

ကျေးရွာလူထု၏ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း စစ်တမ်းကောက်ယူခြင်းနှင့်
လုပ်ငန်းစဉ်များ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အစီအစဉ်
အစီရင်ခံစာ

ရေငံကျေးရွာ၊ သံဘိုကျေးရွာအုပ်စု မိတ္ထီလာမြို့နယ်

ရာသီဥတုဆိုးရွားလာမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များကျရောက်လာမှုအပေါ် ခံနိုင်ရည်စွမ်း
တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် လိုက်လျောညီထွေစွာ နေထိုင်ခြင်း (BRACED) စီမံချက်

မာတိကာ

၁။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် နောက်ခံအကြောင်းခြင်းရာ
မိတ်ဆက်ခြင်း----- ၃

၁.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရည်ရွယ်ချက်----- ၃
 ၁.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရလဒ်----- ၃
 ၁.၃ ဆန်းစစ်မှုနည်းလမ်း----- ၄

၂။ ရေငံကျေးရွာ၏အနေအထား

၂.၁ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်----- ၆
 ၂.၂ ရေငံကျေးရွာအကြောင်း----- ၆
 ၂.၃ မိုးလေဝသနှင့်ရာသီဥတုအခြေအနေ----- ၇
 ၂.၄ ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ဖိစီးမှုများ (shocks and stresses)----- ၉
 ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု (Climate Change)----- ၁၃

၃။ ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရလဒ်များ

၃.၁ ကျေးရွာ၏ဘေးအန္တရာယ်သမိုင်းကြောင်း----- ၁၅
 ၃.၂ ရာသီခွင်ပြပြကွဲဒိန်----- ၁၇
 ၃.၃ အရင်းအမြစ်ပြု၊ ဘေးအန္တရာယ်ပြနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုပြမြေပုံ----- ၁၈
 ၃.၄ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်း----- ၂၀
 ၃.၅ ရပ်ရွာအတွင်း အဖွဲ့အစည်းများပေါင်းစပ်ယှက်နွယ်မှုပြမြေပုံနှင့် ပါဝင်ပက်သက်သူများ
ဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ခြင်း----- ၂၁
 ၃.၆ ကျား၊မရေးရာကွန်ယက်ပြမြေပုံဆန်းစစ်ခြင်း----- ၂၅
 ၃.၇ စွမ်းဆောင်ရည်ကိုခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်များနှင့်
အသိပညာပေးမှုများ----- ၂၇
 ၃.၈ ကလေးသူငယ်များ၏လိုအပ်ချက်များနှင့်အခွင့်အရေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ---- ၂၇
 ၃.၉ ဘေးအန္တရာယ်အတွက် အသင့်ပြင်ထားသော ရပ်ရွာလူထု၏ အကဲဖြတ်ပုံစံ----- ၃၀

၃.၁၀ ပါတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို သုံးသပ်ခြင်း----- ၃၁

၄။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်မှုသတင်းအချက်အလက်များ

၄.၁ ကျေးရွာ၏ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုအကျိုးသက်ရောက်မှုများ ကိုအဆင့်ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း----- ၃၃

၄.၂ ကာလတိုပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းများအတွက်ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း----- ၃၅

၅။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များနှင့်ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်းများ

၅.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည်များကို ဦးစားပေးအဆင့် သတ်မှတ်သည့် ဇယား (Pair Wise Ranking)----- ၃၆

၅.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည်များကို ဦးစားပေးအဆင့်သတ်မှတ်ခြင်း (Ranking with Cost/benefits tool)----- ၃၇

၆။ ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ (Action Plan)----- ၃၉

၇။ နိဂုံးချုပ်----- ၄၁

၈။ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း၊ စောင့်ကြည့်လေ့လာအကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် အချက်အလက် ပြုပြင်ခြင်း- ---
----- ၄၁

- နောက်ဆက်တွဲ (၁): ရပ်ရွာအခြေပြုကြိုတင်သတိပေးစနစ်စစ်ဆေးမှုပုံစံ
- နောက်ဆက်တွဲ (၂): ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကိုစစ်ဆေးခြင်း
- နောက်ဆက်တွဲ (၃): ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများ
- နောက်ဆက်တွဲ (၄): အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရန်ဖုန်းနံပါတ်

၁။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် နောက်ခံအကြောင်းခြင်းရာ မိတ်ဆက်ခြင်း

မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၊ မိတ္ထီလာမြို့နယ်၊ သံဘိုအုပ်စု၊ ရေငံကျေးရွာ၏ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လေ့လာဆန်းစစ် သုံးသပ်ချက်ကို “ရာသီဥတုဆိုးရွားလာမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များ ကျ ရောက်လာမှုအပေါ် ခံနိုင်ရည်စွမ်းတည်ဆောက်ခြင်းနှင့် လိုက်လျောညီထွေ နေထိုင်ခြင်း (BRACED) စီမံချက်” မှ ဆန်းစစ်လေ့လာထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

BRACED မြန်မာမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းသည် နိုင်ငံတကာအင်ဂျီအိုများ၊ ဒေသတွင်း အဖွဲ့အစည်းများ၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကို လေ့လာသုတေသနပြုနေသော သုတေသန အဖွဲ့အစည်းများနှင့်လည်း ပူးပေါင်းချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ BRACED မိတ်ဖက်အဖွဲ့တွင် ဦးဆောင်သူအဖြစ် Plan International Myanmar မှဆောင်ရွက်ပြီး Actionaid Myanmar, BBC Media Action, World Vision, Myanmar Environmental Institute နှင့် UN Habitat တို့နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပြီး ရပ်ရွာ၏ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ပိုမိုတောင့်တင်း ခိုင်မာလာစေရန် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။

ဤရေငံကျေးရွာ၏ ဆန်းစစ်လေ့လာချက်ကို BRACED ၏ ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ် ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာသုံးသပ်ခြင်းဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်မှုများ၊ အသုံးပြုရန်ပုံစံများ၏ ထောက်ပံ့ ကူညီမှုဖြင့် ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။

၁.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်

BRACED ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုတို့၏ ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ဖိစီးမှုတို့အား သုံးသပ်နိုင်ရန်နှင့် ရပ်ရွာလူထုကြံ့ခိုင်မှုနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုများအား သဘာဝဘေး လျော့ပါးရေး ကော်မတီနှင့် ရပ်ရွာလူထုများ မှ အမျိုးမျိုးသောရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်မှုတို့ပေါ်တွင် လိုက်လျောညီထွေ နေထိုင်နိုင်မှု၊ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တိုးမြှင့်လာရန် အလို့ငှာ ထောက်ပံ့ကူညီမှုများ ပြုလုပ်နိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းသည် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရာတွင် ရပ်ရွာလူထုများ အတူတကွ အားလုံးပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့်ရမည်လည်း ဖြစ်ပါသည်။

၁.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရလဒ်

ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ရပ်ရွာ ဘေးဒဏ် ခံနိုင်စွမ်း အားကောင်းလာစေရန် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ အကောင်အထည် ဖော် ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် နည်းလမ်းများ ထောက်ပံ့ပေးနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

သက်ဆိုင်ရာအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များ၊ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များ၊ ကလေးသူငယ်၊ အမျိုးသမီးများ၊ မသန်စွမ်းများစသည့် ပါဝင်ပတ်သက်သူများ အနေဖြင့်လည်း ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်လိုမှုများ ရှိလာစေရန် အသီးသီးသောတာဝန်ဝတ္တရားများကို ရှင်းလင်းစွာ နားလည်လာစေရန်နှင့် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်းဆိုင်ရာ ရည်မှန်းချက်များပြည့်မီစေရန် ရွာသူရွာသားအားလုံး၏ ပူးပေါင်းမှုကို ရရှိစေရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းဖြင့် လိုအပ်သော ကျေးရွာသတင်းအချက်အလက် ပြောင်းလဲမှုများကို ပုံမှန်ပြုလုပ်နိုင်ရန်၊ အသစ်ပြောင်းလဲလာသော ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ဖိစီးမှုများအတွက် သတင်းအချက် အလက်နှင့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပူးပေါင်းပြုလုပ်နိုင်ရန်ဖြစ်ပါသည်။

၁.၃ ဆန်းစစ်မှုနည်းလမ်း

ဤရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လေ့လာဆန်းစစ်ချက်သည် BRACED စီမံကိန်းမှ ဖော် ထုတ်ထားသော ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း လက်စွဲစာအုပ်မှ တင်ပြချက်များအတိုင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏

ရည်မှန်းချက် (၁) ရပ်ရွာလူထု၏ အတွေ့အကြုံများအပေါ်တွင် သိပ္ပံနည်းကျအချက်အလက်များကို အခြေခံ၍ အနာဂတ်တွင် ရပ်ရွာလူထုရင်ဆိုင်နေရသော ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ဖိစီးမှုများအပေါ်တွင် ပိုမိုနားလည် သဘောပေါက်လာစေရန်။

ရည်မှန်းချက် (၂) ဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်မှုနှင့်ဖိစီးမှုများ အပေါ်တွင် ထိခိုက်လွယ်မှုရှိသူ များနှင့် ထိခိုက်လွယ်သော အရာများကို သတ်မှတ် ဖော်ထုတ်နိုင်ရန်နှင့်

ရည်မှန်းချက် (၃) ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းရှိသော ရပ်ရွာလူထုကို တည်ဆောက်နိုင်ရန် ထောက်ပံ့ပေး နိုင်သော ရပ်ရွာလူထု၏ စွမ်းဆောင်ရည်များကို ဖော်ထုတ်နိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

လက်စွဲစာအုပ်ပါ ဖော်ပြချက်များကို အခြေခံ၍ ရေငံကျေးရွာ၊ သံဘိုအုပ်စုတွင် တစ်လကျော် ခန့်အချိန်ယူ၍ ရပ်ရွာလူထုနှင့် အစည်းအဝေးများပြုလုပ်ကာ ကျေးရွာ၏ သတင်းအချက်အလက် များကို နည်းကိရိယာများ (assessment tools) အသုံးပြု၍ စုဆောင်းဖော်ထုတ်ထားခြင်း ဖြစ်ပါ သည်။

ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းအဆင့်များတွင်....

၁။ ကျေးရွာနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်ဒေသ၏ အခြေအနေများကို အကြိုခန့်မှန်း သိရှိနိုင်ရန် ရပ်ရွာ လူထုနှင့် ကွင်းဆင်းဝန်ထမ်းများအနေဖြင့် နောက်ခံဆင့်ပွား အချက်အလက်များ (secondary data) ကို ဆန်းစစ်ခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။ အချက်အလက် သုံးသပ်ခြင်းများတွင်...

- RIMES ၏ရာသီဥတုဆိုင်ရာအချက်အလက်မှတ်တမ်း (Climate Profiles)
- ActionAid Myanmar ၏ကျေးရွာစာအုပ်ပါ အချက်အလက်မှတ်တမ်း (Village Book)

၂။ BRACED ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း လက်စွဲစာအုပ်ကို အသုံးပြုခြင်းအားဖြင့် ပြီးပြည့်စုံသော သတင်းအချက်အလက် စုဆောင်းနိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းတွင် အသုံးပြုခဲ့သော နည်းကိရိယာများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

- ကျေးရွာဘေးအန္တရာယ်သမိုင်းကြောင်း
- ရာသီခွင်ပြ ပြက္ခဒိန်
- အရင်းအမြစ်၊ ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုပြမြေပုံ
- အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများ ခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်း
- ရပ်ရွာအတွင်းအဖွဲ့အစည်းများ ပေါင်းစပ်ယှက်နွယ်မှုပြပုံနှင့် ပါဝင်ပက်သက်သူများ ဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ခြင်း
- ကျား၊မရေးရာကွန်ယက်ပြမြေပုံဆန်းစစ်ခြင်း
- ကလေးသူငယ်များ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် အခွင့်အရေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ
- သတင်းအချက်အလက်နှင့် အသိပညာပေးမှုများကိုရရှိနိုင်မှု
- ကျေးရွာ၏ထိခိုက်လွယ်မှုနှင့် စွမ်းဆောင်ရည်ကိုဆန်းစစ်ခြင်း
- ထိခိုက်လွယ်မှုဆန်းစစ်ခြင်း

၃။ သတင်းနှင့်အချက်အလက်များ ဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ ရွေးချယ်ခြင်း။

စုဆောင်းထားသော သတင်းအချက်အလက်များကို ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းသည် ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကို အားကောင်းလာစေရန် သင့်လျော်သည့် လုပ်ဆောင်ချက်များကို ကနဦးသတ်မှတ်နိုင်ရန်နှင့် ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ဖိစီးမှုများ၏ သက်ရောက်မှုများ ဦးစားပေး သတ်မှတ်ခြင်း စတင်ရာတွင် အတည်ပြုနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ နည်းကိရိယာများဆန်းစစ်ခြင်းအားဖြင့် ပါဝင်သောလုပ်ငန်းစဉ်များမှာ...

- ရပ်ရွာလူထုရင်ဆိုင်နေရသော အဓိကဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ဘေးအန္တရာယ်များ အဆင့် သတ်မှတ်ရန်။
- ဦးစားပေးရွေးချယ်ထားသော ဘေးအန္တရာယ်များအပေါ် အခြေခံ၍ ရပ်ရွာလူထု အနေဖြင့် လုပ်ဆောင်ချက်များရွေးချယ်ခြင်း။
- BRACED ရန်ပုံငွေမှ ထောက်ပံ့ခြင်းဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ရန် ဦးစားပေး လုပ်ငန်းများ ရွေးချယ်ရာတွင် ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်း နည်းကိရိယာများ အသုံးပြု၍ ရွေးချယ်ခြင်း။
- ရာသီအလိုက်ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်နိုင်ရန် မိုးလေဝသခန့်မှန်းချက် များကို အခြေခံ၍ ကာလတိုဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ခြင်း။
- ဖြစ်နိုင်ချေများပြီး ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထရှိသော ဘေးများအတွက် စိတ်မှန်း ဖြစ်နိုင်ခြေများ ပုံဖော်နိုင်ရန် ဘေးများ၏ပြင်းအားနှင့် ပမာဏပေါ်တွင် အခြေခံ၍ မတူညီသော အခြေအနေအဆင့်ဆင့်တွင် အကောင် အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုများ သတ်မှတ်ရန်။

ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းများအပေါ်တွင် အခြေခံ၍ တိုက်ရိုက်ခံစားရသော သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်များ၊ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုများ၏ သက်ရောက်မှုများကို ရပ်ရွာလူထု၏ ရင်ဆိုင် တုန့်ပြန်နိုင်စွမ်းကို ပိုမိုအားကောင်းလာစေရန်နှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ပြောင်းလဲမှုများ၊ လူမှု- စီးပွားကဏ္ဍ ပြောင်းလဲမှုများနှင့် ပဋိပက္ခအစရှိသော ပြဿနာများကိုဖြေရှင်းနိုင်ရန် အဓိက လုပ်ငန်းများကို ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

လိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်အများကို ဆွေးနွေးပွဲတွင် ကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၊ သက်ကြီးများ၊ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီဝင်များ၊ ကျေးရွာသူရွာသားများ ကိုယ်တိုင်ပါဝင်ခြင်းဖြင့် ရရှိနိုင်ပါသည်။ မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတုဆိုင်ရာ သတင်းအချက် အလက်များကဲ့သို့သော အခြားလိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်များကို မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒဦးစီးဌာန၊ Myanmar Environmental Institute နှင့် အခြားသောပညာရပ်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ မှလည်း ရရှိနိုင်ပါသည်။

၂။ ရေငံကျေးရွာ၏ အနေအထား overview

၂.၁ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်

သွင်ပြင် - ရေငံကျေးရွာသည် သံဘိုကျေးရွာအုပ်စု၊ မိတ္ထီလာမြို့နယ်၊ မန္တလေးတိုင်း ဒေသကြီးတွင် တည်ရှိပါသည်။ မိတ္ထီလာမြို့နယ်၏ အနောက်မြောက်ဘက် မိုင် (၂၂) အကွာ မိတ္ထီလာမြို့နယ်- ကျောက်ပန်းတောင်းကားလမ်းမကြီး၏ မြောက်ဘက် (၅) မိုင်ခန့်အကွာတွင် တည်ရှိပါသည်။ အရှေ့ဘက်တွင် ဝါးရုံစုကျေးရွာ၊ အနောက်ဘက်တွင် တဲလှကျေးရွာတို့ တည်ရှိပါသည်။ ကျေးရွာ အကျယ်အဝန်းမှာ ၂၁ ဧက ကျော် ကျယ်ဝန်းပါသည်။

၂.၂ ရေငံကျေးရွာ အကြောင်း

ရေငံကျေးရွာသည် သံဘိုကျေးရွာအုပ်စု၊မိတ္ထီလာမြို့နယ်၊ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးတွင် တည်ရှိပါသည်။ မိတ္ထီလာမြို့နယ်၏ အနောက်မြောက်ဘက် မိုင် (၂၂) အကွာ မိတ္ထီလာမြို့နယ်- ကျောက်ပန်းတောင်း ကားလမ်းမကြီး၏ မြောက်ဘက် (၅) မိုင်ခန့်အကွာတွင် တည်ရှိပါသည်။ အရှေ့ဘက်တွင် ဝါးရုံစုကျေးရွာ၊ အနောက်ဘက်တွင်တဲလှကျေးရွာတို့ တည်ရှိပါသည်။ ကျေးရွာ အကျယ်အဝန်းမှာ ၂၁ ဧက ကျော် ကျယ်ဝန်းပါသည်။ ပူပြင်းခြောက်သွေ့ပြီး စွတ်စိုသော ရာသီဥ တုရှိပါသည်။ ညောင်ကုန်း လူမှုရေး - လူဦးရေ (၇၇၈) ဦးနှင့် အိမ်ထောင်စု (၁၂၅) စုရှိပြီး ကျား (၃၇၆) ယောက်၊ မ (၄၀၂) ယောက် နေထိုင်ကြပါသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာ လူမျိုးများ အဓိကနေ ထိုင်ကြပြီး အများစုမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာကိုးကွယ်ကြသည်။ မြန်မာစကားသည်သာ အဓိကဘာသာ စကားဖြစ်သည်။ တစ်ဆယ့်နှစ်လရာသီကျင်းပသော လူမှုဘာသာ၊ ရိုးရာပွဲများကို နှစ်စဉ်ပြု

လုပ်ကျင်းပကြသည်။ **ပညာရေး** -ရေငံကျေးရွာတွင် အခြေခံပညာမူလတန်း ကျောင်း တစ်ကျောင်းရှိပြီး ကျား - ၃၅ ဦး၊ မ - ၄၂ ဦး၊ စုစုပေါင်း - ၇၇ဦးဖြင့် ပညာသင်ကြားနေကြပါသည်။ အလယ်တန်းအဆင့် ပညာသင်ကြားနေသူ ကျား - ၁၀ဦး၊ မ - ၁၁ ဦး၊ စုစုပေါင်း - ၂၁ ဦးနှင့် အထက်တန်းအဆင့် ကျား - ၄ရှိ၊ မ - ၆ ဦးတို့သည် ၃မိုင်ခန့်အလှမ်းဝေးကွာသော ဆည်တို အထကကျောင်းသို့ သွားရောက်၍ ပညာသင်ယူနေရပါသည်။ **စီးပွားရေး** - အဓိက အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းမှာ လယ်ယာလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ အဓိကထွက်ကုန်မှာ နှမ်း၊ ပြောင်း၊ပဲစဉ်းငုံ ၊ဝါ၊ မြေပဲ တို့ဖြစ်သည်။ တစ်နိုင်တစ်ပိုင် မွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများရှိသည်။ မိတ္ထီလာမြို့သည် ကုန်သွယ်ရာတွင် အဓိကကျသော မြို့ဖြစ်သည်။

၂.၃ မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတုအခြေအနေ

မိတ္ထီလာမြို့နယ်သည် ပုံ (၄) တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း မြောက်လတ္တီကျု ၂၀°၅၃’ အရှေ့လောင်ဂျီကျု ၉၅°၅၃’ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၏ ဗဟိုချက်မတွင် တည်ရှိနေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခြားသော ခြောက်သွေ့ဒေသများကဲ့သို့ ၎င်းမြို့သည် အခြားမြို့နယ်များနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက မိုးရေချိန်ရရှိမှု နည်းပါးသည်။

မိတ္ထီလာမြို့နယ်ရှိ မိုးရေချိန်သည် ခြောက်သွေ့ဒေသရှိ မိုးရွာသွန်းမှုပုံစံကို ဖော်ပြနေသည်။ နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှ (၈၀၀) မီလီမီတာ အမြင့်ဆုံးမိုးရေချိန်တိုင်းတာချက်များမှာ ပုံ (၅) အတိုင်း မေလနှင့် စက်တင်ဘာလများတွင် ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံအလယ်ပိုင်းခြောက်သွေ့ဒေသရှိမန္တလေး တိုင်းဒေသကြီးအတိုင်းရှိမိတ္ထီလာမြို့နယ်

ဧပြီလသည် ပျမ်းမျှအပူချိန် (၃၈.၂) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ရှိ၍ အပူဆုံးလ ဖြစ်သည်။ မိတ္ထီလာမြို့တွင် အမြင့်ဆုံးအပူချိန် တိုင်းတာချက်မှာ (၂၀၁၀) ခုနှစ်၊ ဧပြီလ (၁၃) ရက်နေ့၏ (၄၆) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ဖြစ်ပြီး အနိမ့်ဆုံး

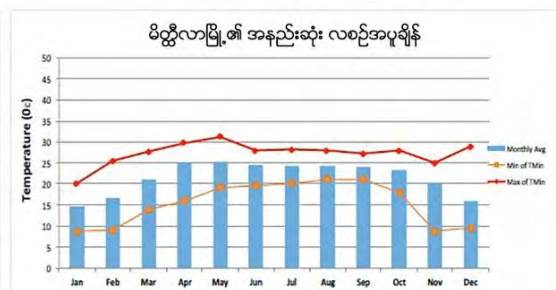
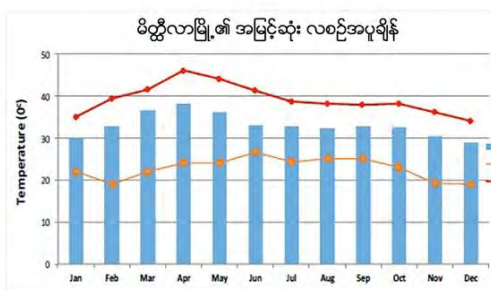

ပုံ၅၊မိတ္ထီလာမြို့ ၏မိုးရွာသွန်းမှုပုံစံသည်မေလနှင့်စက်တင်ဘာလတို့တွင်အမြင့်ဆုံးသို့ရောက်ရှိတတ်သော Bimodal ပုံစံကိုဖော်ပြသည်။နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်၈၀၀မီလီမီတာသာရရှိသောကြောင့်[၂] မို့သည်လေ့လာခဲ့သောမြို့နယ်များတွင်မိုးရေချိန်အနည်းဆုံးရရှိသောမြို့ဖြစ်သည်။

အပူချိန်တိုင်းတာချက်မှာ (၂၀၀၇) ခုနှစ်၊ ဧပြီလ (၃) ရက်နေ့နှင့် (၁၉၉၂) ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ (၇) ရက်နေ့များ၏ (၁၉)ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ် ဖြစ်လေသည်။ အမြင့်ဆုံးအပူချိန်ကို (၁၉၉၄) ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ (၂၆) ရက်နေ့တွင် (၁၉.၁၀) ဒီဂရီဆယ်လဆီရပ်ကို

တိုင်းတာမှတ်သားခဲ့ရသည်။ အအေးဆုံးလများမှာ ပျမ်းမျှ အနိမ့် ဆုံးအပူချိန် (၁၄.၆) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ရှိသော ဇန်နဝါရီလနှင့် ဒီဇင်ဘာလများ ဖြစ်ကြသည်။ (၁၉၈၁-၂၀၁၀) ခုနှစ်များအတွင်းတွင် တိုင်းတာမှတ်သားခဲ့သော အအေးဆုံး၊ အပူချိန်များမှာ (၁၉၉၂) ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ (၆) ရက်နေ့ (၈.၈၀ဒီဂရီC)၊ (၁၉၈၁) ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလတွင် (၈.၉၀) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်၊ (၁၉၉၇) ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၉) ရက်တွင် (၉.၃ဒီဂရီC)၊ (၁၉၉၇) ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ (၂၅) ရက်နှင့် (၁၉၈၃) ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ (၂၃) ရက်များတွင် (၉.၅၀) ဒီဂရီ C နှင့် (၁၉၉၉) ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ(၂၇) ရက်နေ့တွင် (၉.၇၀) ဒီဂရီ C ကိုလည်းကောင်း အသီးသီးတိုင်းတာ မှတ်သားခဲ့ကြသည်။

မိတ္ထီလာမြို့တွင်းရှိ ပျမ်းမျှအနည်းဆုံးနှင့် အမြင့်ဆုံးအပူချိန်နှင့် လစဉ်အမြင့်ဆုံး၊ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်များကိုပုံ (၆) တွင်ဖော်ပြထားသည်။

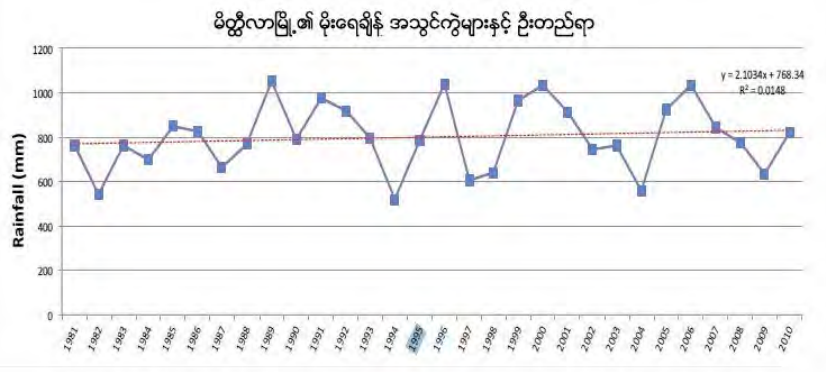

ပုံ၆၊မိတ္ထီလာမြို့ လစဉ်ပျမ်းမျှအမြင့်ဆုံး (ပိပုံ) နှင့်အမြင့်ဆုံး(ယာ) အပူချိန်၊၁၉၈၁-၂၀၁၀အချက်အလက်များကိုစစ်တမ်းကောက်ယူမှုသည်ဧပြီလသည်အပူဆုံးလအဖြစ်ဖော်ပြပြီးအမြင့်ဆုံးပျမ်းမျှနေအပူချိန်နှင့်ညအပူချိန်တို့ကိုတိုင်းတာရရှိသည်။အခြားတစ်ဘက်တွင်နေနှင့်ညအပူချိန်များအားဖြင့်ဖော်ပြရလျှင်အအေးဆုံးလများမှာဇန်နဝါရီနှင့်ဒီဇင်ဘာလများဖြစ်ကြသည်။

၂.၄ ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ဖိစီးမှုများ (shocks and stresses)
 မိုးရာသွန်းမှုအသွင်ကွဲများ၊ လွန်ကဲမှုများနှင့်ဦးတည်ရာ
 နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်

နှစ်စဉ်-မိုးရေချိန် အမြင့်အသွင်ကွဲများကို မိုးရေချိန်အတက်အကျများဖြင့် မိတ္ထီလာမြို့တွင် တွေ့ရပြီး ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်မှာ ပုံ (၇) တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း (၈၀၀) မီလီမီတာ ရှိလေသည်။ နှစ်ပေါင်း(၃၀)အတွင်း တိုင်းတာချက်များအရ (၁၉၉၄)ခုနှစ်သည် အခြောက်သွေဆုံး နှစ်ဖြစ်ပြီး (၅၂၂)မီလီမီတာသာ ရရှိပြီးစိုစွတ်သော (၅၃) ရက်တွင် ရရှိမှုမညီမျှပေ။ ယင်းနှစ်များတွင် ၂၄ နာရီ အတွင်း အမြင့်ဆုံးမိုးရွာသွန်းမှုမှာ ဇွန်လ(၁၁)ရက်တွင် (၄၁) မီလီမီတာ၊ ဩဂုတ်လ(၆)ရက်တွင် (၄၁မီလီမီတာ)၊ မေလ (၃၀) ရက်တွင် (၃၂မီလီမီတာ)နှင့် မေလ ၂၈ ရက်တွင် (၂၉မီလီမီတာ) တို့ အသီးသီးဖြစ်ကြသည်။ ကျန်သောစိုစွတ်ရက်များမှာ (၂၀)မီလီမီတာ အောက်တွင်သာ တိုင်းတာ မှတ်သား ရရှိသည်။

အခြားတစ်ဘက်တွင် (၁၉၈၉) ခုနှစ်တွင် အစိုစွတ်ဆုံးနှစ် အဖြစ် မိုးရေချိန် (၁၀၅၃) မီလီ မီတာကို တိုင်းတာမှတ်သားရ သည်။ ယင်းနှစ်တွင် (၂၄)နာရီ အတွင်း မိုးအလွန်အကဲ ရွာသွန်းမှုကို မေလ (၁၃)ရက် နေ့တွင် (၁၉၄ မီလီမီတာ) နှင့် ဇူလိုင်လ ၁၂ ရက်နေ့တွင် (၁၁၄ မီလီမီတာ) အဖြစ် တိုင်းတာ မှတ်သားမိသည်။ အခြားသောတိုင်းတာ

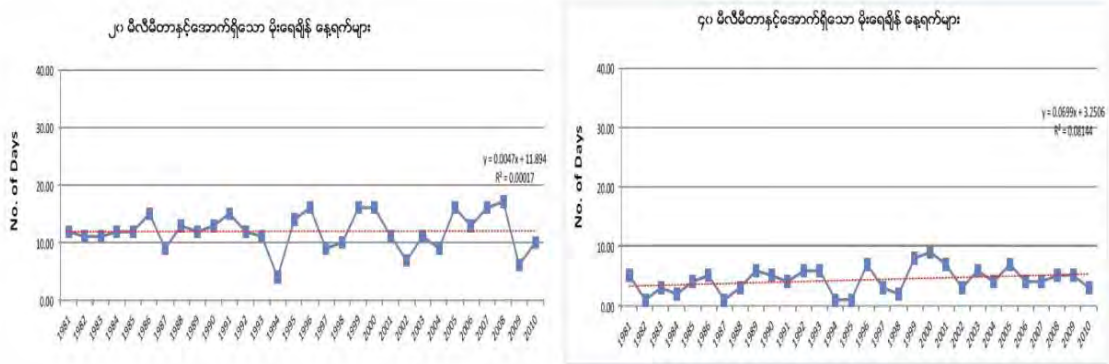

ပုံ ၇။ မိတ္ထီလာမြို့၏ ၁၉၈၁-၂၀၁၀ ခုနှစ်အတွင်း မိုးရေချိန်အသွင်ကွဲများ။ အချက်အလက်များသည် နှစ် (၃၀) အတွင်း နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်အသွင်ကွဲများကို ဖော်ပြသည်။ အခြောက်သွေဆုံးနှစ်မှာ ၁၉၉၄ ခုနှစ်နှင့် အစိုစွတ်ဆုံးနှစ်မှာ ၁၉၈၉ ခုနှစ်ဖြစ်သည်။ နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်မှာ ၈၀၀ မီလီမီတာခန့်ရှိသည်။

မှတ်သားမိသည့် ၂၄ နာရီအတွင်း မိုးရွာသွန်းမှုများမှာ အောက်တိုဘာလ(၇)ရက်တွင် (၆၃မီလီမီတာ)၊ ဩဂုတ်လ(၂၆)ရက်တွင် (၆၀မီလီမီတာ)၊ စက်တင်ဘာလ (၉) ရက်တွင် (၅၅မီလီမီတာ)၊ စက်တင်ဘာလ(၁၈)ရက်တွင် (၅၁မီလီမီတာ)၊ ဧပြီလ(၃၀)ရက်တွင် (၃၈မီလီမီတာ) ဇွန်လ(၁)ရက်နေ့တွင် (၃၀မီလီမီတာ) အောက်တိုဘာလ(၁၅)ရက်တွင် (၂၇မီလီမီတာ)နှင့် အောက်တိုဘာ(၂၃)ရက်တွင် (၂၆မီလီမီတာ)၊ စက်တင်ဘာလ (၁၀)ရက်တွင် ၂၁ မီလီမီတာနှင့် ဩဂုတ်လ(၂၁)ရက်တွင် (၂၀မီလီမီတာ) တို့အသီးသီးဖြစ်ကြသည်။ အခြားသောမိုးရွာသွန်းမှုများမှာ (၂၀) မီလီမီတာ အောက်များသာ ဖြစ်ကြသည်။ မိတ္ထီလာမြို့၏ နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်မှာ မြင့်မားလာကြောင်းတွေ့ရသည်။ ပျမ်းမျှမိုးရေချိန် အထက်နှင့်အောက် တူညီစွာရှိသော နှစ်များလည်းရှိသည်ဖြစ်ရာ ကောင်းကျိုးဖြစ်စေသည့် ထူးခြားမိုးရေချိန်ကို (၁၉၈၉)

ခုနှစ်တွင် (၁၀၅၃မီလီမီတာ)၊ ခုနှစ်တွင် (၁၀၄၃မီလီမီတာ)၊ ၂၀၀၆ခုနှစ်တွင် (၁၀၃၇မီလီမီတာ) နှင့် ၂၀၀၀ ခုနှစ်တွင် (၁၀၃၃မီလီမီတာ) ကို အသီးသီးတိုင်းတာ မှတ်သားခဲ့ကြသည်။

အသေးစိတ်ဆန်းစစ်မှုများ၏ လွန်ကဲမိုးရေချိန်များသည် (၂၀) မီလီမီတာနှင့် (၄၀)မီလီမီတာကြားတွင် အနည်းငယ်မြင့်တက်လာကြောင်း တွေ့ရသည်။

ပုံ ၈ ၊ ၂၀ မီလီမီတာနှင့်အောက် နှင့် ၄၀မီလီမီတာနှင့်အောက်မိုးရေချိန်များ သည်မိတ္ထီလာမြို့၏ အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်ကြောင်းအနည်ငယ်ဖော်ပြသည်။

နှစ်ပေါင်း(၃၀)အတွင်းတွင် မိတ္ထီလာမြို့တွင်(၂၄)နာရီအတွင်းတွင် မိုးရေချိန်၄၀မီလီမီတာ >ရှိ အကြိမ်ပေါင်း(၁၃၀) လွန်ကဲမိုးရေချိန်များ တိုင်းတာမှတ်သားရရှိသည်။ ယင်းအချက်များမှ မိုးရေချိန် (၉) ခုမှာ(၂၄)နာရီအတွင်း (၁၀၀)မီလီမီတာထက် ကျော်လွန်သည်။ (ခုနှစ်ခုနှစ် မေလ၁၃ရက်နေ့တွင် (၁၉၄)မီလီမီတာ၊ (၂၀၀၃)ခုနှစ်မေလ(၂၃)ရက်နေ့တွင်(၁၈၀)မီလီမီတာ၊ (၂၀၀၁)ခုနှစ်၊ဇွန်လ(၂)ရက်နေ့တွင် (၁၂၁)မီလီမီတာ၊ (၁၉၈၉)ခုနှစ် ဇူလိုင်လတွင်နှင့် (၂၀၀၆)ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ (၂၄)ရက်နေ့တွင် (၁၁၄)မီလီမီတာ၊ (၁၉၈၇)ခုနှစ် ဩဂုတ်လ(၂၄)ရက်နေ့တွင် (၁၀၂)မီလီမီတာနှင့် (၂၀၀၂)ခုနှစ်ဩဂုတ်လတွင် (၁၀၁)မီလီမီတာ)တို့ အသီးသီးဖြစ်ကြသည်။

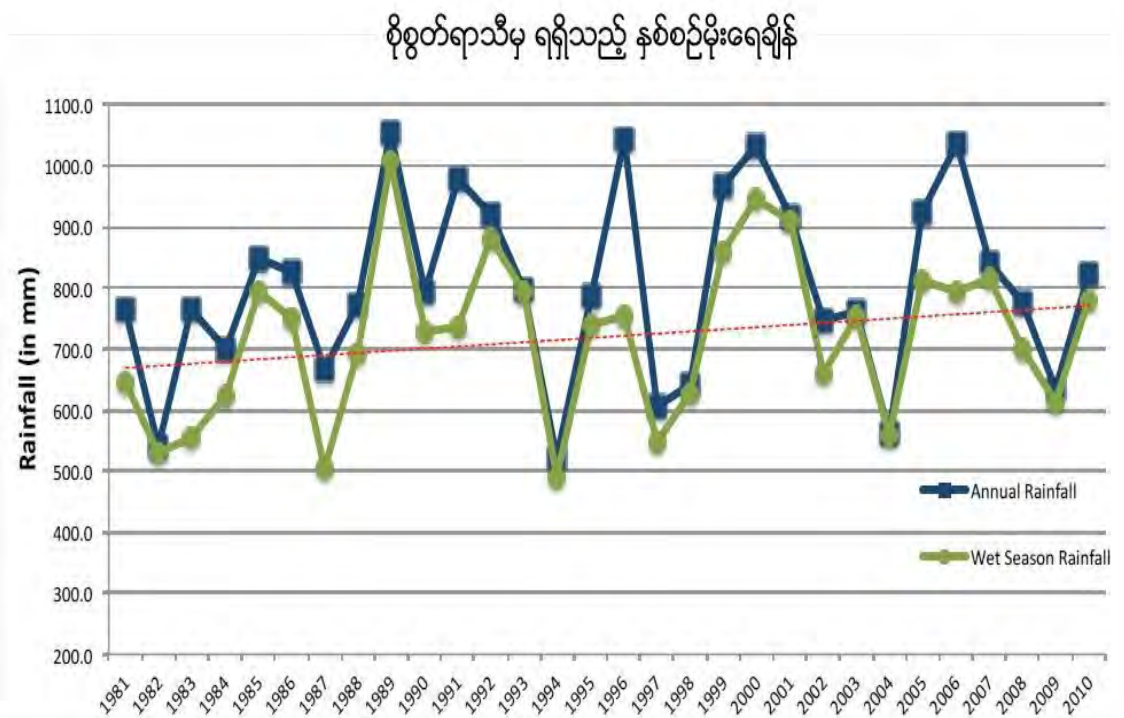
ဇယား ၂၊မိတ္ထီလာမြို့ရှိခြောက်သွေ့ရာသီအတွင်းလွန်ကဲမိုးရေချိန်ဖြစ်ရပ်များ	
၂၄-နာရီလွန်ကဲမိုးရေချိန်	တိုင်းတာသည့်ရက်စွဲများ
၁၀၄မီလီမီတာ	၁၉၉၁ခုနှစ်နိုဝင်ဘာလ၃ရက်
၆၆မီလီမီတာ	၁၉၉၆ခုနှစ်နိုဝင်ဘာလ၄ရက်
၅၆မီလီမီတာ	၁၉၈၁ခုနှစ်နိုဝင်ဘာလ၂၁
၅၅မီလီမီတာ	၁၉၈၈ခုနှစ်နိုဝင်ဘာလ၁၉
၅၅မီလီမီတာ	၁၉၈၈ခုနှစ်၊နိုဝင်ဘာလ၁၉
၅၀မီလီမီတာ	၁၉၉၆ခုနှစ်၊နိုဝင်ဘာလ၂၃
၄၇မီလီမီတာ	၂၀၀၆ခုနှစ်၊ဇူလိုင်လ၄ရက်
၄၃မီလီမီတာ	၂၀၀၈ခုနှစ်မတ်လ၂၆ရက်
၄၁မီလီမီတာ	၁၉၈၄နိုဝင်ဘာလ၂ရက်

(၁၀၀)မီလီမီတာထက်ကျော်လွန်သော လွန်ကဲမိုးရေချိန်အများစုသည် စိုစွတ်ရာသီအတွင်း ဖြစ်ကြကြောင်းကို သတိပြုသင့်သည်။ သို့ရာတွင်(၂၄)နာရီအတွင်း(၁၀၀) မီလီမီတာ ရောက်ရှိသော လွန်ကဲမိုးရေချိန်များကိုလည်း နိဝင်ဘာလတွင် တိုင်းတာမှတ်သားရရှိသည်။ ဇယား (၂) တွင် ယင်းအချက်အလက်များနှင့် အခြားသော(၄၀)မီလီမီတာထက် ကျော်လွန်သော လွန်ကဲမိုးရေချိန်များ မိတ္ထီလာမြို့၏ ခြောက်သွေ့ရာသီအတွင်း တိုင်းတာရရှိမှုများကို ဖော်ပြထားသည်။

စိုစွတ်၍ ခြောက်သွေ့မိုးရေချိန်

ပျမ်းမျှအားဖြင့် မိတ္ထီလာ၏ နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်(၉၀%)မှာ စိုစွတ်ရာသီမိုးရေချိန်များဖြစ်သော်လည်း တစ်နှစ်ထက်တစ်နှစ်ကွာဟမှုများသည် သိသာထင်ရှားလာသည်။ နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်အရ (၁၉၉၉)ခုနှစ်၏စိုစွတ်ရာသီတွင် မိုးရေချိန်အနည်းဆုံးတိုင်းတာမှတ်သားရသည် (၄၉၁မီလီမီတာ) နှင့် (၁၉၈၉)ခုနှစ် စိုစွတ်ရာသီတွင် တိုင်းတာမှတ်သားရသည့်မိုးရေချိန်မှာ (၁၀၀၆မီလီမီတာ) ဖြစ်လေသည်။

၂၀၀၄၊ ၁၉၉၃၊ ၂၀၀၁၊ ၂၀၀၃၊ ၁၉၈၂၊ ၁၉၉၈နှင့် ၂၀၀၉ခုနှစ် စိုစွတ်ရာသီတွင် နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်အမြင့်ဆုံး တိုင်းတာမှတ်သားရရှိသည်။ ယင်းနှစ်များအတွင်း ခြောက်သွေ့ရာသီ မိုးရေချိန်မှာ (၂မီလီမီတာ-၂၀မီလီမီတာသာ) ဖြစ်လေသည်။

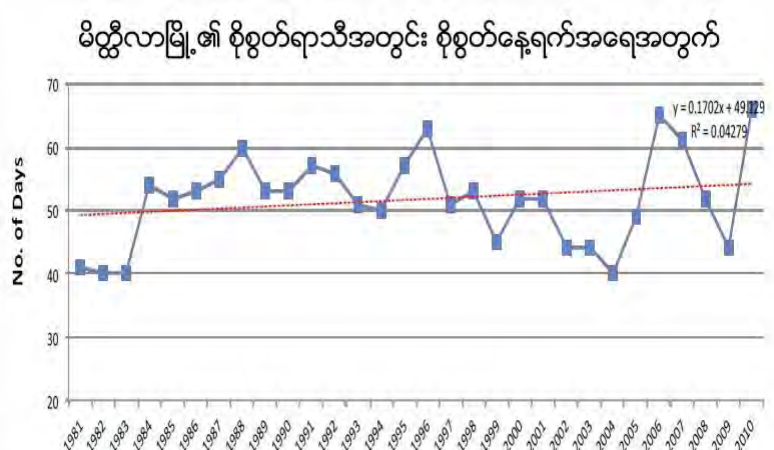
ပုံ ၉၊ မိတ္ထီလာမြို့ရှိ စိုစွတ်ရာသီမှ ရရှိသည့် နှစ်စဉ် မိုးရေချိန်

၁၉၉၆၊ ၁၉၉၁၊ ၂၀၀၆နှင့် ၁၉၈၃ခုနှစ်များအတွင်းတွင် စိုစွတ်ရာသီနှင့်နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်ရာသီအတွင်း အမြင့်ဆုံးအမှတ်သို့ရောက်ရှိခဲ့ကြောင်း မှတ်သားနိုင်သည်။ ယင်းနှစ်များအတွင်းတွင် ခြောက်သွေ့ရာသီသည် (၂၀၀) မီလီမီတာထက်ကျော်သော မိုးရေချိန်ကို ရရှိစေသောကြောင့် ခြောက်သွေ့လများအတွင်း လွန်ကဲဖြစ်ရပ်များဖြစ်သွားကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။ စိုစွတ်လရာသီ၏မိုးရေချိန်သည် အမြင့်ဘက်ကို ဦးတည်သွားနေကြောင်းဖော်ပြနေသည်။ နှစ်ပေါင်း (၁၇)နှစ်အတွင်း စိုစွတ်ရာသီ၏ မိုးရေချိန်မှတ်သားမှုများသည် စိုစွတ်ရာသီ၏ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်ထက် ကျော်လွန်နေသည်။ ထူးခြားစွာဖြင့် ပိုမိုစိုစွတ်သော စိုစွတ်ရာသီများကို ၁၉၈၉တွင် ၁၀၀မီလီမီတာ၊ ၂၀၀၀ခုနှစ်တွင် ၉၄၆မီလီမီတာ၊ ၂၀၀၁တွင် ၉၀၉မီလီမီတာနှင့် ၁၉၉၂ခုနှစ်တွင် ၈၈၀မီလီမီတာတို့ကို အသီးသီးမှတ်သားမိသည်။ ယင်းစိုစွတ်ရာသီများ အတွင်းတွင် လွန်ကဲမိုးရေချိန် များကိုလည်း မှတ်သားရရှိသည်။

သို့ရာတွင် စိုစွတ်ရာသီ၏ မိုးရေချိန်သည် ပျမ်းမျှ မိုးရေချိန်အောက် ရှိလျှင်ပင် ယင်းရာသီ အတွင်းတွင် ၂၀၀၂ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၃၁ရက်နေ့တွင် ၁၀၀မီလီမီတာထက် ကျော်လွန်သောမိုးရေချိန်များကို တိုင်းတာ မှတ်သားရရှိသည်။ ဒုတိယအခြောက်အသွေ့ဆုံး ရာသီမှာ (၁၉၈၇) ခုနှစ်ဩဂုတ်လတွင် ၁၀၀မီလီမီတာထက်ကျော်လွန် သည့် လွန်ကဲမိုးရေချိန်ကို တိုင်းတာမှတ်သားခဲ့ရသည်။

စိုစွတ်ရာသီဥတုအတွင်း စိုစွတ်နေ့ရက်များသည် အတက်ဘက်ကို ဦးတည်နေကြောင်း ပြသနေသည်။ (ပုံ၁၀) ။နှစ်စဉ်စိုစွတ်နေ့ရက် (၅၂)ရက်ခန့်ပျမ်းမျှဖြစ်ပြီး (၂၀၁၀)ခုနှစ်တွင် အများဆုံး နေ့ရက်များအဖြစ် (၆၆)ရက်(၂၀၀၆)ခုနှစ်တွင် (၆၅) ရက်၊ (၁၉၉၆)ခုနှစ်တွင် (၆၃)ရက်နှင့် (၂၀၀၇)ခုနှစ်တွင် (၆၁)ရက်နှင့် (၁၉၈၈)ခုနှစ်တွင် (၆၀)ရက် အသီးသီး တွေ့ရှိကြသည်။

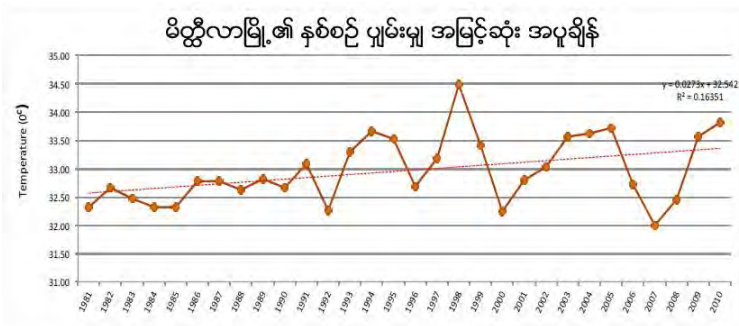
အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်နေမှုသည် နှစ်ပေါင်း(၃၀)အတွင်း စိုစွတ်သောရက်များမှာ (၅၂)ရက်နှင့်အထက်ရှိခဲ့ပြီး(၁၂)ရက်သာလျှင်(၅၁) မီလီမီတာနှင့် အောက်တွင်တိုင်းတာ ရရှိခဲ့သည်။

ပုံ ၁၀၊ စိုစွတ်ရာသီအတွင်း မိတ္ထီလာမြို့၏ တစ်နှစ်အတွင်း အသွင်ကွဲမှုဖြင့်သော စိုစွတ် နေ့ရက် အရေအတွက်များ။ စိုစွတ်နေ့ရက်အရေအတွက်များသည် အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်နေကြောင်း ပြသသည်။

အပူချိန်အမျိုးအကွဲများ၊လွန်ကဲမှုများနှင့်ဦးတည်ရာ အမြင့်ဆုံးအပူချိန်

မိတ္ထီလာမြို့တွင် လေ့လာမှတ်သားခဲ့သော အပူဆုံးအချိန်သည် အမြင့်ဆုံးပျမ်းမျှအပူချိန်(၃၃) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် ဖြစ်လေသည်။ (ပုံ၁၁)သည် ဒေသအတွင်း ပျမ်းမျှအပူချိန်အမြင့်ဆုံး အမျိုးအကွဲများကို ၁၉၉၈ခုနှစ် အပူဆုံးနေ့ရက်များဖြင့် ဖော်ပြထားပြီး နှစ်စဉ်အပူချိန် (၃၄.၄၉)ဒီဂရီဆယ်လ်ဆီရပ် ပျမ်းမျှအပူချိန်ကို တိုင်းတာမှတ်သားရသည်။ ၂၀၁၀ခုနှစ်တွင် နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှအပူချိန် (၃၃.၈၂)ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်သည် ၎င်းကာလများအတွင်းတွင် ဒုတိယအပူဆုံးအချိန်အဖြစ် မှတ်သားရသည်။

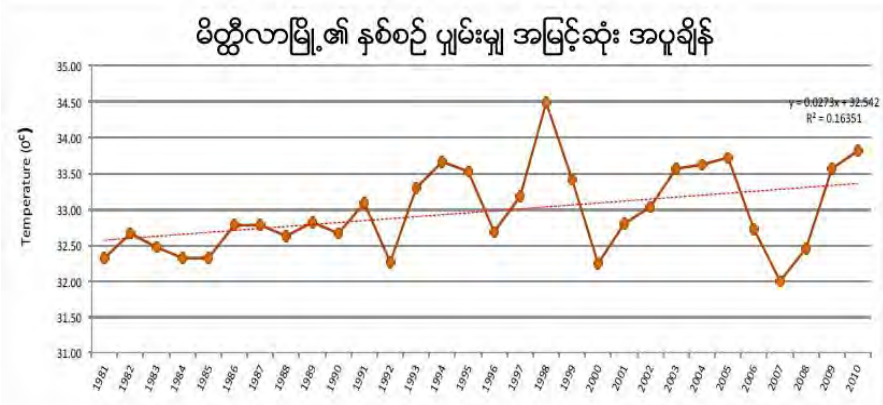
ပုံ ၁၁။ မိတ္ထီလာမြို့၏ ပျမ်းမျှ အမြင့်ဆုံးအပူချိန်ကို ဖော်ပြထားသည်။ အပူနွေးဆုံး နေ့ရက်များမှာ ၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် အအေးဆုံး အပူချိန်မှာ ၂၀၀၇ ခုနှစ်တွင်ဖြစ်သည်။

(၂၀၀၈)ခုနှစ်တွင်ရက်ပေါင်း (၂၄၇) ရက်သည် ပျမ်းမျှ အပူချိန်၃၃ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ထက် ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ ယင်းမှ (၂၇)ရက်သည်နေ့ အပူချိန် ၄၀နှင့်အထက် တိုင်းတာမှတ်သား ရရှိသည်။ ၎င်းနှစ်အတွင်း တိုင်းတာမိသည့် အမြင့်ဆုံး နေ့အပူချိန်မှာ (၄၃.၂၀) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် ဖြစ်သည်။

၂၀၁၃ (၁၃ဇူလိုင်) လသည်နှစ်ပေါင်း (၃၀) အတွင်းတွင် အပူဆုံးနေ့အဖြစ်အဖြစ် မှတ်သားရသည်။ အခြားသောအပူချိန်များမှာ ၄၄ဒီဂရီဆယ်စီးရပ် (၂၀၁၀ခုနှစ်မေလ၁၄ရက်)၊ ၄၃.၅၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် (၂၀၁၀ခုနှစ်မေလ၁၈ရက်)၊ ၄၃.၂၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် (၁၉၉၈ခုနှစ် မေလ၁၀ရက်) များဖြစ်ကြပြီး ၄၃ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် (၅) ကြိမ်တိုင်းတာမှတ်သားရပြီး၎င်းမှ (၄) ကြိမ်မှာ ၂၀၁၀အတွင်းဖြစ်သည်။ (၂၀၀၅ခုနှစ် မေလ၁၇ရက်၊ နှင့်၂၀၁၀ခုနှစ် ဇူလိုင်၂၅၊ မေ၁၃၊ ၁၅၊ နှင့်၁၇ရက်များ ဖြစ်ကြသည်)

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေကာမူ ၂၀၀၈ခုနှစ်နှင့် နိုင်းယုဉ်လျှင်ရက်ပေါင်း (၁၇၆)ရက်သာလျှင် အမြင့်ဆုံးပျမ်းမျှအပူချိန် ၃၃ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ထက် ကျော်လွန်ပြီး(၃၉)ရက်သည် အပူချိန်(၄၀) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်နှင့် အထက်ရှိကြောင်း မှတ်သားရသည်။ (မတ်လ၊ဇူလိုင်လနှင့်မေလ) တို့ဖြစ်ပြီး ရက်ပေါင်း(၁၁၂)ရက်သာလျှင် ပျမ်းမျှအပူချိန် ၃၃ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်နှင့် အောက်တွင် မှတ်သားရသည်။ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်မှာ (၂၁)ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် ဖြစ်သည်။

ပျမ်းမျှအပူချိန်သည် အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်ရွေ့လျား နေကြောင်းထင်ရှား နေပြီး နှစ်ပေါင်း(၃၀) အတွင်း ပျမ်းမျှအပူချိန်ထက် မြင့်မားလာကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။

အနိမ့်ဆုံးအပူချိန် သာမန်အားဖြင့် ညနေ၆နာရီမိနစ်မှ နံနက်၆နာရီ၃၀အထိ တိုင်းတာရရှိသော ညအပူချိန်ကို အောက်ပါဇယားတွင်ဖော်ပြထားပါသည်။ ပုံ(၁၂)သည် မိတ္ထီလာမြို့၏ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန် အမျိုးအကွဲများကို ဖော်ပြပြီး ပျမ်းမျှအပူချိန်မှာ(၂၁.၆၀)ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ဝန်းကျင် ရှိလေးသည်။ ၁၉၉၁ခုနှစ် ညအပူချိန်သည် (၂၀.၄၆)ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် အအေးဆုံးအဖြစ်တိုင်းတာရရှိသည်။ သို့ရာတွင် အပူဆုံးပျမ်းမျှညအပူချိန်မှာ (၂၀၁၀)ခုနှစ်တွင် (၂၂.၆၅ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်) နှင့် ၁၉၉၈ခုနှစ်တွင် (၂၂.၃၉ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်) တို့ဖြစ်ကြသည်။ (၁၉၉၁)ခုနှစ်တွင် ညပေါင်း (၂၅၀) မှာ ပျမ်းမျှအပူချိန်ထက် ပို၍ပူနွေးပြီး ၎င်းတို့မှညပေါင်း (၁၁၈) ညသည် အနိမ့်ဆုံးအပူချိန် (၂၅)ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ထက် ကျော်လွန်သည်။ ဤနှစ်များအတွင်းအပူနွေးဆုံးညများမှာ မေလ၁၁ (၃၀.၇၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်)၊ ဥပမာအားဖြင့် ညအပူချိန်၃၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ထက် ကျော်လွန်သည်။ ညပေါင်း ၂၄၂ညသည် ပျမ်းမျှအနိမ့်ဆုံးအပူချိန်ထက် ကျော်လွန်သည်။ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်ကို ဇန်နဝါရီလ(၁၅)ရက်နေ့တွင် တိုင်းတာမှတ်သားရသည်။

ပုံ ၁၁။ မိတ္ထီလာမြို့၏ ပျမ်းမျှ အမြင့်ဆုံးအပူချိန်ကို ဖော်ပြထားသည်။ အပူနွေးဆုံး နေ့ရက်များမှာ ၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် အအေးဆုံး အပူချိန်မှာ ၂၀၀၇ ခုနှစ်တွင်ဖြစ်သည်။

၂၀၁၀ခုနှစ်တွင် အပူနွေးဆုံးညမှာ ၂၀၁၀ခုနှစ်မေလ၁၄ရက် (၃၁.၁၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်) ဖြစ်သည်။ စုစုပေါင်း (၆) ညသည် အနိမ့်ဆုံးအပူချိန် ၃၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် အဖြစ် တိုင်းတာရမိပြီး အားလုံးမှာ မေလအတွင်းတွင်ဖြစ်သည်။ ယင်းနှစ်အတွက် အနိမ့်ဆုံးညအပူချိန်ကို ဇန်နဝါရီလ၃ရက်နေ့တွင် ၁၁.၁၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်အဖြစ် မှတ်သားရသည်။

အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်သည် အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်နေကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။ ၎င်းမှာ နှစ်ပေါင်း (၃၀) အတွင်း ပျမ်းမျှထက် ပို၍ပူနွေးသော ညများကိုကြုံတွေ့ခဲ့ကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။

၃။ ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရလဒ်များ

၃.၁ ကျေးရွာ ဘေးအန္တရာယ် သမိုင်းကြောင်း

ရေငံကျေးရွာ ဘေးအန္တရာယ်သမိုင်း (ဇယား၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

စဉ်	ဘေးအန္တရာယ် နှင့် ရာသီဥတုဆိုးရွားမှု	ခုနှစ်	ထိခိုက်လွယ်မှု	ဖြေရှင်းခဲ့သည့် နည်းလမ်းများ
၁။	မီးလောင်ခြင်း	၂၀၀၇	အိမ်(၅)လုံးနှင့် ပစ္စည်း မီးထဲပါသွား လူသေဆုံးမှု မရှိ	ကျေးရွာမှ ပိုင်းဝန်းကူညီ ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့တယ်
၂။	လေထန်ခြင်း (ရွာအသစ်)	၂၀၁၄	အိမ်(၅)လုံး လေထဲပါသွား၊ ဘုန်းကြီးကျောင်းတစ်ဆောင် လေလန်သွား	ကိုယ်ထူ ကိုယ်ထ ဖြေရှင်းခဲ့ရတယ်
၃။	လေထန်ခြင်း (ရွာအဟောင်း)	၁၉၈၇	စာသင်ကျောင်းနှင့် ဘုန်းကြီးကျောင်း ပျက်စီး၊ အိမ်အချို့ ပျက်စီး	ကိုယ်ထူ ကိုယ်ထ ဖြေရှင်းခဲ့ရတယ်
၄။	ရွာပြောင်းရွှေ့ရခြင်း၊ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း ရွှေ့ရခြင်း	၂၀၁၆	ဆည်ရေ တက်ခြင်းကြောင့် ရွာရွှေ့ရတယ်။ အိမ်ခြေ(၉၇)အိမ် ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း၊ စာသင်ကျောင်း ရွှေ့ရ	ကိုယ်ထူကိုယ်ထ၊ အစိုးရမှ တစ်အိမ်(၅၀၀၀၀) ကူညီပေးခဲ့တယ်
၅။	လမ်း၊ သွားလာရေး ခက်ခဲခြင်း	၂၀၁၅	ထိခိုက်ဒဏ်ရာရခြင်း၊ ကျိုးပဲ့ခြင်း၊ ဆိုင်ကယ်မှောက်ခြင်း	ကိုယ်ထူ ကိုယ်ထ ဖြေရှင်းခဲ့ရတယ်
၆။	မိုးခေါင်ခြင်း	၁၉၉၉	စားဝတ်နေရေး ခက်ခဲခြင်း၊ မျိုးဆုံးခြင်း၊ တိရစ္ဆာန်များ သေ၊ နွားစာရှားပါးခြင်း။	ကိုယ်ထူ ကိုယ်ထ ဖြေရှင်းခဲ့ရတယ်
၇။	တိရစ္ဆာန်များ ရောဂါကျခြင်း	၁၉၈၉	တိရစ္ဆာန်များ သေကြေခြင်း၊ စီးပွားရေး ထိခိုက်ခြင်း၊ ကုသရန် ခက်ခဲခြင်း။	မြေမြှုပ်၊ စွန့်ပစ်

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ရေငံကျေးရွာတွင် ထူးခြားဖြစ်စဉ် (၇)ခုရှိပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ မီးလောင်ခြင်း၊ လေထန်ခြင်း၊ ရွာရွှေ့ပြောင်းရခြင်း၊ သွားလာရေး ခက်ခဲခြင်း၊ မိုးခေါင်ခြင်း၊ တိရစ္ဆာန်များ ရောဂါကျရောက်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မီးလောင်ခြင်းကို ၂၀၀၇ ခုနှစ်တွင် ကြုံတွေ့ခဲ့ပါသည်။ အိမ် ၅ လုံးနှင့် ပစ္စည်းများ မီးထဲသို့ ပါသွားပါသည်။ သို့သော် လူသေဆုံးမှု မရှိပါ။ ကျေးရွာမှ ဝိုင်းဝန်းကူညီထောက်ပံ့ပေးခဲ့ရပါသည်။

လေထန်ခြင်းကို ၂၀၁၄ ခုနှစ် နှင့် ၁၉၈၇ ခုနှစ်များတွင် ကြုံတွေ့ခဲ့ရပါသည်။ ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် အိမ်(၅)လုံး အမိုးလန်သွားပါသည်။ စာသင်ကျောင်း နှင့် ဘုန်းကြီးကျောင်း တစ်ဆောင် လေထဲသို့ ပါသွားပါသည်။ ကိုယ်ထူကိုယ်ထ ဖြေရှင်းခဲ့ရပါသည်။ ၁၉၈၇ ခုနှစ်တွင် အိမ်အချို့ အမိုးအကာလန်သွားပြီး စာသင်ကျောင်းနှင့် ဘုန်းကြီးကျောင်းများ ပျက်စီးသွားပါသည်။ ကိုယ်ထူကိုယ်ထဖြေရှင်းခဲ့ရပါသည်။

၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် ရှုမ္မငယ် ရေလျှောင်တမံ တည်ဆောက်ခြင်း ကြောင့် ကျေးရွာတစ်ရွာလုံး ရွှေ့ပြောင်းပေးရပါသည်။ အိမ်(၉၇)လုံး ပျက်စီးသွား ခဲ့ပါသည်။ ဘုန်းကြီးကျောင်း၊ စာသင်ကျောင်းများလည်း ရွှေ့ပြောင်းခဲ့ရပါသည်။ အချို့ကို ကျေးရွာမှ ကိုယ်ထူကိုယ်ထ ဖြေရှင်းခဲ့ရပါသည်။ အစိုးရမှ တစ်အိမ် ၅၀၀၀၀ စီ ထောက်ပံ့ပေးပါသည်။ ပြင်ပရှိ ကျေးရွာများမှလည်း လာရောက်ကူညီပါသည်။ သွားလာရေး ခက်ခဲခြင်းကို ၂၀၁၅ ခုနှစ် မှာ ကြုံတွေ့ခဲ့ရပါသည်။ သွားလာရေး ခက်ခဲသဖြင့် ထိခိုက်ဒဏ်ရာရခြင်း၊ ကျိုးပဲ့ခြင်းတို့ကို ကြုံတွေ့ခဲ့ရပါသည်။ ကျေးရွာမှ ကိုယ်ထူကိုယ်ထ ဖြေရှင်းခဲ့ရပါသည်။

မိုးခေါင်ခြင်းကို ၁၉၉၉ ခုနှစ်တွင် ကြုံတွေ့ခဲ့ရပါသည်။ စားဝတ်နေရေး ခက်ခဲခြင်း၊ မျိုးဆုံးခြင်း၊ တိရစ္ဆာန်များ နွားစာရှားပါးခြင်းကို ကြုံတွေ့ခဲ့ရပါသည်။ ကိုယ်ထူကိုယ်ထ ဖြေရှင်း ခဲ့ရပါသည်။ တိရစ္ဆာန်များ ရောဂါကျခြင်းကို ၁၉၈၉ ခုနှစ်တွင် ကြုံတွေ့ခဲ့ရပါသည်။ တိရစ္ဆာန်များ သေဆုံးခြင်း၊ စီးပွားရေး ထိခိုက်ခြင်းတို့ ကြုံတွေ့ရပါသည်။ သို့သော် ကုသရန် ခက်ခဲပါသည်။ အသေများကို မြေမြှုပ် စွန့်ပစ်ပါသည်။

၃.၂ ရာသီခွင်ပြပြကွဲဒိန်

ရောင်ယာအကျေးအရာကို ရာသီခွင်ပြ နေယာဇား ၁၀၀၆ - 1-6-2016

အကျေးအရာ	အိမ်	အိမ်	အိမ်	အိမ်	အိမ်	အိမ်	အိမ်	အိမ်	အိမ်	အိမ်	အိမ်	အိမ်	အိမ်	အိမ်	အိမ်	အိမ်	အိမ်	အိမ်	အိမ်
၄၄	၂	၂	၂	၂	၂	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	၂၅၀၀၀	၈၀	၂၀	ရောင်ယာ
၅၅	၂	၂	၂	၂	-	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂၀၀၀၀	၈၀	၂၀	ရောင်ယာ
၆၆	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂၀၀၀၀	၆၀	၅	ရောင်ယာ
၇၇	-	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂၀၀၀၀	၆၀	၅	ရောင်ယာ
၈၈	-	-	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	-	-	-	ရောင်ယာ
၉၉	-	-	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂၀၀၀၀	၅	-	ရောင်ယာ
၁၀၀	-	-	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂၀၀၀၀	၅	-	ရောင်ယာ
၁၀၁	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂၀၀၀၀	၅	-	ရောင်ယာ
၁၀၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂၀၀၀၀	၅	-	ရောင်ယာ
၁၀၃	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂၀၀၀၀	၅	-	ရောင်ယာ
၁၀၄	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂၀၀၀၀	၅	-	ရောင်ယာ
၁၀၅	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂၀၀၀၀	၅	-	ရောင်ယာ
၁၀၆	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂၀၀၀၀	၅	-	ရောင်ယာ
၁၀၇	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂၀၀၀၀	၅	-	ရောင်ယာ
၁၀၈	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂၀၀၀၀	၅	-	ရောင်ယာ
၁၀၉	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂၀၀၀၀	၅	-	ရောင်ယာ
၁၁၀	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂၀၀၀၀	၅	-	ရောင်ယာ
၁၁၁	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂၀၀၀၀	၅	-	ရောင်ယာ
၁၁၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂၀၀၀၀	၅	-	ရောင်ယာ
၁၁၃	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂၀၀၀၀	၅	-	ရောင်ယာ
၁၁၄	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂၀၀၀၀	၅	-	ရောင်ယာ
၁၁၅	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂၀၀၀၀	၅	-	ရောင်ယာ
၁၁၆	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂၀၀၀၀	၅	-	ရောင်ယာ
၁၁၇	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂၀၀၀၀	၅	-	ရောင်ယာ
၁၁၈	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂၀၀၀၀	၅	-	ရောင်ယာ
၁၁၉	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂၀၀၀၀	၅	-	ရောင်ယာ
၁၂၀	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂၀၀၀၀	၅	-	ရောင်ယာ

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ရောင်ကျေးရွာသည် စိုက်ပျိုးရေးကို အဓိက လုပ်ကိုင်သည်။ နှမ်း၊ ပဲစဉ်းငုံ၊ ထောပတ်ပဲ၊ ငရုတ်၊ ပြောင်း၊ ခရမ်းချဉ်သီးတို့ကို စိုက်ပျိုးသည်။ နှမ်းကို ကဆုန်၊ နယုန်တွင် စိုက်ပျိုးပြီး ဝါခေါင်တွင် ရိပ်သိမ်းသည်။ တစ်နှစ် (၁၅၀၀၀၀)ခန့် ရရှိသည်။ အိမ်ခြေ(၈၀) အမျိုးသမီး ဦးဆောင်(၂၀) စိုက်ပျိုးသည်။ အဓိကပြဿနာမှာ ပိုးကျသည်။ ပဲစဉ်းငုံကို နှမ်းနှင့်ရော၍ စိုက်ပျိုးသည်။ တန်ဆောင်မုန်း၊ နတ်တော်လတို့ကတွင် ဆေးဖြန်းသည်။ ပြာသို၊ တပို့တွဲ လတွင် ရိတ်သိမ်းသည်။ တစ်နှစ် (၃၀၀၀၀၀)ခန့် ရရှိသည်။ အဓိကပြဿနာမှာ ပိုးကျခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထောပတ်ပဲ ကို တော်သလင်းလတွင် စိုက်ပျိုးသည်။ တန်ဆောင်မုန်း၊ နတ်တော်လတို့တွင် ဆေးဖြန်းသည်။ ပြာသို၊ တပို့တွဲလတို့တွင် ရိတ်သိမ်းသည်။ တစ်နှစ်(၂၀၀၀၀၀)ခန့် ရရှိသည်။ အိမ်ထောင်စု(၄၀) အမျိုးသမီး ၅ စိုက်ပျိုးသည်။ ငရုတ်ကို နယုန်၊ ဝါဆိုတွင် စိုက်ပျိုးသည်။ တန်ဆောင်မုန်း၊ နတ်တော်၊ ပြာသို၊ တပို့တွဲလများတွင် ခူးဆွတ်သည်။ တစ်နှစ် (၂၀၀၀၀၀)ခန့် ရရှိသည်။ အဓိကပြဿနာမှာ ပိုးကျခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဝါကို ဝါဆို၊ ဝါခေါင်လတို့တွင် စိုက်ပျိုးသည်။ သီတင်းကျွတ်၊ တန်ဆောင်မုန်းတို့တွင် ဆေးဖြန်း၍ နတ်တော်၊ ပြာသို၊ တပို့တွဲတို့တွင်

ဝါကောက်သည်။ တစ်နှစ်လျှင် (၁၀၀၀၀၀)ခန့် ရရှိသည်။ အိမ်ခြေ ၅ အိမ်ခန့် စိုက်ပျိုးသည်။ ပြောင်းကို နွားစာအတွက် စိုက်ပျိုးသည်။ တောင်သူတိုင်း စိုက်ပျိုးသည်။ ခရမ်းချဉ်ကို ဝါဆို၊ ဝါခေါင်တွင် စိုက်ပျိုး သည်။ သီတင်းကျွတ်တွင် ဆေးဖြန်းသည်။ တန်ဆောင်မုန်း၊ နတ်တော်၊ ပြာသို၊ တပို့တွဲလတို့တွင် ခူးသည်။ (၁၀၀၀၀၀)ခန့် ရရှိသည်။ အိမ်ခြေ ၅ အိမ်စိုက်ပျိုးသည်။ ဝက်နှင့် ဆိတ်တို့ကိုလည်း မွေးမြူသည်။ ဆိတ်မွေးသူ ၁၅ ဦး ရှိသည်။ (၁၀၀၀၀၀)ခန့် စိုက်ပျိုးသည်။ ဝက်ကို ၁၅ မွေးသည်။ တစ်နှစ်လျှင် (၃၀၀၀၀၀)လောက် ရရှိသည်။ စိုက်ပျိုးရေးကို မိုးတွင်းသာ ရရှိသည်။ ဝက်စာကို သီးနှံရသော လများတွင် အဆင်ပြေသည်။ ဝင်ငွေများသော လများမှာ ဝါခေါင်၊ တန်ဆောင်မုန်း၊ နတ်တော်၊ ပြာသို၊ တပို့တွဲလများဖြစ်ပြီး ထွက်ငွေများသော လများမှာ ကဆုန်၊ နယုန်၊ ဝါဆို၊ ဝါခေါင်၊ တော်သလင်းလများ ဖြစ်ပါသည်။ အလုပ်အားသော လများမှာ တပေါင်းလဖြစ်ပါသည်။ အလုပ်ရှုပ်သောလများမှာ တန်ခူး၊ ကဆုန်၊ နယုန်လ များဖြစ်ပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်အနေဖြင့် တန်ခူး၊ ကဆုန်၊ နယုန်လများတွင် လေထန်ခြင်း၊ တပေါင်းလတွင် အပူလွန်ကဲခြင်း၊ နတ်တော်၊ ပြာသို၊ တပို့တွဲလတို့တွင် အအေးလွန်ကဲခြင်း တို့ကို ကြုံတွေ့ရပါသည်။

၃.၃ အရင်းအမြစ်ပြု/ဘေးအန္တရာယ်ပြု/ထိခိုက်လွယ်မှုပြုမြေပုံ (မြေပုံ၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

အရင်းမြစ်ပြဆိုရာသုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ရေငံကျေးရွာတွင် တရားဝင်သတ်မှတ်ထားတဲ့(သို့) ရည်ရွယ်ထားတဲ့ ကာကွယ် စောင့်ရှောက်ခံနယ်မြေနဲ့ မနီးပါ။ နယ်မြေအတွင်းမှာ ပျောက်ကွယ်လုနီးပါးဖြစ်နေတဲ့ သားကောင်/သစ်ပင်များ မရှိပါ။ ပင်မတောအုပ်၊ ဒုတိယတန်းစား သစ်တော စိုက်ပျိုးမြေ၊ ရေနက်ကွင်း ဒီရေတော တွေ မရှိပါ။ ရပ်ရွာအတွင်းရှိ အိမ်ထောင်စု များသည် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းအနေနဲ့ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး၊ ပန်းရံ၊ လက်သမား၊ ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားတို့ ဖြစ်ပါသည်။

ရေငံကျေးရွာတွင် ရှုမူငယ်သည် တည်ရှိသောကြောင့် ရေပေါပါသည်။ ခိုလှုံရာနေရာ ကျေးရွာဘုန်းတော် ကြီးကျောင်းရှိပါသည်။ ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးရေးအတွက် မြေအသုံးပြုမှုမှာ ဓာတ်မြေဩဇာ သုံးပြီး နွားချေးလည်း သုံးပါသည်။ လူဦးရေ တိုးတက်မှု ရှိပါသည်။ ကျေးရွာမှ ဈေးသို့သွားလျှင် ကျေးရွာနဲ့ (၅)မိုင်လောက်ဝေးတယ်။ ရေဝေဈေးရှိတယ်။ မိတ္ထီလာသို့ သွားရင် (၂၆)မိုင်လောက် ဝေးပါသည်။ ကျေးရွာတွင် အဆင့်(၄)ဆင့် ခွဲထားပါ သည်။ ပထမအဆင့် လယ်ယာ၊ နွားလှည်း အပြည့်အစုံ၊ ဒုတိယအဆင့် လယ်ယာအသင့်အတင့် နွား၊ လှည်းရှိ၊ တတိယ လယ်ယာနည်းပြီး နွားလှည်းရှိ၊ စတုတ္ထ လက်လုပ်လက်စား တို့ဖြစ်ပါသည်။

ဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာသုံးသပ်ချက်

ကျေးရွာ၏ ဘေးအန္တရာယ်များမှာ မီးဘေး၊ လေထန်ခြင်း၊ အပူလွန်ကဲခြင်း၊ ရေကြီးခြင်း၊ မိုးခေါင်၊ တိရစ္ဆာန် ရောဂါပိုးကျ၊ သီးနှံရောဂါပိုးကျတို့ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာ တောင်ဘက်တွင် အိမ်ခြေ(၁၀)အိမ်လောက်ရှိပါသည်။ ထို ၁၀ အိမ်သည် ဆည်ဘေးဖြစ်သော ကြောင့် ရေကြီးလာရင်တော့ ထိခိုက်နိုင်ပါသည်။

ထိခိုက်လွယ်မှုဆိုင်ရာ သုံးသပ်ချက်

ထိခိုက်လွယ်သောသူများမှာ ကလေး၊ သက်ကြီးရွယ်အို၊ မသန်စွမ်းရှိတဲ့ အိမ်တွေဖြစ် ကြပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်ကြုံလာပါက ခိုလှုံရာနေရာကို ရွာလယ် လမ်းမတိုင် သွားကြပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ် ကြုံတွေ့တဲ့အခါမှာ ထိခိုက်လွယ်တဲ့ အုပ်စုက ပိုပြီးထိခိုက် ပျက်စီးမှုရှိပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်သွားပါက ခိုလှုံရာနေရာတွင် ထိခိုက်လွယ်တဲ့သူတွေရော တန်းတူ အခွင့်အရေးရကြပါသည်။

ကျေးရွာ၏ ကလေးများသည် ရွာ၏မြောက်ပိုင်းတွင် အကြိုက်များပါသည်။ ရွာ၏ တောင်ဘက်ပိုင်းတွင် ကလေးများ အကြိုက်နည်းပါသည်။ ခိုလှုံရာနေရာများကို အမြန်ဆုံးရောက်နိုင်သော လမ်းကို ကလေးများ သိကြပါ သည်။

ကျေးရွာ၏မြောက်ဘက်တိုင်ထွက်လျှင် သံဘို၊ သံဖြူချောင်၊ အနောက်ဘက်ထွက်လျှင် ကမ္ဘာတဲရွာ၊ တံလှရွာ၊ အရှေ့ဘက်ထွက်လျှင် ဝါရုံစုရွာ၊ တောင်ဘက်တွင် ဝေးချို၊ အောင်သာ ရွာတို့ ဖြစ်ပါသည်။ သာရေး၊ နာရေး၊ အလှူ၊ မင်္ဂလာပွဲနှင့် စီးပွားရေးအတွက် သွားလာကြပါသည်။

၃.၄ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများဆန်းစစ်ခြင်း (ဇယား၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ ပိုင်ဆိုင်မှုများ	အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ ပိုင်ဆိုင်မှုများက ဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်ချိန်နှင့် ဖိစီးမှုများ ရှိနေချိန် ဘယ်လိုပြုမူ နိုင်သလဲ၊ ဘယ်လိုကူညီနိုင်သလဲ?	အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းများ အပေါ် ဘေးအန္တရာယ်များ ဘယ်လို ကျရောက်နိုင်သလဲ	ဘယ်လိုအချိန်ဘေးအန္တရာယ်တွေ ဖြစ်နိုင်သလဲ? ပိုင်ဆိုင်မှုများ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများကို ဘယ်လိုကာကွယ်နိုင်မလဲ?	ရပ်ရွာအတွင်း ရွေးချယ်နိုင်သည့် အခွင့်အရေးရှိနိုင်သလား? (တစ်ခြား) အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလိုက်လျော ညီထွေမှု ရှိသော အသက်မွေး ဝမ်းကြောင်း
နှမ်း၊ ပဲစဉ်းငုံ၊ ထောပတ်ပဲ၊ ငရုတ်၊ ဝါ၊ ခရမ်းချဉ်	စားဝတ်နေရေးအတွက် ရောင်းစား ရတယ် (အရေးပေါ် အခြေအနေတွင်)	ပိုးကျခြင်း၊ မိုးခေါင်ခြင်း	တန်ဆောင်မုန်း၊ ဝါဆို ဆေးဖြန်းပြီး ကာကွယ်နိုင်တယ်	အခြား စိုက်ပျိုးနည်းစနစ် လိုအပ်
ဆိတ် ဝက်	စားဝတ်နေရေးအတွက် ရောင်းစား ရတယ်။	ခွာနာ၊ လျှာနာ၊ ပေါင်ပုပ်၊ လက်ပုပ်၊ လေးဘက်နာရောဂါ၊ အအေးလွန်ခြင်း	တပေါင်း၊ တန်ခူး၊ ကဆုန်၊ နယုန်၊ တိမွေးကု ဆရာကို ခေါ်ပြီး ဆေးထိုးတယ်။	မရှိ
ဆိုင်ကယ်၊ လှည်း	ပစ္စည်းများကို အလွယ်တကူ သယ်ဆောင်နိုင်တယ်။ ကျန်းမာ ရေးအတွက်လည်း လွယ်ကူတယ်။	မိုးရွာလျှင် လမ်းများ ပျက်စီး သောကြောင့် သွားလာရေး ခက်ခဲတယ်။	ကဆုန်၊ နယုန်၊ ဝါဆို လမ်းပြုပြင်တယ်။	မရှိ

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ဆန်းစစ်မှုပြုဇယား ရေးဆွဲခြင်းကို ဘေးအန္တရာယ် နာရီမှာ စတင်ပါတယ်။ ပထမဦးစွာ ကျေးရွာတွင် ဘာအသက်မွေးဝမ်းကြောင်းတွေ ရှိသလဲမေးရာ စိုက်ပျိုးရေးလည်း လုပ်ကြောင်း၊ နှမ်း၊ ဝါ၊ ပဲစဉ်းငုံ၊ ငရုတ်၊ ထောပတ်ပဲတို့ကို စိုက်ပျိုးကြောင်း ပြောပါတယ်လို့ဆိုပါတယ်။ ထိုအရာတွေက ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက် ရင် ဘယ်လိုကူညီသလဲမေးရာ စားဝတ်နေရေးအတွက် ရောင်းစားရတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ အရေးပေါ် အခြေအနေတွင် ငွေလွယ်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ဘယ်လိုအန္တရာယ်တွေ ကျတတ်သလဲမေးရာ ပိုးကျတယ်၊ မိုးခေါင် တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ဘယ်အချိန်တွေမှာ ဖြစ်တတ်သလဲ မေးရာ တန်ဆောင်မုန်း၊ နတ်တော်လတို့မှာ အဖြစ်များတယ်၊ ဆေးဖြန်းပြီး ကာကွယ်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ အခြားသီးနှံ ပြောင်းစိုက်ဖို့ ရှိသလားမေးရာ မရှိကြောင်း စိုက်ပျိုးနည်းစနစ်ကို လိုအပ်ကြောင်း ပြောပါတယ်။ မွေးမြူရေးတွင် ဆိတ်၊ ဝက်တို့ကို မွေးကြောင်း ပြောပါတယ်။ ဝမ်းစာအတွက် ရောင်းစားမယ်။ ခွာနာလျှာနာ ရောဂါကျတယ်။ လေးဘက်နာရောဂါဖြစ်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ဘယ်အချိန်တွေမှာ ဖြစ်သလဲမေးရာ တပေါင်း၊ တန်ခူး၊ ကဆုန်လတွေမှာ ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ တိမွေးကု ဆရာခေါ်ထိုးတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ အခြားအကြံပြုစရာမရှိပါဘူးလို့ ပြောပါတယ်။ ပစ္စည်းဥစ္စာ ပိုင်ဆိုင်မှုကို မေးရာ လှည်း၊

ဆိုင်ကယ်တို့ကို ပိုင်ဆိုင်ကြောင်း ပြောပါတယ်။ ဘယ်လို အသုံးပြုလို့ ရသလဲမေးရာ ပစ္စည်းများကို အလွယ်တကူ သယ်ဆောင်နိုင်တယ်။ အရေးပေါ် အခြေအနေတွင် အလွယ်တကူ သုံးလိုရတယ် လို့ ပြောပါတယ်။ ပြဿနာက မိုးရွာရင် သွားလို့မရဘူး။ လမ်းမကောင်းဘူးလို့ ဆိုပါတယ်။ ဘယ်အချိန်မှာ အဖြစ် များလဲ မေးရာ ကဆုန်၊ နယုန်၊ ဝါဆို၊ ဝါခေါင်၊ မိုးတွင်းတွေမှာ အဖြစ်များတယ်လို့ ပြောပါတယ်။ လမ်းပြုပြင်ရတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ အစည်းအဝေးကို (၁:၃၀)မှာ ရုပ်သိမ်းခဲ့ပါတယ်။

၃.၅ ရပ်ရွာအတွင်း အဖွဲ့အစည်းများ ပေါင်းစပ်ယှက်နွယ်မှုပြမြေပုံ

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ရေငံကျေးရွာထဲတွင် အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ ဆယ်ကျော်သက်အဖွဲ့၊ မီးသတ်အဖွဲ့၊ အမျိုးသမီးအဖွဲ့၊ Pact Myanmar မှ ဖွဲ့ပေးထားသော မိခင်နှင့်ကလေး၊ ငွေစုငွေချေးအဖွဲ့ တို့ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာအပြင်ဘက်တွင် GDA အဖွဲ့၊ Ceavi, Pact Myanmar Action Aid အဖွဲ့တို့ ဖြစ်ပါသည်။

အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့သည် အလှူ၊ နာရေး၊ မင်္ဂလာဆောင်၊ အဆောက်အဦ ဆောက်လုပ်ခြင်း၊ ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများတွင် အဓိကဦးဆောင်၍ လုပ်ကိုင်ရပါသည်။ ဆယ်ကျော်သက်အဖွဲ့သည် ရပ်ရွာသန့်ရှင်းရေး၊ မြေဝင်း သန့်ရှင်းရေး၊ ကျောင်းများတွင် ဘုရားပန်းကပ်လှူခြင်းများကို ပြုလုပ်ပါသည်။ မီးသတ်အဖွဲ့ဝင်များသည် လေတိုက်ပါက မီးဘေးအန္တရာယ်ကာကွယ်ရန် ဝိစိမူတ်ခြင်း၊ သံချောင်းခေါက်ခြင်းများကို ပြုလုပ်ကြပါသည်။ အမျိုး သမီးအဖွဲ့သည် သာရေး၊ နာရေးတွင် ရေနွေးတိုက်ရပါသည်။ ကျောင်းသန့်ရှင်းရေးလည်း လုပ်ဆောင်ပါသည်။ Pact Myanmar မှ ငွေစုငွေချေး အဖွဲ့ကို ဦးဆောင် ဖွဲ့ပေးခဲ့ပါသည်။ Pact Myanmar အဖွဲ့သို့ ဝင်ရောက်ပါက ၁ နှစ် ၂၀၀၀ နှုန်းပေးဆောင်ရပါသည်။ ထိုစုငွေ စုစုပေါင်းနှင့် Pact Myanmar မှ ထောက်ပံ့ ရံပုံငွေ(၁၉၀၀၀၀)ပေါင်း၍ ရပ်ရွာအတွင်းရှိ အဖွဲ့ဝင်များကို ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး၊ စီးပွားရေးအတွက် ၃ ကျပ်တိုး နှင့် ၃ လသာ ချေးယူခွင့်ပြုပါသည်။ မီးဖွားမိခင်များအတွက် ဆေးရုံတွင် ခွဲမွေးပါက ၂၀၀၀၀ ကျပ်ထောက်ပံ့ပေးပါ သည်။ ရိုးရိုးမီးဖွားပါက ၅၀၀၀ ကျပ် ထောက်ပံ့ပေးပါသည်။ မိခင်နှင့် ကလေးခေါင်းဆောင်(၄)ယောက် သည်လည်း ၃ လတစ်ကြိမ် ကလေးအာဟာရတိုက်ကျွေး၍ ပေါင်ချိန်ပေးခြင်း၊ အားနွဲ့နေသော (အနီ၊ အဝါ)ထဲ ကျရောက်နေ သော ကလေးမိခင်များနှင့် အာဟာရပြည့်ဝသော အစားအစာများ ကျွေးရန်တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်း များ ပြုလုပ်ကြ ပါသည်။

ကျေးရွာအပြင်မှ ဖွဲ့ထားသော CDA အဖွဲ့မှ မိန်းကလေး (၁)ဦးအား အရံသားဖွားအနေဖြင့် သင်တန်းပေးခဲ့ ပြီး ရပ်ရွာမှ ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်များကို စောင့်ရှောက်ပေးခဲ့ပါတယ်။ ယခုအခါ တော့ အဲဒီအဖွဲ့လည်း စီမံကိန်းပြီးရော ရပ်ရွာအတွက် ဆက်လက် မလုပ်ဆောင်တော့ ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ Ceuvi အဖွဲ့ကတော့ ၃၀ ရက်နေ့ ကမှ စတင်ပါသည်။ တိရစ္ဆာန်ဆေးကုသရန် နှင့် မျိုးစေ့များအတွက် အဓိကသွားပါသည်။ တိရစ္ဆာန်ဆေးကုသရန် အမျိုးသမီး ၁ ဦး စာရင်း ပေးထားပါသည်။ Pact ကတော့ အစုရပ်ရွာအတွက် အဖွဲ့အစည်း ဖွဲ့ပေးခဲ့ပြီး လှည့်ပတ် ရံပုံငွေ ထားရှိတဲ့အတွက် ရပ်ရွာတွင် အကျိုးရှိပါသည်။ Action Aid အနေဖြင့် ရပ်ရွာကို အလှူနည်း ပါသည်။ ရေ တွင်းတော့ တူးထားတာပဲ ရှိပါသည်။ အခုမှပဲ လာပါသည်။ အကျိုးပြုမှု အားနည်း ပါသည်။ ရပ်ရွာအရေးတွင် အဓိက ဆုံးဖြတ်ချက်ချသူကတော့ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ပဲဖြစ်ပါသည်။ ရပ်ရွာအတွက် အခက်အခဲကတော့ ခွဲတမ်းချရာ တွင် အလယ်အလတ်အဆင့်များနှင့် ပြဿနာ ဖြစ်ပါသည်။ ခွဲတမ်းမညီမျှမှုများ ရှိပါသည်။ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့နှင့်ပဲ စိတ်ဖိစီးမှုအနည်းငယ် ဖြစ်စေ

ပါသည်။ ထိခိုက်လွယ်သော အုပ်စုများအတွက် ဦးတည်ရေးဆွဲသော အစီအစဉ်၊ ဆောင်ရွက်မှုမရှိပါ။ Pact Myanmar မှ ဖွဲ့ပေးသော ငွေစုငွေချေး အဖွဲ့ကသာ ရပ်ရွာရဲ့ ကြံ့ကြံ့ခိုင်တည်ထောင်ရေး အတွက် ပါဝင်ကူညီနိုင်ပါသည်။ ရပ်ရွာရဲ့ ဖွံ့ဖြိုးရေးတွင်လည်း တော်တော်လေးစွမ်းဆောင်မှု ရှိပါသည်။ မူဝါဒ ဆိုင်ရာ နည်းဗျူဟာဆိုင်ရာ ကတိကဝတ်ပြုထားမှုလည်း မရှိပါ။ အဖွဲ့၏ ဆက်သွယ်ရန် လူများကတော့ -

အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့(၁)

- ၁။ ဦးသိန်းရွှေ ရာအိမ်မှူး
- ၂။ ဦးစံရွှေ ဆယ်အိမ်စုမှူး
- ၃။ ဦးမောင်လှိုင် ။
- ၄။ ဦးစိန်မင်း ။
- ၅။ ဦးခင်မောင်ညို ။
- ၆။ ဦးပေါက်စ ။
- ၇။ ဦးကျော်ရွှေ ။
- ၈။ ဦးငွေဝင်း ။
- ၉။ ဦးမောင်ဝင်း ။

- မိခင်ခေါင်းဆောင် (၁) မချောစုလှိုင်
- Pact ငွေစုငွေချေး (၁) မောင်ကျော်ကျော်ထိုက်
- အမျိုးသမီးအဖွဲ့ (၁) မတင်တင်
- ဆယ်ကျော်သက်အဖွဲ့ (၁) မောင်လှိုင်လင်းထွန်း
- မီးသတ်အဖွဲ့ (၁) ဦးစံရွှေ

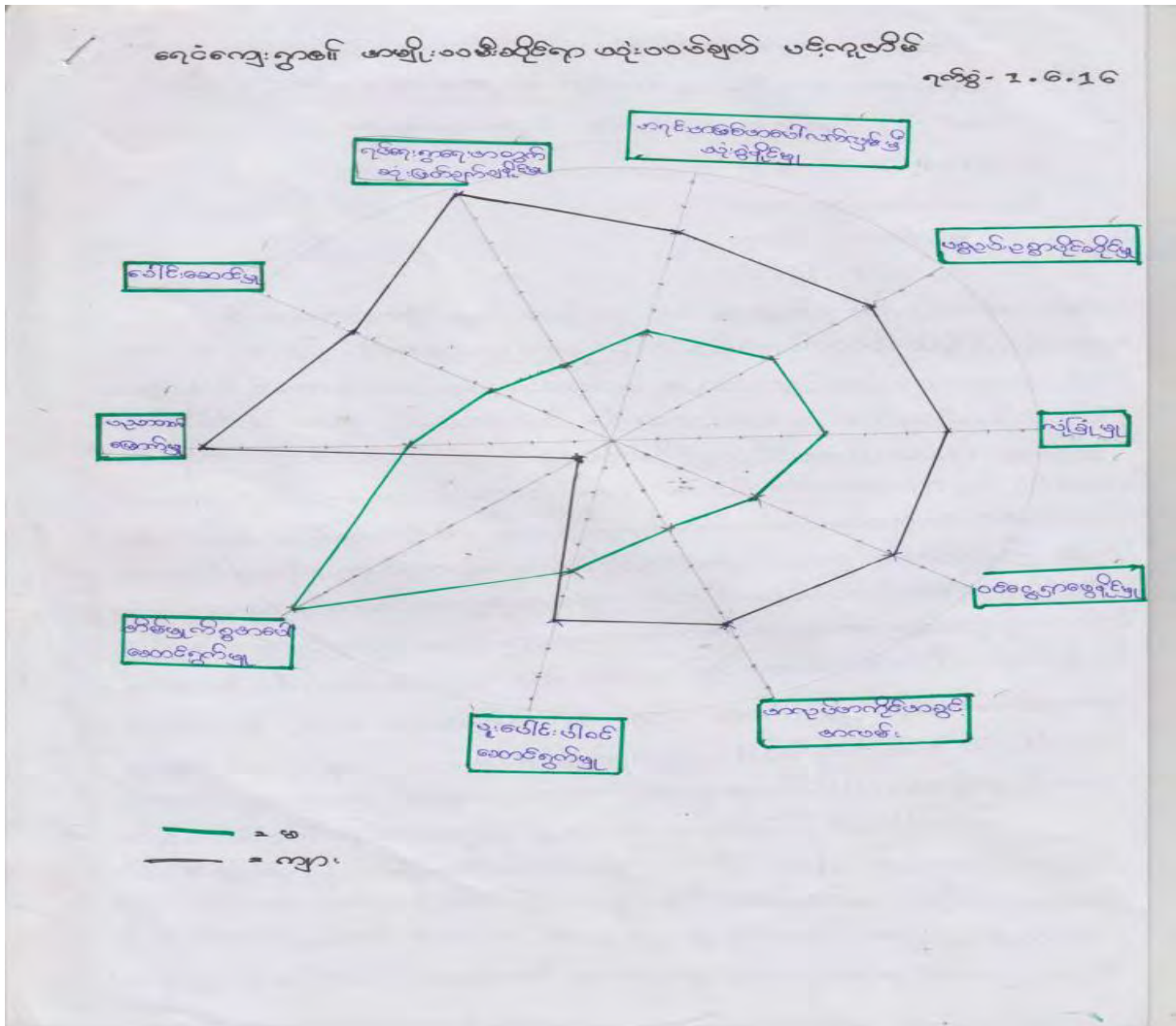
ရပ်ရွာအတွင်း သွေးစည်းစေသော လုပ်ဆောင်မှုကတော့ အလှူပြုလုပ်ခြင်း၊ နာရေးတွင် ကူညီခြင်း၊ မင်္ဂလာဆောင်များတွင် ကူညီလုပ်ဆောင်ခြင်းများဖြစ်ပါသည်။ သွေးကွဲစေစောအရာများကတော့ ပိုက်ဆံခွဲတမ်း ကောက်ခြင်း၊ လမ်းများချဲ့ထွင်ခြင်း၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အဆောက်အအုံပြုလုပ်ရာတွင် ခွဲတမ်းချခြင်းများဖြစ်ပါသည်။ ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် တည်ငြိမ်ရေးအတွက် လက်ရှိခြိမ်းခြောက်နေသောအရာများက အလှူတွင် အမူးသမားများ ရန်ဖြစ် ခြင်းပဲဖြစ်ပါသည်။ အန္တရာယ် ကြီးကြီးမားမား ပဋိပက္ခတော့ မရှိပါ။ တင်းမာမှုတွေလဲ မရှိပါ။ ကလေး၊ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများ၊ ယောက်ျားလေးများ၊ မိန်းကလေးများအပေါ် သက်ရောက်မှု မရှိပါ။ သွေးစည်းစေသော အလုပ်နှင့် အမြဲတွေ့ဆုံရသော အလုပ်အကိုင်တွေကတော့ ရှင်ပြုပွဲအလှူပြုခြင်း၊ နာရေးအတွက် ကူညီလုပ်ဆောင်ပေးခြင်း၊ မဏ္ဍပ်ဆောက်ခြင်း၊ ဟင်းချက်၊ ရေနွေးတိုက်ရာတွင် တွေ့ဆုံကြပါသည်။ အတူတူ လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။

အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့သည် သာရေးနာရေးတွင်သာ အဓိကလုပ်ကိုင်ပြီး ကျန်အချိန်များတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်မှု အားနည်းပါသည်။ ထိခိုက်လွယ်သော အုပ်စုများအတွက် ဦးတည်လုပ်ဆောင်သော အရာများ မရှိပါ။ သို့သော် ကလေးများကတော့ သူတို့ဘာသာလုပ်ဆောင်ကြပါသည်။ ရပ်ရွာတွင် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တည်ဆောင်မှု မရှိသေး ပါ။ မဖြစ်ခဲ့သောကြောင့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများလည်း မရှိပါ။ မိုးခေါင်ရေရှားပါက တာချီလိတ်သို့သွား၍ မိသားစု စီးပွားရေးကို ဖြေရှင်းကြပါသည်။

ပါဝင်ပတ်သက်သူများဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ခြင်း (Stakeholders analysis)

ပါဝင်ပတ်သက်သူများ	အဓိကတာဝန်များ
ရပ်ရွာအတွင်းအဖွဲ့အစည်း	
ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး	ကျေးရွာအတွင်းရှိ အုပ်ချုပ်ရေးကိစ္စများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ၊ စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းရေးကိစ္စများ၊ ဥပဒေနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး ကိစ္စများအတွက် မြို့နယ်အဆင့်ဌာနဆိုင်ရာများနှင့် တိုက်ရိုက် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်။
ဆယ်ကျော်သက်	ဆယ်ကျော်သက်လူငယ်များသဆယ်ကျော်သက်အခန်းကဏ္ဍမြှင့်တင်ရေးနှင့်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးလုပ်ငန်းများကို လုပ်ဆောင်ပါသည်။
အမျိုးသမီးအဖွဲ့	အမျိုး သမီးအဖွဲ့သည် သာရေး၊ နာရေးတွင် ရေခဲနွေးတိုက်ရပါသည်။ ကျောင်းသန်ရှင်းရေးလည်း လုပ်ဆောင်ပါသည်။)
CDA အဖွဲ့	CDA အဖွဲ့မှ မိန်းကလေး (၁)ဦးအား အရံသားဖွားအနေဖြင့် သင်တန်းပေးခဲ့ ပြီး ရပ်ရွာမှ ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်များကို စောင့်ရှောက်ပေးခဲ့ပါတယ်။
Pact Myanmar	မိခင်နှင့်ကလေး၊ ငွေစုငွေချေးအဖွဲ့တို့ဖြစ်ပါသည်။
Ceuvi	တိရစ္ဆာန်ဆေးကုသရန် နှင့် မျိုးစေ့များအတွက် အဓိက သွားပါသည်။
မီးသတ်အဖွဲ့	မီးသတ်အဖွဲ့ဝင်များသည် လေတိုက်ပါက မီးဘေးအန္တရာယ်ကာကွယ်ရန် ဝီစီမူတ်ခြင်း၊ သံချောင်းခေါက်ခြင်းများကို ပြုလုပ်ကြပါသည်။
ActionAid Myanmar	ActionAid Myanmar မှ ဆင်းရဲမှုလျော့လုပ်ငန်းစဉ်များကို လုပ်ဆောင်လျက်ရှိပါသည်။

၃.၆ ကျား၊ မ ရေးရာ ကွန်ယက်ပြ မြေပုံ ဆန်းစစ်ခြင်း

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှု

အမျိုးသမီးများသည် အိမ်ထောင်စုအတွင်းတွင် ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်ပြီး ရပ်ရေးရွာရေး တွင်တော့ ဆုံးဖြတ်ချက် မချနိုင်ပါဘူး။ ရပ်ရေးရွာရေးအတွက်တော့ အိမ်ထောင်ဦးစီးပဲ ဆုံးဖြတ် ချက်ချပြီး အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ကပဲ ဦးဆောင်သွားပါသည်။ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ထဲတွင်လည်း အမျိုး သမီး မပါဝင်ပါ။ ယခုထိတော့ စဉ်းလည်း မစဉ်းစားရသေးပါဘူး။ ဆုံးဖြတ်ချက်လည်း တော်တော် များများက မချချင်ပါ။ အိမ်ထောင်စု ၁ မိသားစုချင်း ဆုံးဖြတ်ချက်ချတဲ့သူ ၂ ဦး ၃ ဦး ရှိပါသည်။ အရင်းအမြစ် ပိုင်ဆိုင်မှုတွင်လည်း ခွန်အားသုံးပြီး လုပ်ဆောင်ရမည့် အလုပ်တွေပဲ ရွာမှာရှိပါသည်။ ပစ္စည်းဥစ္စာပိုင်ဆိုင်မှု ဆိုရင်လည်း အိမ်ထောင်ဦးစီး နာမည်ပဲ တပ် ပါသည်။ အစိုးရဘဏ်ထုတ်

မည်ဆိုလျှင် ယောက်ျားလေးပဲ သွားထုတ်ရပါသည်။ မိမိအိမ်ထဲရှိ ပစ္စည်းဥစ္စာကတော့ လင်မယား ကွာရှင်းတော့ တစ်ဝက်စီရပါသည်။ ရွှေတွေကတော့ မိန်းကလေးတွေပဲ ဝတ်ကြပါသည်။ ရောင်းချ လျှင် တော့ အမျိုးသားခွင့်ပြုချက်ရမှ ရောင်းကြရပါသည်။ ဝင်ငွေနှင့် အလုပ်အကိုင်အနေနှင့်လည်း ရွာမှာ ကွာခြားပါသည်။ အမျိုးသားအလုပ်အကိုင်ပေါ်ပြီး မိန်းကလေးအလုပ်အကိုင် နည်းပါသည်။ ဈေးရောင်းမည်ဆိုပါက ဝင်ငွေရနိုင်ပါသည်။ အိမ်မှုကိစ္စနှင့် တွဲဖက်လုပ်ကိုင်နိုင်သော မွေးမြူရေး၊ အိမ်ခြံစိုက်ပျိုးခြင်းတွေပဲ ရှိနိုင်ပါသည်။ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်လျှင်တော့ အလုပ်တန်းတူ အခွင့်အရေး ရနိုင်ပါသည်။

အိမ်တွင်းငွေမရသော အလုပ်များမှာ ထမင်းချက်၊ ရေခပ်၊ နွားစာကျွေး၊ အဝတ်လျှော်၊ ကလေးထိန်း၊ အမှိုက်လှည်း၊ ဘုရားပန်းလဲ၊ ကလေးအတွက် ပြင်ဆင်ပေးခြင်းများဖြစ်ပါသည်။

အိမ်တွင်းဝင်ငွေရ အလုပ်အကိုင်အနေဖြင့် ဝက်ကြက်၊ နွား၊ ဆိတ်၊ မွေးမြူခြင်း၊ သီးနှံစိုက် ပျိုးခြင်း ပဲရှိပါသည်။ အိမ်ပြင်ဝင်ငွေမရသော အလုပ်ကတော့ နွားစာရိတ်၊ ယာက ဆင်းတက်၊ အ လှူမင်္ဂလာဆောင်၊ နာရေး သွားရောက်မေးမြန်းကူညီခြင်းပဲဖြစ်ပါသည်။ အိမ်ပြင် ဝင်ငွေရ အလုပ်များမှာ နေ့စားလိုက်ခြင်း၊ ဈေးရောင်းခြင်း၊ လမ်းပြင်လိုက်ခြင်း(ကတ္တရာ)၊ တာချီလိတ်သို့ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်ခြင်းပဲ ဖြစ်ပါသည်။

အမျိုးသမီးများ ထိခိုက်စေတဲ့အကြောင်းများကတော့ ဝင်ငွေမရှာဖွေနိုင်ခြင်း၊ အလုပ် အကိုင်ရှားပါးခြင်း၊ ခန္ဓာကိုယ် ဖွဲ့စည်းပုံမတူခြင်း၊ အားနည်းခြင်း၊ လုံခြုံမှု မရှိခြင်း၊ ကြမ်းကြမ်း တမ်းတမ်း မလုပ်နိုင်ခြင်း၊ မပေါ့တပေါ် အဝတ်အစားများ ဝတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ အမျိုးသမီးများ မလုံခြုံမှုကို ဖြစ်စေသော အရာများကတော့ ခရီးလမ်းဝေးခြင်း၊ တရားဥပဒေမှ ထိုက်တန်စွာ အရေးမယူခြင်း၊ အမှောင်ထဲတွင် နေရခြင်း(မီးမရှိခြင်း)၊ အလွယ်တကူ အကူအညီ မရနိုင်ခြင်း၊ အရှက်အကြောက်ကြီးခြင်း၊ ငွေနှင့်ပဲ ပြီးရခြင်း၊ အမျိုးသမီးများအပေါ် ကာကွယ်ပေးမှု အားနည်းခြင်းများကြောင့် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

အဓိကကတော့ အမျိုးသားများ ဝင်ငွေရှာနိုင်ခြင်း၊ အရင်းအမြစ်ကို ထိန်းချုပ်နိုင်ခြင်း၊ အိမ်ထောင်ဦးစီးဖြစ်ခြင်း၊ မိသားတစ်စုအတွက် ဝင်ငွေရှာဖွေပေးနိုင်မှုများကြောင့် ပိုမို ထိခိုက်ခံ နေရပါသည်။ ပစ္စည်း ဥစ္စာများအား အမျိုးသမီးများ ထိန်းချုပ်နိုင်ခဲ့လျှင် ပိုပြီး စီးပွားရေး တက်လာ နိုင်ပါသည်။ အမျိုးသမီးများက နဂိုကတည်းက အိမ်ရဲ့ ရရှိတဲ့ ဝင်ငွေကို စီမံခန့်ခွဲနေရပါသည်။ အနည်းငယ်သော အမျိုးသမီးများက ယောက်ျား ဦးဆောင်မှု နောက်ကပဲ လိုက်ပါသည်။ ထိုသူများ အတွက်တော့ အဆင်မပြေနိုင်ပါ။ အမျိုးသမီးများ ဝင်ငွေကောင်းစွာ ရှာဖွေနိုင်ပါက နောင်တွင် ထိခိုက်လွယ်မှု ထပ်မံဖြစ်နိုင်ပါ။

အမျိုးသမီးများ ဝင်ငွေရနိုင်မည့် အဓိက အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း အနေဖြင့် တစ်နိုင်တစ်ပိုင် မွေးမြူရေးလုပ်ခြင်း၊ ဈေးရောင်းခြင်း၊ ခြံစိုက်ပျိုးခြင်းများကို အိမ်မှုကိစ္စများနှင့် တွဲဖက်လုပ်ကိုင် နိုင်ပါသည်။ လူ့အခွင့် အရေးအနေဖြင့် မပြည့်စုံသေးပါ။ အများအားဖြင့် ယောက်ျားလေးများကို သာ ဦးစားပေးပါသည်။ အမျိုးသမီးများကို အိမ်တွင်း အလုပ်အကိုင်များကိုသာ လုပ်ကိုင်ခိုင်းပါ သည်။ အိမ်မှာပဲထားမှ လုံခြုံနိုင်သည်ဟု ယူဆကြပါသည်။

၃.၇ စွမ်းဆောင်ရည်ကို ခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်နှင့် အသိပညာပေးမှုများ စွမ်းဆောင်ရည်ကိုခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်း

ရာသီဥတုများ မိုးရွာမယ့် သင်္ကေတမှာ ပင့်ကူအိမ် ပိတ်တာ၊ ဖားအော်တာ၊ အဲဒါဆိုရင် မိုးရွာတာကို သင်္ကေတပြသည်။ လူထုများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်မိသားစုနှင့် ရပ်ရွာပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး ကောင်းမွန်ခြင်း၊ ရာသီဥတုတွေကို လိုက်လျောညီထွေစွာ အိမ်များကို ထန်းရွက်နှင့် အမိုးမိုးခြင်း၊ သက်ကယ်နှင့် မိုးပြီး နေထိုင်ကြသည်။ ဘေးအန္တရာယ် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှု ရှိလား၊ ကျေးရွာမှာ ဗဟုသုတနည်းလို့ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှု မရှိပါ။ သတင်းအချက်အလက်များကို လက်လှမ်းမီမှု ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ရန်အတွက် ရာသီဥတု သတင်းအချက်အလက် အကူအညီ လက်လှမ်းမီနိုင်ပါသည်။

သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာသုံးသပ်ချက်

ရပ်ရွာသည် ဖြစ်ပေါ်နေသော ရာသီဥတု လွန်ကဲခြင်း ပတ်သက်ပြီးတော့ အသိပညာ ဗဟုသုတ ရရှိအောင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်၊ စာပေဟောပြောပွဲများ ကျေးရွာတွင် ပြန်လည်ကျင်းပခြင်းတို့ လုပ်သည်။ ဒေသတွေမှာ မိုးလေဝသ ခန့်မှန်းတာမျိုး ကျေးရွာတွေမှာ မရှိတာများပါတယ်။ ရာသီဥတု ဖောက်ပြန်တာ၊ မိုးမမှန်တာလို့ လေပြင်းမုန်တိုင်း တိုက်တာတို့ ကျေးရွာမှာ အတိုင်းအတာ စက်ကိရိယာများ နည်းပညာ မရှိကြောင်း သိရသည်။ သတင်းကို နားထောင်ရသည်။ တစ်ယောက်နဲ့ တစ်ယောက် ပြောသောစကားတွေကို နားထောင်နေရသည်။ စာနယ်၊ ဂျာနယ်၊ သတင်းစာတွေ လေ့လာသည်။ များသောအားဖြင့် မြန်မာ့အသံ၊ အသံထွက်သော ရေဒီယိုတို့ကို တောင်သူ/သားများ လိုက် နားထောင်လေ့ရှိကြသည်။ အစည်းအဝေးကို ရုတ်သိမ်းခဲ့သည်။

၃.၈ ကလေးသူငယ်များ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် အခွင့်အရေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ

ကလေးများကြုံတွေ့ရသော အခြေအနေများ	ဖြစ်ရသည့်အကြောင်းရင်းများနှင့် အကျိုးဆက်များ	ဖြေရှင်းနိုင်သည့် နည်းလမ်းများ
ကိုယ်ကာယပိုင်းဆိုင်ရာအန္တရာယ်များ	ကစားရတာနောက်ကျလို့ အရိုက်ခံနေမှု သွားလို့ ရန်ဖြစ်ရင် အရိုက်ခံကျောင်းပုံမှန်မတက်လို့ ရိုက်တာ	ကလေးတွေနိုင်တာ တာဝန်ယူခြင်း ပေါ့ပါးသောအရာများကိုလုပ်စေခြင်း၊ ရိုက်နှပ်ခြင်း၊ ဆဲခြင်း၊ ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းများကို မပြုလုပ်စေခြင်း။
လူမှုရေးဆိုင်ရာ၊ အိမ်တွင်းအန္တရာယ်များ	ကလေးများ ယဉ်ကျေးမှုကို ထိန်းသိမ်းရသည်။ ကလေးများမှာ အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှု၊ ခွဲခြားဆက်ဆံခံရခြင်း။	အနာဂါတ် ခေါင်းဆောင်ကောင်း ပေါ်ထွက်လာခြင်း၊ အကြမ်းဖက်နှင့်ပသက်သော အသိပညာများပေးခြင်း။
ရပ်ရေးရွာရေးတွင်ပါဝင်ခြင်း	သာရေး၊ နာရေး၊ ပွဲသဘင်များ လာရမည်။	ခေါင်းဆောင်၍ နေရာယူရ၊ ရပ်ရွာအရေးကိစ္စများတွင် ပါဝင်စေခြင်း၊ ဆုံးဖြတ်ချက်များချရာတွင် ပါဝင်စေခြင်း။

စားဝတ်နေရေးအခက်အခဲများ	အာဟာရပြည့်ဝသော အစားအစာကို မစားသုံးရခြင်း၊အာဟာရများကို ပုံမှန်မစားသုံးနိုင်ခြင်း။	မိဘများကို ကလေးအာဟာရ တိုက်ကျွေးဖို့ ပြောမည်။ကျန်းမာရေး အသိပညာပေးမည်။
ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာပြဿနာများ	မိဘများ ဆေးကုသမှု မရရှိခြင်း	ကျေးလက်/ကျန်းမာရေးကို ကလေးများ ဆေးကုသခံခြင်း၊ ဟောပြောပွဲများ လုပ်ပေးခြင်း၊
ပညာရေးဆိုင်ရာပြဿနာများ	ကျောင်းစာကို မသင်ချင်	ဆရာမများ ဖြေရှင်းပေးခြင်း၊မိဘများအား ပညာရေးအသိအမြင်ဖွင့်ပေးခြင်း၊ကလေးအခွင့် ရေးကြောင်းများကို ပြောပြခြင်း၊ပညာရေးအခွင့်ရေးကြောင်းကို ဆရာ/မနှင့် မိဘများအားပြောကြားပေးမည်။
ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့်ထိခိုက်နိုင်မှုများ	နေပူ၍ ကျန်းမာရေး ထိစေသည်	မိဘများက ကလေးနေပူထွက်ရန် ပြောကြား ရန်၊ကျန်းမာရေးအသိပညာများပေးခြင်း၊သ တင်းအချက်အလက်များကို ရယူပုံများပြောပြခြင်း

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ကလေးသူငယ်များ၏ အခွင့်အရေးများ ရှင်၊ ဖွံ့၊ ကာ၊ ပါ အကြောင်းကို မေးရာ ကလေးများ မှ အသက်ရှင်သန်ခွင့်၊ ဖွံ့ဖြိုးခွင့်၊ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခွင့်၊ ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့်ဟု ပြောပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ် (လေပြင်း)ကျရောက်လာရင် ဘယ်လိုမျိုး ကိုယ်ကာယပိုင်းဆိုင်ရာ အန္တရာယ်တွေ ဖြစ်နိုင်သလဲဟုမေးပါသည်။ ကလေးများမှ ကိုယ်လက်အင်္ဂါတွေ ကျိုးပဲ့နိုင်တယ်။ ထိခိုက်ဒဏ်ရာတွေ ရနိုင်တယ်။ သတိလစ်သွားနိုင်တယ်။ အသက်အန္တရာယ် ထိခိုက်ဆုံးရှုံးနိုင် တယ်ဟု ပြောပါသည်။ လူမှုရေးဆိုင်ရာ၊ အိမ်တွင်း အန္တရာယ်များက ဘာတွေများ ဖြစ်နိုင်သလဲဟု မေးရာလူမှုရေး ဆိုရင် ပါဝင်ခွင့်မပြုဘူး၊ ဘာလို့ ပါဝင်ခွင့်မပြုသလဲဟုမေးရာ အသက်ငယ် သေးတယ်၊ မလုပ်တတ် မကိုင်တတ်ဘူး၊ မလုပ်တတ်ဘ လုပ်တယ်ဟုပြော၍ မောင်းထုတ်တယ်ဟု ပြောပါသည်။

အိမ်တွင်းမှာဆိုရင် မိဘမောင်နှမ၊ သူငယ်ချင်းတွေက ကလေးများကို လွန်လွန်ကြူးကြူး စတယ်ဟု ပြောပါသည်။ ရပ်ရေး၊ ရွာရေးတွင် ပါဝင်ခွင့်မပြုဘူး၊ ရွာ၊ ကျောင်းသန့်ရှင်းရေး၊ ဘုန်းကြီးကျောင်း သန့်ရှင်းရေးတွေမှာသာ ပါဝင်လုပ်ဆောင်ရတယ်ဟု ပြောပါတယ်။ စားဝတ် နေရေးဆိုရင် ဘယ်လိုအခက်အခဲတွေရှိသလဲမေးရာ စီးပွားရေး အဆင်မပြေတော့သူများဆီက ပိုက်ဆံချေးရတယ်။ ဆိတ်ကျောင်း၊ နွားကျောင်း၊ ရေခပ်ရတယ်။ အပြင်ထွက် အလုပ်လုပ်ရတယ်။ အိမ်ဖော်တွေ လုပ်ရတယ်ဟု ကလေးများမှ ပြောပါသည်။

ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူမှ ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ ပြဿနာတွေက ဘာတွေလဲ(ဥပမာ-လေမုန် တိုင်းတိုက်ရင်) မေးရာ ကလေးများမှ ရောဂါတွေဖြစ်ပြီး အသက်သေဆုံးနိုင်တယ် (အပူလွန်ကဲ) ရင်ကောဟုမေးရာ ဦးနှောက်သွေး ကြောပြတ်နိုင်တယ်။ ဝမ်းပျက် ဝမ်းလျှော ရောဂါတွေဖြစ်သွား နိုင်တယ်ဟု ပြော၍ ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူမှ အဲ့လိုတွေ ဖြစ်ရင် ဘာအခွင့်အရေးတွေ ဆုံးရှုံးသလဲ ဟုမေးရာ ရှင်သန်ခွင့်၊ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခွင့်တွေ ဆုံးရှုံးနိုင်တယ်ဟု ပြောပါသည်။

ပညာရေးဆိုင်ရာ ပြဿနာတွေက ဘာတွေဖြစ်နိုင်သလဲဟုမေးရာ ကျောင်းနေအရွယ်မှာ စီးပွားရေးအဆင် မပြေတော့ အပြင်ထွက်အလုပ်လုပ်ရတဲ့အတွက် ပညာမသင်ကြားနိုင်တဲ့ကလေး တွေရှိတယ်။ ကျောင်းမှာ ဆရာမ ဘယ်နှစ်လောက် ရှိသလဲဟုမေးရာ (၇)ယောက်ရှိပါတယ်။ ကျောင်းက ဘယ်နှတန်းအထိရှိလဲဟုမေးရာ (၄)တန်း အထိရှိပါတယ်ဟု ပူးပေါင်းပါဝင်သူများမှ ပြောပါသည်။

ဘေးအန္တရာယ်တစ်ခုခုကျရောက်လာရင် ဦးခေါင်းက ဘယ်လိုလုပ်ဆောင်နိုင်သလဲဟု မေးရာ ဦးခေါင်းက စဉ်းစားနိုင်တယ်။ တွေးခေါ်နိုင်တယ်။ လက်ကဘာတွေ လုပ်နိုင်သလဲဟုမေးရာ လက်က ပစ္စည်းတွေကို သယ်ယူနိုင်တယ်။ ခြေထောက်ကကောဟု မေးရာ ခြေထောက်က ပြေးနိုင်တယ်ဟု ပြောပါသည်။ တခြားဘာတွေ ဖြစ်သွားနိုင်သေးသလဲဟုမေးရာ မိသားစုတွေနဲ့ ဝေးသွားနိုင်၊ ကွဲသွားနိုင်တယ်။ စီးပွားရေးတွေ ခက်ခဲနိုင်တယ်။ နေရာရာ နေရာတွေ မရှိ ဖြစ်နိုင်တယ်။ စားစရာ အစားအသောက်တွေ ခက်ခဲနိုင်တယ်။ အသက်လည်း သေစေနိုင် တယ်။ ကလေးက အခွင့်အရေး ရှင် ၊ ဖွံ့ ၊ ကာ၊ ပါ တွေ ဆုံးရှုံးနိုင်တယ်။ ကိုယ်ကာယပိုင်းဆိုင်ရာကော စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာတွေပါ ထိခိုက်သွားနိုင်တယ်ဟု ပြောပါသည်။

ကလေးတွေ ထိခိုက်နစ်နာမှုတွေ ၊ ပါဝင်မှုတွေ အန္တရာယ်တွေကို မဖြစ်ရအောင် ဘယ်လို လုပ်ဆောင်သင့်သလဲ၊ ဘယ်လို ဆောင်ရွက်သင့်သလဲဟု မေးရာ ကလေးတွေကို ဘေးအန္တရာယ် မကျရောက်မှီ မိဘတွေက သတိပေးသင့်တယ်။ ကလေးတွေနဲ့ ထိုက်တန်တဲ့ ပါဝင်ခွင့်တွေ ပြုသင့် တယ်။ ပညာရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ မိဘတွေကို သင်တန်းပေးသင့်တယ်ဟု ပြောပါသည်။

ကလေးတွေကို ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူမှ လိုအပ်ချက်၊ လိုချင်တာ ဘာတွေ လိုချင်သလဲ ဟုမေးရာ မိန်းကလေးများမှ စာအုပ်၊ ခဲတံ၊ ခဲဖျက်၊ ကျောပိုးအိတ်၊ အရပ်မလှလှလေးများ၊ ယောက်ျားလေးများမှ ဘောလုံးကွင်း၊ ဘောလုံး၊ ခြင်းလုံးများ အခြားဘာလိုချင်သေးသလဲ ဟုမေးရာ အစားအစာ၊ ပညာရေး အစရှိသည်တို့ လိုချင်ကြောင်း ပြောပါသည်။ ကလေးများမှ အန္တရာယ်တစ်ခုခု မကျရောက်မှီ ဘယ်လိုမျိုး လုပ်ဆောင်ပေးနိုင်သလဲဟုမေးရာ ကလေးတွေက မိဘတွေကို သူတို့ သိထားသလောက်ကို ကြိုတင်သတိပေးစကားပြောနိုင်တယ်။ ဖြစ်ပြီးရင် မိဘကို ကူညီနိုင်တယ်။ ပစ္စည်းတွေကို သယ်ယူပေးနိုင်တယ်။ လူကြီးတွေခိုင်းတာကို လုပ်ပေးနိုင်တယ်ဟု ပြောပါသည်။ ကလေးတွေက ရပ်ရွာအတွက် ရပ်ရွာသန့်ရှင်းရေးတွေ၊ ကျောင်း၊ ဘုန်းကြီးကျောင်း သန့်ရှင်းရေးတွေမှာသာ ပါဝင် ဆောင်ရွက်ရပါတယ်ဟု ပြောပါသည်။ ကလေးတွေကို ရပ်ရွာရဲ့ လုပ်ငန်းများနှင့် ပတ်သက်ပြီး ဆုံးဖြတ်ချက်ချရာ တွေမှာ ပါဝင်ရသလားဟုမေးရာ မပါဝင်ရပါဘူး။ ဒါဆိုရင် အသိကောပေးသလားဟုမေးရာ အသိလည်း မပေးပါဘူး ဟုပြော၍ အစည်းအဝေးကို (၂:၀၀)တွင် ရုပ်သိမ်းခဲ့ပါသည်။

၃.၉ ဘေးအန္တရာယ်အတွက် အသင့်ပြင်ထားသော ရပ်ရွာလူထု၏ အကဲဖြတ်ပုံစံ

ပြီးခဲ့တဲ့ (၁၀)နှစ်လောက်က လွန်လွန်ကဲကဲဖြစ်ခဲ့တဲ့ ဘေးအန္တရာယ်တွေကို ဆွေးနွေးခဲ့တာရှိလားဟုမေးရာ မရှိသေးပါဘူးဟု ပြောပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်တွေကို အဆင့် သတ်မှတ်ထားတာလည်း မရှိပါဘူးဟု ပြောပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်တစ်ခုခုက ဆင်းရဲတဲ့ မိသားစု တွေအတွက် ထိခိုက်မှုတွေ ရှိနိုင်လားဟုမေးရာ ကျေးရွာသူ/သားများ မှရှိနိုင်တယ်ဟု ပြောပါသည်။ ထိခိုက်လွယ်တယ်ဆိုတာ ဘယ်လိုလူတွေလဲ မေးရာ ကျောထောက်နောက်ခံ မရှိတဲ့ သူ၊ အမျိုးသမီးတွေ၊ ဆင်းရဲတဲ့လူတွေ ထိခိုက်လွယ်တယ်ဟု ပြောပါသည်။ ဘာကြောင့် ထိခိုက်လွယ် သလဲဟု ပြောသလဲမေးရာ အဆောက်အဦ ခိုင်ခံ့မှုမရှိဘူး ၊ သက်ကြီးရွယ်အို၊ ကျန်းမာရေး မကောင်းသူ၊ သန်မာတဲ့လူက ထိခိုက်မှု အနည်းငယ်သာရှိတယ်ဟု ပြောပါသည်။

အန္တရာယ်ကို ပြထားတဲ့ မြေပုံမရှိဘူးဟု ပြောပါသည်။ ဘေးဖြစ်နိုင်တဲ့ဟာကို ပြထားတဲ့ မြေပုံ မရှိဘူး၊ ပြုလုပ်ဖို့ဟာ အားလုံး စုပေါင်းလုပ်မှသာရမယ်ဟု ပြောပါသည်။ အယူအဆတွေက ဘာတွေလဲမေးရာ ပုရွက်ဆိတ် ဥသယ်ရင် မိုးရွာမယ်(အနက်)၊ နွားအပေါ် မော့အော်ရင် မိုးရွာတယ်၊ ထန်းရည်လျော့တယ်ဆိုရင် မိုးရွာမယ်။ ဘယ်အချိန်မိုးရွာမယ်ဆိုတာ ထုပ်ပနီချောင်း အလယ်မှာ အံ့စွဲရင် မိုးမရွာဘူးဟု ပြောပါသည်။ တောင်သူတွေက စိုက်ပျိုးရ မရ ဘယ်လိုစမ်း သလဲဟုမေးရာ ပေါက်ပြားတစ်စုံဆို စိုက်ပျိုး၍ ရတယ်ဟု မိုးရေချိန်တိုင်း၍ စိုက်ပျိုးပါသည်။ ကြိုတင်ခန့်မှန်း(ရာသီဥတု)တဲ့ အလေ့အထတွေရှိလားဟုမေးရာ ရှိတော့ ရှိတယ်။ နေထွက်နေရင် တိမ်ကိုကြည့်ပြီး မိုးနိမ့်ရင် မိုးရွာတယ်ဟု ပြောပါတယ်။

ကြိုတင်သတိပေးမှုကို ဘယ်သူက ပြုလုပ်သလဲ၊ ပြောသလဲဟုမေးရာ၊ ဘယ်ဌာနနဲ့ ချိတ်ဆက်သလဲဟု မေးရာ ချိတ်ဆက်မှု မရှိဘူးဟု ပြောပါသည်။ မီးဘေးဆိုရင် မီးကော်မတီအဖွဲ့မှ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရန် သတိပေးချက် လုပ်တယ်။ တာဝန်ရှိတဲ့သူ မရှိဘူးဟု ပြောပါသည်။ ရွာထဲမှာ ရာသီဥတုသတင်းနဲ့ ပတ်သက်ပြီး မှတ်တမ်းတင် ထားတာ မရှိဘူးဟု ပြောပါသည်။ ကျေးရွာအနေ နဲ့အန္တရာယ်တခုခုကျရောက်လာရင် ဘယ်လို ဆက်သွယ်ချိတ်ဆက်ရမှာ ရှိသလားဟု မေးရာ မရှိပါဘူး။ ဘာကြောင့် မရှိတာလဲဟုမေးရာ ကျေးရွာမှာ မဖြစ်ဖူးဘူး၊ ဗဟုသုတနည်းတယ်၊ ဌာနဆိုင်ရာတွေနဲ့ ချိတ်ဆက်တာရှိလားဟုမေးရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပြီး အဆင့်ဆင့် ဆောင်ရွက် တာတော့ရှိပါတယ် ဟု ပြောပါသည်။ မိုးလေလဝသကို ရေဒီယိုမှ အဓိက ရရှိတယ်ဟု ပြောပါ သည်။

ကြိုတင်သတိပေးချက်ကို ရရှိရန် လုပ်ဆောင်နိုင် (လျင်လျင်မြန်မြန်)ရန် အရည်အချင်း ရှိသလားဟု မေးရာ မရှိသေးပါဘူးဟု ပြောပါသည်။ ကြိုတင်သတိပေးချက်ကို လက်ခံနိုင်သလား ဟုမေးရာ ကောင်းကျိုးပေးတဲ့ ဟာကို လက်ခံတယ်ဟု ပြောပါသည်။ ကြိုတင်သတိပေးဖို့ ရပ်ရွာ အတွင်းမှာဆို သံချောင်းခေါက်တယ်၊ ခရာမှုတ်တယ်။ အချက် သတ်မှတ်ထားတယ်ဟု ပြောပါ သည်။

ရပ်ရွာအတွင်းမှာ သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်တစ်ခုခုဖြစ်လာရင် ဘေးအန္တရာယ်ကော်မတီ ရှိလားဟုမေးရာ ကော်မတီ မရှိဘူး၊ ဖွဲ့ရန် အစီအစဉ်ရှိသလားဟုမေးရာ ဖွဲ့ရန် လိုအပ်တယ်ဟု

ပြောပါသည်။ ဖြစ်ခဲ့ရင် အရေးအပေါ် တုံ့ပြန်ရန် အစီအစဉ်ရှိသလားဟုမေးရာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ပြောင်းရင် ဖွဲ့စည်းမည်ဟု ပြောပါသည်။ ကျေးရွာအတွင်း မှာ အန္တရာယ်ရှိနိုင်တဲ့နေရာ ရှိလားဟုမေးရာ ရှိတယ်။ ဘယ်နေရာတွေမှာ အန္တရာယ်ရှိတယ်ဟု ညွှန်ပြထား တာရှိလားဟု မေးရာ မရှိဘူး၊ ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်တယ်ဟု ပြောပါသည်။ ကိုယ့်ကျေးရွာရဲ့ အရင်းအမြစ်အဖြစ် ပိုင်ဆိုင်တဲ့အစီအစဉ်ဆွဲရန် လိုအပ်သလားဟု မေးရာ တစ်ရွာလုံးဘေးကင်းလုံခြုံရာ နေရာတွေ ရှိလား မေးရာ မရှိပါဘူးဟုပြောသည်။ အစားအစာ စုဆောင်းထားရန် အစီအစဉ်ရှိလားဟု မေးရာ မရှိသေးပါဘူးဟု ပြောပါသည်။

ကျေးရွာမှာ ထိခိုက်လွယ်သူများအား မှတ်တမ်းစာရင်းကောက်ထားတာ မရှိဘူး၊ မီးဖိုချောင် ပစ္စည်းတွေ အလွယ်တကူစုဆောင်းထားတာ မရှိဘူး။ ခိုလှုံရာနေရာဆောက်လုပ်ရန် မလွယ်ကူဘူး ဟု ပြောပါသည်။ ထိခိုက်လွယ်သူ တွေအတွက် နေရာအထူးစီစဉ်ထားတာ ရှိလားဟု မေးရာ မရှိပါဘူးဟု ပြောပါသည်။ အန္တရာယ် ကျရောက်လာရင် အရေးပေါ်ပြေးရန် လမ်းများ သတ်မှတ် ထားတာရှိလားမေးရာ မရှိပါဘူး၊ ဒီတစ်လမ်းသာ ရှိတယ်ဟု ပြောပါသည်။ ရပ်ရွာမှာ ရှေးဦးသူနာ ပြုစုနည်းတွေ၊ ဆေးဝါးတွေ လိုအပ်လားဟုမေးရာ သင်တန်း တက်ပြီးသား ရှိတယ်။ ဆေးဝါးတော့ မရှိဘူးဟု ပြောပါသည်။ အခုတော့ မရှိသေးဘူးဟု ပြောပါသည်။

ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်ပြီးရင် ဘယ်ဌာနနဲ့ ချိတ်ဆက်ပြီး သတင်းအချက်အလက်ရယူပြီး ချိတ် ဆက်လုပ် ဆောင်ရွက်မလဲ ဆိုတာရှိလားဟု မေးရာ မရှိပါဘူးဟု ပြောပါသည်။ ကျေးရွာမှာ လူတစ် ယောက်အတွက် လိုအပ်တာ ကို အလွယ်တကူ အသုံးပြုရန် ရှိသလားဟုမေးရာ မရှိပါဘူးဟု ပြောပါသည်။ ကြိုတင်ခန့်မှန်းမှုမရှိဘူး၊ ပိုင်းဝန်း ကူညီတယ်။ ကိုယ့်အရင်းအမြစ်တွေကို အလွယ် တကူအသုံးပြုရန် နည်းလမ်းလည်း မရှိပါဘူး။ အစိုးရဌာနနဲ့ ပူးပေါင်းပြီး သဘာဝဘေးအန္တရာယ် တွေကို ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရန် နည်းလမ်းမရှိပါဘူး၊ ချိတ်ဆက်ရန်လည်း အခုလော လောဆယ် မရှိ သေးပါဘူး။ တာဝန်ခွဲဝေပေးထားတာတွေကော ရှိလားဟုမေးရာ မရှိပါဘူး၊ တုံ့ပြန်မှုလည်း မရှိပါ ဘူးဟု ပြောပါသည်။ ကြိုတင်သတိပေးချက်ကတော့ တိုးတက်လာတယ်ဟု ပြော၍ အစည်းအဝေး ကို (၂:၄၄) တွင် ရုပ်သိမ်းခဲ့ပါသည်။

၃.၁၀ ပါတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို သုံးသပ်ခြင်း

Action Aid အဖွဲ့တွင် ပါဝင်သော အရာများထဲမှ BRACED ကို ရှင်းပြခဲ့။ ရာသီဥတု ပြောင်းလဲလာတဲ့ အပေါ် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်း စီမံချက်ကို ၂၀၁၅ တွင် စတင် ကြောင်း ပြောခဲ့။ ၂၀၁၇ တွင် စီမံကိန်း ကပြီးမည်ဟု မမေသက်ထွေးမှ ပြောခဲ့။ ရပ်ရွာဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရန်အတွက် တောင်တော်မှာ သင်တန်းပေးခဲ့ကြောင်း ပြောခဲ့။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တည် ဆောက်ရန် ကော်မတီအဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်း၍ အကောင်အထည်ဖော်ရင် ပိုကောင်းတယ်ဟု ပြောခဲ့။ ဒီစီမံချက် ကောင်း၊ မကောင်းကို မေးခဲ့။ လိုက်လျောညီထွေမှု ကောင်းမကောင်း မေးမယ်ဟု မေးခဲ့ ပါသည်။ ဌာနဆိုင်ရာမှ လူဦးရေ () ပေါ်မူတည်၍ ဌာနဆိုင်ရာမှ ပြောပြခဲ့။ ဆည်မြောင်းဝန်ကြီး

ဌာနမှ ခွင့်ပြုချက်မရဘဲအတွက် လုပ်မရကြောင်း(တံတား)ပြောခဲ့။ ဒီစီမံကိန်းက အစိုးရပိုင် ဧရိယာ နားမှာ လုပ်နေသလား မေးရာ၊ မပိုင်ပါဟု ဦးစံရွှေနှင့် ဦးဇော်လင်းမှ ပြောခဲ့။ သက်ရှိ သစ်ပင်နှင့် မျိုးစိတ်မူများအတွက် အကျိုးသက်ရောက်မှု မရှိဟု ပြောပါသည်။ ထုတ်လုပ်သော သစ်တော၊ ဒီဇေ တော အနီးအနား၊ အများပိုင် နေရာများတွင် ပြုလုပ်နေသလားဟု မေးရာ မရှိပါဟု ပြောပါသည်။ သဘာဝအလေ့အထ၊ သစ်တောပြုန်းတီးမှုကို လုပ်မနေဟု ပြောပါသည်။ ပထဝီအနေအထားကို ပြောင်းလဲအောင် လုပ်မနေပါဟု ပြောပါသည်။ သစ်သီးဝလံ ပင် များကို ရှင်းလင်းသလို မလုပ်ပါဟု ပြောပါသည်။ စိုက်ပျိုးနယ်မြေချဲ့ထွင်အောင် လုပ်မနေဟု ပြောပါသည်။

သဘာဝအင်းဆက်ပိုးမွှားများကို ပျက်စီးအောင် လုပ်မနေပါဟု ပြောပါသည်။ ရှေး ဟောင်းအမွေအနှစ်ဝင် စီမံကိန်းများတွင် မလုပ်ပါ။ သမိုင်းအမွေအနှစ်၊ သုသာန်များကို မနှောင့် ယှက်ပါ။ ရှေးဟောင်းအမွေအနှစ်ကို အကျိုး သက်ရောက်မှု ရှိနိုင်တယ်ဟု ဦးတင်ဇော်မှ ပြောပါ သည်။ စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုတွေက လူမျိုး၊ ဘာသာ၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ဓလေ့ထုံးစံ အစဉ်အလာကို မပြောင်းလဲစေပါဟု ပြောပါသည်။ ချောင်းဘေး၊ မြစ်ဘေးတွင် မလုပ်ဆောင်ပါဟု ပြောပါသည်။ စီမံကိန်းက ဓာတုပိုးသတ်ဆေး၊ ရေထု၊ မြေထုကို မထိခိုက်စေပါ။ လက်သမား သင်တန်းကျောင်း ပေးတာ တက်မယ့်သူမရှိဟု ပြောပါသည်။ ဆည်၊ ရေကာတာတွေကို ဆူညံစွာ မသုံးနေပါ။ မြေ အောက်ရေကို မသုံးစွဲပါ။ ဖုန်မှုန့်တွေ ထအောင်မလုပ်ပါ။ ဒီဇယ်တွေကို ယခုထိတော့ မသုံးစွဲပါဟု ပြောပါသည်။ ဒီစီမံကိန်းမှ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းအညစ်အကြေးများကြောင့် ကျန်းမာရေးကို မထိခိုက် နိုင်ပါဟု ပြောပါသည်။ ဒီစီမံကိန်း ကြောင့် လူတွေကို ပိုမထိခိုက်စေပါဟု ပြောပါသည်။ ပိုပြီး ကောင်းမွန်စေနိုင်တယ်ဟုပြောပါသည်။ ရေဆိုးရေ မြောင်း၊ သဘာဝ၊ အများပိုင်ပစ္စည်းတွေကို ကောင်းမွန်စေနိုင်တယ်လို့ ထင်ပါသည်။ အများပြည်သူနှင့် သက်ဆိုင် သော ဝန်ထမ်းများအတွက် ကောင်းမွန်စေမယ်လို့ ထင်ပါသည်။ ရှိရင်းစွဲ သဘာဝအရင်းအမြစ်ကို ပိုကောင်းမွန်စေ နိုင်ပါတယ် ဟု ပြောပါသည်။ လက်ရှိအနေအထားအရ ကောင်းမကောင်း သုံးသပ်ခြင်းဖြစ်တယ်ဟု ပြောပါ သည်။ နောက်ဆုံးပိတ်မှာ ပိုကောင်းမယ်ဟု ပြောပါသည်။

၄။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်မှု သတင်းအချက်အလက်များ

၄.၁ ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ရာသီဥတုအကျိုးသက်ရောက်မှုများကို အဆင့်ခွဲခြားခြင်း (ဇယား၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

ဘေးအန္တရာယ်များ	အကြိမ် (ကြိမ်ရ)	ရာသီ	ကျရောက် ချိန်တွင်း ကာလ	ပြင်းအား	အရှိန်	သတိပေး ချက် (မဖြစ်မီ)	သတိပေး ချက် (ဖြစ်ပြီး)	သက်ရောက် မှုအား	သက်ရောက် မှုအတိုင်းအ တာ	စုစုပေါင်း ရမှတ်
လေပြင်းတိုက်	X	X	X X	X	X X	-	-	X X	X	10
မိုးခေါင်ခြင်း	X X X	X X X	X X	X	-	-	-	X X X	X X	14
မီးဘေး	X	X	X	X	X X X	-	X	X	X X X	12
ရေကြီး	X	X	X X	-	-	X	-	X	X	7
အပူချိန်မြင့်	X X X	X X	X X X	X	X X X	-	-	X X X	-	15
တိရစ္ဆာန်ရောဂါ	X	X	X	-	-	-	X X	X	X X	8
သီးနှံရောဂါပိုးကျ	X X X	X X X	X X	X X	-	-	-	X X X	X X	15

ဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာသုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဘေးအန္တရာယ်အနေနဲ့ ဘာတွေရှိလဲဟု မဝေနှင်းက မေးရာ လေပြင်းတိုက်၊ မိုးခေါင်၊ မီးလောင်၊ တိရစ္ဆာန်များ ရောဂါကျ၊ သီးနှံရောဂါပိုးကျ၊ ရေကြီး၊ အပူလွန်ကဲခြင်းတို့ဖြစ်တယ်ဟု ရွာသားများက ပြောခဲ့ပါသည်။ မဝေနှင်းမှ လေပြင်းတိုက်တာ ဘယ်နှစ်ကြိမ်လောက် တိုက်လဲဟု မေးခဲ့ရာ ဦးသိန်းရွှေမှ ကြိမ်ရေနည်းတယ်၊ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းဆောင် တစ်ဆောင် နှင့် အိမ် ၅ အိမ်လောက်ပဲ လေလန်သွားတယ် ဟုပြောခဲ့ရာ ဘယ်ရာသီတွေဖြစ်လဲဟု မဝေနှင်းမှ မေးရာ မိုးဦးကျ ၊ နွေရာသီလည်း ဖြစ်တတ် တယ်။ အချိန်ကာလ နည်းနည်းကြာတယ်ဟု ရွာသားများက

ပြောခဲ့ပါသည်။ လေတိုက်တာနဲ့ ပတ်သက်လို့ မဖြစ်မှီ သတိပေးတာ၊ ဖြစ်ပြီး သတိပေးတာတို့ ရှိလားဟု မေးခဲ့ရာ ဦးသိန်းရွှေမှ မရှိဘူးဟု ပြန်ပြောခဲ့ပါသည်။

မိုးခေါင်တာကတော့ ကြိမ်ရေများတယ်ဟု ဦးဇင်မှ ပြောခဲ့ပါသည်။ ရာသီကတော့ မိုးဦး၊ မိုးနှောင်း၊ မိုးလယ် ဟု ရွာသားများက ပြောခဲ့ပါသည်။ အချိန်ကာလကြာတယ် မိုးခေါင်တာ နဲ့ပတ်သက်ပြီး သတိပေးတာတော့ မရှိဘူး၊ သက်ရောက်မှုအားကတော့များတယ်ဟု ရွာသားများ က ပြောရာ ဦးသိန်းရွှေမှ တစ်နှစ်က မျိုးတောင်ပြန်မရဘူးလို့ ပြောခဲ့ပါသည်။

မီးလောင်တာ ဘယ်နှစ်ကြိမ်လောက်လဲဟု မဝေနှင်းမှ မေးခဲ့ရာ ရွာသားများက တစ်ခါဘဲ လောင်ဘူးတယ်။ နွေရာသီမှာ လောင်တာ ပြင်းအားနှင့် အရှိန်များတယ်။ ၁၀ မိနစ်လောက်နဲ့ အိမ် ၅ အိမ်လောက်ပါသွားတယ်ဟု ပြောခဲ့ပါသည်။ လူတွေတော့ ဘာမှမဖြစ်ဘူးဟု ဦးသိန်းရွှေမှ ပြော ရာ မဝေနှင်းမှ မီးဘေးနှင့်ပတ်သက်လို့ ကြိုတင်သတိပေးတာတွေ ရှိလားဟုမေးခဲ့ရာ ရွာသားများမှ မရှိဘူးဖြစ်ပြီးရင်တော့ အနည်းငယ်ရှိတယ်ဟု ပြောခဲ့ပါသည်။

ရေကြီးတာကတော့ ကြိမ်ရေနည်းတယ်။ တော်သလင်း၊ သီတင်းကျွတ်မှာ ကြီးတယ်။ ရှမ္မ ငယ်ရေလှောင်တံမံ တက်လိုက်သောကြောင့် ရေထောက်နေတာ အချိန်ကတော့ အနည်းငယ်ကြာ တယ်ဟု ဦးဇင် နှင့် ရွာသားများက ပြောခဲ့ပါသည်။ မဖြစ်မီ သတိပေးတာတွေရှိလားဟု မေးခဲ့ရာ ရွာသားများက ရှိတယ်။ ချောင်းနား မသွားဖို့ ပြောတယ်ဟု အားလုံးက ပြန်ပြောခဲ့ပါသည်။ ဖြစ်ပြီးရင်တော့ မရှိဘူး၊ သက်ရောက်မှု နည်းတယ်၊ ရေကြီးခြင်းကြောင့် အိမ်တွေ ပါသွားတာမရှိဟု ဦးသိန်းရွှေက ပြောခဲ့ပါသည်။

အပူချိန်ပြင်းတာ ကြိမ်ရေဘယ်လောက်ရှိလဲဟု မဝေနှင်းက မေးခဲ့ရာ ရွာသားများက များ တယ်၊ ကြိမ်ရေ နွေရာသီဖြစ်တယ်။ အချိန်ကာလကြာတယ်။ တိရစ္ဆာန်များလည်း ရောဂါကြေတယ်။ လူတွေလည်း ကျန်းမာရေး ထိခိုက်တယ်ဟု ပြောခဲ့ကြပါသည်။ မဖြစ်မှီ သတိပေးထားတာလည်း မရှိဘူး။ ဖြစ်ပြီးလည်း မရှိဘူးဟု ဦးသိန်းရွှေနှင့် ရွာသားများက ပြောခဲ့ပါသည်။ အပူပြင်းတာ ကတော့ တစ်ရွာလုံး သက်ရောက်တယ်ဟု အားလုံးက ပြောပြီး အစည်းအဝေးကို ရုပ်သိမ်းလိုက်ပါ သည်။

ရာသီဥတုအကျိုးသက်ရောက်မှုဆိုင်ရာသုံးသပ်ချက်

တိရစ္ဆာန်များ ရောဂါကျတာကတော့ တပေါင်းတန်ခူး၊ ဇွာနာ၊ လျာနာဖြစ်တယ်ဟု ဦးဇင်မှ ပြောရာ ဦးသိန်းရွှေနှင့် ရွာသားများက ကဆုန်၊ နယုန်လည်းဖြစ်တယ်ဟု ပြောခဲ့ပါသည်။ ဇွာနာ၊ လျာနာဖြစ်ရင် ၁ လလောက်တော့ ကြာတယ်ဟု ရွာသားအားလုံးက ပြောခဲ့ပါသည်။ သတိပေးထား တာ ရှိလားဟု မဝေနှင်းမှ မေးခဲ့ရာ မရှိဘူးဟု ရွာသားများက ပြောခဲ့ရာ ဦးသိန်းရွှေမှ ဖြစ်ပြီးရင် တော့ ရှိတယ်။ အခြားရွာက အသားငါးတွေ ယူမလာဖို့ ပြောတယ်ဟု ပြောခဲ့ပါသည်။ တစ်ရွာလုံး

တော့ မဖြစ်ဘူး၊ ပြောက်ကျား ပြောက်ကျားဖြစ်တယ်။ ပျက်စီး ဆုံးရှုံးမှုကတော့ အလယ်အလတ်ထားဟု ရွာသားအားလုံးက ပြောခဲ့ကြပါသည်။

သီးနှံပိုးကျတာ ကြိမ်ရေ ဘယ်နှစ်ကြိမ်လောက် ဖြစ်မလဲဟု မေးခဲ့ရာ ရွာသားများက နှစ်တိုင်းကျတယ်။ သီးနှံတိုင်းကျတယ်ဟု ပြောခဲ့ပြီးနောက် ဦးဇင်မှ ရာသီကတော့ မိုးလယ်၊ မိုးနှောင်း နှင့် ဆောင်းရာသီမှာ ကျတယ်။ ပိုးကျတယ်၊ များတယ်၊ ပိုးသတ်ဆေး ပြင်းမှရတယ် ဟု ပြောခဲ့ပါသည်။ မဖြစ်မှီ သတိပေးချက် နှင့်ဖြစ်ပြီး သတိပေးတာကော ရှိလားဟု မဝေနှင်းမှ မေးခဲ့ရာ ရွာသားအားလုံးက မရှိဘူးဟု ပြန်ပြောခဲ့ပါသည်။ သီးနှံပိုးကျတာ တစ်ရွာလုံးကို သက်ရောက်တယ်။ သီးနှံထွက်နှုန်းများလည်း လျော့တယ်ဟု အားလုံးက ပြောခဲ့ပါသည်။

၄.၂ ကာလတိုပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းများအတွက် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း

မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များကို အတည်ပြုခြင်း

စဉ်	သမိုင်းအချက်အလက် (ဥတု ရာဇဝင် မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒဋ္ဌါန)	မကြာသေးခင် ကာလ (၁-၂ လ)	လက်ရှိဖြစ်ပေါ်မှု	ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်မှု	မိုးလေဝသခန့်မှန်းချက် (မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒဋ္ဌါန၏ ခန့်မှန်းချက်)	ဆုံးဖြတ်ချက်	တစ်ဆက်တည်းစောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း
၁။	မိုးခေါင်ခြင်း၊ အပူချိန်မြင့်တက်ခြင်း (တပေါင်း၊ တန်ခူး၊ ကဆုန်)	မိုးခေါင်ခြင်း၊ အပူချိန်လွန်ကဲခြင်း၊ ခြောက်သွေ့ခြင်း	သောက်သုံးရေရှားပါးခြင်း၊ မိုးပုံမှန်မရွာခြင်း	ရေတွင်းရေရှားလာခြင်း - ကလေးများနှင့် သက်ကြီးရွယ်အိုများ ဖျားနာခြင်း၊ ဦးနှောက်သွေးကြောပြတ်ခြင်း၊ နေလို့မကောင်းခြင်း	ကဆုန်လကွယ်၊ နယုန်လဆန်း မိုးစရွာမယ်၊ ပုံမှန်ရွာသောလ နယုန်မှတော်သလင်းလ တွေမှာ မိုးရွာမယ်	ရေတွင်းများကို ထပ်မံတူးဖော်ခြင်းနှင့် ရေတွင်းများကို ပြန်လည်ပြုပြင်ခြင်း၊ အမိုးမိုးခြင်း	- အုပ်ချုပ်ရေးမှူး အမျိုးသမီး ကိုယ်ထူ/ထ အဖွဲ့များမှ ပိုင်းဝန်းထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်း -

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

သံဘိုအုပ်စု၊ ရေငံကျေးရွာသည် မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်း ဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များအရ ၎င်းကျေးရွာသည် သမိုင်းအစဉ်အဆက်အရ မိုးခေါင်ခြင်းများနှင့်သာ ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ခဲ့ပါသည်။ မကြာသေးခင် ကာလကပင် မိုးခေါင်ခြင်း၊ အပူချိန်လွန်ကဲခြင်းများနှင့် ထပ်မံကြုံတွေ့ခဲ့ရပါသည်။ ထိုသို့ မိုးခေါင်ခြင်း၊ အပူချိန်လွန်ကဲခြင်းတို့ကြောင့် နောက်ဆက်တွဲ အကျိုးဆက်များအနေဖြင့် ရေတွင်းရေရှားလာခြင်း၊ ကလေးများနှင့် သက်ကြီးရွယ်အိုများ ဖျားနာ များများဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ မိုးလေဝသခန့်မှန်းချက်အရ ကဆုန်လကွယ်၊ နယုန်လဆန်းမှ တော်တလင်း လအထိ မိုးများပုံမှန် ရွာသွန်းလျှက်ရှိပါသည်။ ကျေးရွာသူ/သားများအနေဖြင့် မိုးခေါင်သောလ များတွင် ကျေးရွာတွင်းရှိ ရေတွင်းများကို

ထပ်မံတူးဖော်ခြင်း၊ ပြန်လည်ပြုခြင်းများ၊ ရေတွင်းများကို အမိုးမိုးခြင်း အကာတက်ခြင်းများကို ပြုလုပ်မည်ဟု ဆုံးဖြတ်ချက်ချခဲ့ကြပြီး ထိုလုပ်ငန်းကို စောင့်ကြည့်လေ့လာရန်အတွက် အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များ၊ အမျိုးသမီးကိုယ်တူ/ထအဖွဲ့များမှ စောင့်ကြည့် လေ့လာသွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

၅။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များနှင့် ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်းများ

၅.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည့်များကို ဦးစားပေးအဆင့် သတ်မှတ်သည့် ဇယား(Pair Wise Ranking)

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု	တိမွေးကုသင်တန်း	နည်းပညာ (မန်တိုင်းဒဏ်ခံ)	ရေတွင်းတူး (စိုက်ပျိုးရေး)	ရေစိုက်စက်ဝယ်ယူ	မီးသတ်သင်တန်း	သီးနှံရောဂါပိုးကာကွယ်ရန် နည်းပညာ	စုစုပေါင်း
တိမွေးကုသင်တန်း	X						၄
နည်းပညာ (မန်တိုင်းဒဏ်ခံ)		X					၀
ရေတွင်းတူး (စိုက်ပျိုးရေး)			X				၃
ရေစိုက်စက်ဝယ်ယူ				X			၂
မီးသတ်သင်တန်း					X		၁
သီးနှံရောဂါပိုးကာကွယ်ရန် နည်းပညာ						X	၅

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ပြဿနာများကို ဦးစားပေးအဆင့် ရွေးချယ်ခြင်းအစီအစဉ်ကို ၃:၄၅ မှာ စတင်ပါတယ်။ ပြဿနာများ ဖြေရှင်းမည့် နည်းလမ်းများကို စတင်ရေးပါတယ်။ တိရွှာန်များ ရောဂါကျရောက်သောကြောင့် သင်တန်းလိုတယ်။ တိမွေးကု သင်တန်းလိုတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ လေထန်ခြင်းကြောင့် ရာသီဥတုနှင့် ကိုက်ညီသော နည်းပညာ လိုအပ် တယ်လို့ပြောပါတယ်မိုးခေါင်ခြင်းအတွက် ရေတွင်းတူးမယ်။ ရေစိုက်စက်ဝယ်မယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ မီးသတ်သင်တန်းတွေ လိုအပ်တယ်လို့ ပြောပါတယ်။ သီးနှံရောဂါပိုးကျရင် ဘယ်လိုဖြေရှင်းသလဲ မေးရာ ရောဂါပိုး ကာကွယ်တဲ့ သင်တန်း လိုအပ်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ရေကြီးရင် ဘယ်လိုလုပ်သင့်သလဲပြောရာ ဘယ်လိုမှ လုပ်လို့

မရဘူးလို့ ဆိုပါတယ်။ ဝမ်းပျက် ဝမ်းလျှော့ဖြစ်လာရင် ဘယ်လို လုပ်သလဲမေးရာ ဓာတ်ဆား ရည်ဝယ်သောက်ရတယ်လို့ ပြောသည်

၅.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည်များကို ဦးစားပေးအဆင့်သတ်မှတ်ခြင်း (Ranking with Cost/benefits tool)

ဖော်ပြချက်	စီးပွားရေး	ရမှတ်	လူမှုရေး	ရမှတ်	ပတ်ဝန်းကျင်	ရမှတ်	ရမှတ် ပေါင်း
သီးနှံရောဂါပိုး ကာကွယ်ရန် နည်းပညာ	စီးပွားရေးတိုးတက်လာ၊ ပိုပြီး သီးနှံ အထွက်နှုန်း ကောင်း ၊ သီးနှံအရည် အသွေးရှိလာမယ် ကုန်ကျစရိတ် ၅၀၀၀၀	၂	အလှူအတန်း ကူညီ လာမယ်။ ပုံမှန်ထက် ပိုကူညီလာမယ်။ အပေါင်း အသင်းပိုများလာ။	၂	ပတ်ဝန်းကျင် တိုးတက်၊ နည်းပညာတွေကို (အခြား)ရွာများသို့ ပြောပြနိုင်မယ်။	၂	၆
ရေတွင်းတူး (စိုက်ပျိုးရေးအတွက် ရေစုပ်စက်)	သုံးရာသီလုံး ဝင်ငွေရ နေမယ်။ အလုပ်ပိုရနိုင်တယ်။ ကုန်ကျစရိတ် သိန်း ၁၀၀	၂	လူပေါလာမယ်။ လူမှုရေး အတွက် ကူညီနိုင်တယ်။ (သာရေး၊ နာရေး) သားသမီးတွေလည်း ပိုထောက်ပံ့နိုင်။ အပေါင်း အသင်း ပိုဆုံလာမယ်။	၃	အခြားရွာမှာ ပိုလွယ်ကူစွာ သုံးနိုင်တယ်။ ဆက်ဆံရေး ပိုကောင်းလာမယ်။	၃	၈
တိမွေးကုသင် တန်း	အလုပ်အကိုင်ရလာမယ်။ တိရစ္ဆာန်များ ကျန်းမာရေးကောင်း၍ စီးပွားရေး ပိုဖြစ်မယ်။ ကုန်ကျစရိတ် ၂ သိန်း	၂	။	၂	ပတ်ဝန်းကျင် ရွာတွေကို ပိုကူညီနိုင်တယ်။ အချိန်အစော သွား၍ ကူညီနိုင်။	၃	၇
မီးသတ်သင်တန်း	စီးပွားရေး ကျဆင်းမှုကို လျှော့ချနိုင်တယ်။ ကုန်ကျစရိတ် ၂ သိန်းခွဲ	၃	အပေါင်းအသင်း ပိုဆုံလာ မယ်။ ဆုံးရှုံးနစ်နာမှု မရှိနိုင်။	၃	အချိန်ကြာနိုင်တယ်။ နည်းနည်းပဲ ကူညီနိုင်။	၁	၇
မုန်တိုင်းဒဏ်ခံနိုင် (နည်းပညာ)	။	၁	အခြားသူများကို ဗဟုသုတ ပေးနိုင်တယ်။	၁	ပြန်ကူညီပေးနိုင် မယ်။ နည်းပညာ ပေးနိုင်တယ်။	၂	၄

သုံးသပ်ချက် အကျဉ်းချုပ်

ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် ပြဿနာများကို ဦးစားပေးအဆင့် သတ်မှတ်ခြင်း အစီအစဉ်ကို (၄:၀၀) နာရီမှာ စတင်ပါတယ်။ သီးနှံရောဂါကာကွယ်နည်း သင်တန်းကို စတင်ရေးဆွဲပါတယ်။ စီးပွားရေးအနေနဲ့ တိုးတက်လာမယ်။ ပိုပြီးသီးနှံအထွက်နှုန်းကောင်း၊ သီးနှံအရည်အသွေး ကောင်း လာမယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ရပ်ရွာမှ ကိုယ်စားပြု စားသောက်တတ်ရန် လိုအပ်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ အလှူအတန်းတွေ ပိုလုပ်လာနိုင်တယ်။ ရမှတ် ၂ မှတ်ပေးသင့်တယ်လို့ဆိုပါတယ်။ ပတ်ဝန်းကျင်မှာ နည်းပညာတိုးတက်လာမယ်။ နည်းပညာကို အခြားကျေးရွာ တွေကို ပြောပြနိုင်တယ်။ ရမှတ် ၂ မှတ် ၊ စုစုပေါင်း ၆ မှတ်ရပါတယ်။ ရေတွင်းတူးခြင်း တစ်နှစ်လုံး သီးနှံများစိုက်လာမယ်။ အလုပ်ပိုရလာနိုင်မယ်။ ရမှတ် ၂ မှတ်ရတယ်။ လူမှုရေးအနေနဲ့ လူပေါ့လာမယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ကုန်ကျငွေ သိန်း (၁၀၀)လောက် ရတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ လူမှုရေးအတွက် ကူညီနိုင်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ရမှတ် ၃ မှတ် ပေးမယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ အပေါင်းအသင်း ပေါ့လာမယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ အခြားကျေးရွာတွေနဲ့ ပိုလွယ်ကူလာနိုင် တယ်။ ဆက်ဆံရေး ပိုကောင်းလာမယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ရမှတ် ၃ မှတ် ပေးသင့်တယ်လို့ဆိုပါတယ်။ တိမွေးကု သင်တန်းရှိလျှင် အလုပ်အကိုင်ရလာမယ်။ တိရွာနဲ့များ ရောဂါရလာမယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ရမှတ် ၂ မှတ် ရလာမယ်။ အပေါင်းအသင်း များလာမယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ရမှတ် ၂ မှတ်ပေးမယ်။ ပတ်ဝန်းကျင်ရွာတွေကို ကူညီလာနိုင်မယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ရမှတ် ၃ မှတ်ရတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ မီးသတ်သင်တန်း ၅ ယောက်လောက် ပေး မယ်။ မီးဘေးအန္တရာယ်ကို ကာကွယ်နိုင်မယ်။ ၁၀ ရက်လောက်ကြာမယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ၂ သိန်းခွဲ လောက် ကုန်ကျတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ရမှတ် ၃ မှတ်ပေးမယ်။ လူမှုရေးမှာ အပေါင်းအသင်း ဝင်ဆံ့လာမယ်။ ဆုံးရှုံးနှစ်နာမူ မရှိနိုင်ဘူးလို့ ဆိုပါတယ်။ ရမှတ် ၃ မှတ် ။ အချိန်ကြာနိုင်တယ်။ နည်းပညာ လိုအပ်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ရမှတ် ၇ မှတ် ထားမယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ မုန်တိုင်းဒဏ်ခံ အဆောက်အဦ ဘာမှမရှိဘူး ရမှတ် ၁ မှတ် ထားမယ်။ လူမှုရေးမှာ အခြားသူများကို ဗဟုသုတ စာပေပေးနိုင်တယ်။ ရမှတ် ၁ မှတ်လို့ ဆိုပါတယ်။ အခြားသူများကို ကူညီနိုင်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ရမှတ် ၁ မှတ် ရတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ အစည်းအဝေးကို ၄:၄၅ နာရီမှာ ခဏနားပါတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

၆။ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အစီအစဉ် (Action Plan)

ဖော်ပြချက်	လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု	ဦးတည်မှု	ဘယ်လိုဆောင်ရွက်မှာလဲ	ဘယ်မှာဆောင်ရွက်မှာလဲ	ဘယ်သူတွေဆောင်ရွက်မှာလဲ	ငွေကြေး	ဘေးဖြစ်နိုင်ခြေနှင့်မှန်းဆချက်	အချိန်
မိုးခေါင်ခြင်း	စိုက်ပျိုးရေး အတွက် ရေတွင်းတူးခြင်း	ယာမြေ ရှိတဲ့သူ ၈၀ ဦး	ရေတွင်းတူးစက်သမားငှားခြင်း၊ ရေတွင်းတူးစက်ဝယ်ခြင်း	ရပ်ရွာ၏ မြောက်ဘက်	ယာလုပ် တောင်သူများ ဦးဆောင်မည်	သိန်း ၁၀၀	ယာကွက်တိုင်း ရေမကောင်းနိုင်	တပေါင်း တန်ခူး ၂၀၁၇
တိရစ္ဆာန်များ ရောဂါကျခြင်း	မွေးမြူရေးဆိုင်ရာ နည်းပညာသင်တန်း ပံ့ပိုးပေးခြင်း	တစ်ရွာလုံးရှိ တိရစ္ဆာန်များ	၁ လသင်တန်း တက်မည်။ သင်တန်းသား ၁ ယောက်	မြို့ပေါ် သင်တန်း ပေးတဲ့နေရာ	အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့	၅ သိန်း	သင်တန်းတက်မယ့် သူမရှိမှာ ဖြစ်တတ်သည်။	တပေါင်း တန်ခူး ၂၀၁၇
သီးနှံရောဂါပိုးကျခြင်း	စိုက်ပျိုးရေး နည်းပညာ သင်တန်းနှင့် သွင်းအားစုများ ပံ့ပိုးပေးခြင်း	တစ်ရွာလုံးရှိ တောင်သူများ	၃ ရက်သင်တန်း သင်တန်းသား ၁ ယောက်	သင်တန်းရှိတဲ့ နေရာ	အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့	၅၀၀၀၀	-	၂ လပိုင်း ၃ လပိုင်း ၂၀၁၇
လေထန်ခြင်း	သဘာဝဘေး အန္တရာယ် လျော့ပါးရေးအတွက် အသိပညာပေး သင်တန်းများ ပံ့ပိုးပေးခြင်း	တစ်ရွာလုံး	သင်တန်းဆရာ ခေါ်ပြီး ကျေးရွာတွင် အစည်းအဝေး ပြုလုပ်မည်။ ၁ ရက်	ဘုန်းတော်ကြီး ကျောင်း ဓမ္မာရုံ	အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့	၁၅၀၀၀၀	တစ်ရွာလုံး မတက်ရောက်နိုင်မှ ၁	၈ လပိုင်း ၂၀၁၆
	အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း နည်းပညာနှင့် အရင်းအနှီး ထောက်ပံ့ခြင်း	အမျိုးသမီးများ	သင်တန်းသား ၂ ယောက်	သင်တန်း ရှိရာ နေရာ	သင်တန်းသား ၂ ဦး	၁၀ သိန်း	သင်တန်းပြီးပါက ရွှေ့ပြောင်း အလုပ်သွားမှာ ဖြစ်တတ်သည်။	၈ လပိုင်း ၂၀၁၆

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ကျေးရွာတွင် ဘေးအန္တရာယ်အနေနဲ့ မိုးခေါင်ခြင်း၊ တိရစ္ဆာန်များ ရောဂါကျ ခြင်း၊ သီးနှံရောဂါပိုးကျခြင်း၊ လေထန်ခြင်းတို့ ရှိတယ်ဟု အေးမြတ်နိုင်မှ ပြန်လည်ချပြခဲ့ရာ ရွာသူ၊ ရွာသားများက မိုးခေါင် တာဖြစ်သောဓာကာင့် တောင်သူလယ်သမားတွေ အဆင်ပြေအောင် စက်ရေတွင်း တူးမည်ဟု ပြောခဲ့ကြပါသည်။ ဘယ်မှာ တူးမလဲဟုမေးခဲ့ရာ ရွာမြောက်ဘက် လယ်ယာတွေ ရှိတယ်ဟု ဦးသိန်းရွှေမှ ပြောရာ ရွာသားများက ထောက်ခံခဲ့ပါသည်။ ဘယ်လောက် ခန့်မှန်းကုန်ကျမလဲဟု အေးမြတ်နိုင်မှ မေးခဲ့ရာ သိန်း(၁၀၀)လောက်ခန့်မှန်း ကုန်ကျမည်။ တောင်သူလယ်သမားတွေပဲ ဦးဆောင်လုပ်မည်ဟု အားလုံးက ပြောခဲ့ကြပါသည်။ ဘယ်အချိန် လောက်လုပ်ရင် အဆင်ပြေလဲဟု မေးခဲ့ရာ ရွာသူရွာသားများက တပေါင်းတန်ခူး ၂၀၁၇ လောက် မှလုပ်ရင် အဆင်ပြေတယ်။ ဒါပေမဲ့ယာကွက်တိုင်း ရေကောင်းချင်မှ ကောင်းမည်ဟု ပြောခဲ့ ကြပါသည်။

တိရစ္ဆာန်များ ရောဂါကျရောက်တာကို ဘယ်လိုလုပ်ဆောင်မလဲဟု အေးမြတ်နိုင်မှ မေးခဲ့ရာ ရွာသူ/ရွာသား များက တိမွေးကု သင်တန်းပေးရင်တော့ ကောင်းတာပေါ့ဟု ပြောခဲ့ပါသည်။ ကျေးရွာမှ သင်တန်းသား တစ်ယောက်တက်မည်။ ၁ လလောက် ကြာတယ်ဟု ရွာသားများက ပြောခဲ့ရာ ဦးဇင်မှ ကျေးရွာရဲ့ တိရစ္ဆာန်တွေ အားလုံးအတွက် အဆင်ပြေတာပေါ့ဟု ပြောခဲ့ပါသည်။ ဘယ်လောက်ကုန်ကျမလဲဟု မေးရာ သင်တန်းရှိတဲ့နေရာ ကို သွားတက်ရာ (၂)သိန်းလောက် ခန့်မှန်းကုန်ကျနိုင်သည်ဟု အားလုံးက ပြောခဲ့ကြပါသည်။ သင်တန်းကို ဘယ်အချိန်လောက် တက်ရင် အဆင်ပြေလဲဟု အေးမြတ်နိုင်မှ မေးရာ တပေါင်း၊ တန်ခူးပဲ အားတယ်။ သင်တန်း တက်မည့်သူမရှိမှာ စိုးရိမ်တယ်ဟု ရွာသားများက ပြောခဲ့ကြပါသည်။

မီးလောင်ခြင်းကို မီးသတ်သင်တန်းတက်မည်ဟု အားလုံးက ပြောခဲ့ရာ အေးမြတ်နိုင်မှ သင်တန်း ဘယ်နှစ်ခု တက်မလဲ၊ ဘယ်လောက်ခန့်မှန်းကုန်ကျမလဲဟု မေးခဲ့ရာ အားလုံးက ၅ ယောက်လောက်တက်မည်။ ၁၀ ရက်သင်တန်း သင်တန်းပေးတဲ့နေရာ သွားတက်ရမည်ဆိုတော့ နှစ်သိန်းခွဲလောက် ခန့်မှန်းကုန်ကျမည်ဟု ပြောခဲ့ကြပါသည်။ ဘယ်အချိန်လောက် အဆင်ပြေလဲ ဟုမေးခဲ့ရာ ပြာသို၊ တပို့တွဲလောက်ဆိုရမယ် ၊ နောက် သင်တန်းတက်ပြီး ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင် သွားတာတွေ ဖြစ်တတ်တယ်ဟု ရွာသူ ရွာသားများက ပြောခဲ့ပါသည်။

သီးနှံပိုးရောဂါကျခြင်းကို ဘယ်လိုဆောင်ရွက်မလဲဟု အေးမြတ်နိုင်မှ မေးခဲ့ရာ သီးနှံ ရောဂါပိုး ကာကွယ်ရန် နည်းပညာပေးသင်တန်းတက်မည်ဟု ရွာသူ၊ ရွာသားများအားလုံးက ပြောခဲ့ ရာ ဘယ်သူတွေကို ဦးတည်လဲဟု အေးမြတ်နိုင်မှ မေးခဲ့ရာ တစ်ရွာလုံးရှိ တောင်သူတွေကို ဦး တည်တယ်ဟု ရွာသူရွာသားများက ပြောခဲ့ပါသည်။ သင်တန်းက ဘယ်နှစ်ရက် ခန့်မှန်း၊ ဘယ် လောက်ကုန်ကျမလဲဟုမေးရာ ရွာသားများက သင်တန်း ၃ ရက် သင်တန်းသား တစ်ယောက် သင်တန်းနေရာကို သွားတက်ရမယ်ဆိုတော့ ငါးသောင်းလောက် ကုန်မယ်။ အချိန်ကတော့ ၂ လပိုင်း ၊ ၃ လပိုင်း ၂၀၁၇ လောက်မှ အဆင်ပြေမယ်ဟု အားလုံးက ပြောခဲ့ပါသည်။

လေထန်ခြင်းကို ဘယ်လိုလုပ်ဆောင်မလဲဟု မေးခဲ့ရာ ရွာသူ၊ ရွာသားများက မုန့်တိုင်းဒဏ် ခံနိုင်မည်။ နည်းပညာ သင်တန်းတစ်ရက် ကျေးရွာတွင် ပြုလုပ်မည်။ တစ်ရွာလုံးကိုလည်း ခေါ်မည်။

အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့က ဦးဆောင်ပြီးလုပ်မည်ဟု ဦးသိန်းရွှေမှပြောခဲ့ပါသည်။ သင်တန်းဆရာကို ခေါ်ရမှာဆိုတော့ ဘယ်လောက် ကုန်ကျမလဲဟု အေးမြတ်နိုင်မှ မေးခဲ့ရာ ရွာသူရွာသားများက ၁၅၀၀၀၀ လောက်တော့ ကုန်ကျမယ်။ ၈ လပိုင်း ၂၀၁၆ လောက်လုပ်ရင် အဆင်ပြေတယ် ဟုပြောပြီး အစည်းအဝေးကို အေးမြတ်နိုင်မှ ကျေးဇူးတင်စကား ပြောပြီး ရုပ်သိမ်း လိုက်ပါသည်။

၇။ နိဂုံးချုပ်

ရေငံကျေးရွာ၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီအနေဖြင့် ရပ်ရွာဘေး ဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ်နှင့် အစီရင်ခံစာ ကိုဖြန့်ဝေပေးရန် ဝတ္တရားရှိပါသည်။ ရပ်ရွာလူငယ်အုပ်စုနှင့် စာသင်ကျောင်းများ အပါအဝင်ရပ်ရွာ လူထုများအကြားတွင် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ဝေငှရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဤအစီရင်ခံစာကို မြို့နယ်အဆင့်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန အပါအဝင် သက်ဆိုင်ရာဌာနများနှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်သင့်ပါသည်။ မြို့နယ်အဆင့်ဌာနဆိုင်ရာများ အနေဖြင့်လည်း ရပ်ရွာလူထု၏ ထိခိုက်လွယ်မှုနှင့်ရွေးချယ်ထားသောလုပ်ငန်းအစီအစဉ် (community resilience action plan) ကို ကောင်းစွာသိရှိထားလျှင် ရပ်ရွာလူထုအတွက် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းတည် ဆောက်ရာတွင် ပိုမိုအဆင်ပြေနိုင်ပါမည်။

အခြားသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ၊ လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများသို့ မဟုတ် ရပ်ရွာအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် လည်း ပိုမိုကောင်းမွန်သော စီမံကိန်း ပုံစံများ ရေးဆွဲနိုင်ရန်နှင့် သင်တန်းများပြုလုပ်ပေးနိုင်ရန်ဤအစီရင်ခံစာကိုလေ့လာနိုင်ပါသည်။

ရပ်ရွာလူထုအနေဖြင့်လည်း အစီရင်ခံစာတွင်ပါဝင်သော ကျေးရွာ၏ အဓိကဘေးအန္တရာယ်များကို သိရှိထားပြီး၊ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်ရန်၊ အမျိုးမျိုးသော ဘေးန္တရာယ်နှင့် ဖိစီးမှုများကို တုန့်ပြန်နိုင်ရန် နားလည်ထားသင့်ပါသည်။ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်မှအမျိုးမျိုးသော လုပ်ဆောင်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရာတွင် ရပ်ရွာလူထုသည် မိမိ၏တာဝန်များကို ကောင်းစွာသဘောပေါက်နားလည်သင့်ပါသည်။

၈။ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း၊ စောင့်ကြည့်လေ့လာအကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် အချက်အလက်ပြုပြင်ခြင်း

ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုများအား မိမိကျေးရွာတွင် ဆန်းစစ်မှုကို နှစ်စဉ်သုံးသပ်လေ့လာကာ သတင်းအချက်အလက်များကို မှတ်တမ်းတင်မည် ဖြစ်သည်။ လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်သည့် လုပ်ငန်းများကို လုပ်ငန်းစောင့် ကြပ်ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့က အစဉ်စောင့်ကြည့် အကြံပြုမည်ဖြစ်ပြီး လစဉ်အစည်းအဝေး များလည်း ပြုလုပ်မည်ဖြစ်သည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်းကာ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းအား လျော့ချရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ရံပုံငွေရှာဖွေရေး လုပ်ဆောင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှု ကော်မတီဝင်များ ပုံမှန်အစည်း အဝေးကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အတူအခက်ခဲများ အောင်မြင်မှုများ လိုအပ်ချက်များအား လစဉ်အစည်းဝေးပြုလုပ်ပြီး ဆွေးနွေးသွားမည်။ ဌာနဆိုင်ရာများ နှင့်လည်း

ချိတ်ဆက်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ ပြင်ပနှင့် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းခြင်းများကို အစဉ်စောင့်ကြည့်လုပ်ဆောင်သွားမည်။ လုပ်ငန်းများ ရေရှည်တည်တံ့စေမည့် နည်းလမ်းများဖြင့် လုပ်ဆောင်သွားမည်။

၉။နောက်ဆက်တွဲများ

- နောက်ဆက်တွဲ (၁): ရပ်ရွာအခြေပြုကြိုတင်သတိပေးစနစ်စစ်ဆေးမှုပုံစံ
- နောက်ဆက်တွဲ (၂): ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကိုစစ်ဆေးခြင်း
- နောက်ဆက်တွဲ (၃): ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီစာရင်း

- ဦးမိုးအောင် - ဥက္ကဋ္ဌ
- ဦးလင်းကို - စာရင်းစစ်
- ဦး နေလင်းအောင် - ငွေကိုင်
- ဦးဇော်လင်းအောင် - အတွင်းရေးမှူး
- ဦးအေးမောင် - အဖွဲ့ဝင်

ကော်မတီ၏ တာဝန်၊ ဝတ္တရားများ

- **ဥက္ကဋ္ဌ၏တာဝန်ဝတ္တရားများ** - ကျေးရွာနှင့် ပူးပေါင်းပြီးလိုအပ်ချက်များကို ဆွေးနွေး လုပ်ဆောင်ခြင်းဌာနဆိုင်ရာများနှင့် ချိတ်ဆက်လုပ်ဆောင်ခြင်း သာရေး၊နားရေးများ တွင်လည်း ဦးဆောင်လုပ်ဆောင်ခြင်း ကျေးရွာလုံးပဋိပက္ခ တွေကိုလည်းဖြေရှင်း ပေးခြင်း။
- **စာရင်းကိုင်** - လုပ်ငန်းတစ်ခုလုပ်ရင် စာရင်းကို အသေးစိတ်မှတ်ထားခြင်း၊ ကျေးရွာလူထုကိုပြန်လည်ဖြေရှင်းပြခြင်း၊ အမှားအယွင်းမရှိအောင် ဆောင်ရွက်ရ ခြင်း၊ ဝင်ငွေ၊ထွက်ငွေ၊ကိုမှတ်ရခြင်း။
- **စာရင်းစစ်** - လုပ်ငန်းတစ်ခုပြီးရင်ဝယ်စာရင်း၊ကုန်စာရင်းများကို စာရင်းစစ်ခြင်းမှန်- မမှန်။
- **အတွင်းရေးမှူး** - လုပ်ငန်းတစ်ခုအပေါ်ကောင်းကျိုး -ဆိုးကျိုးများကို ညှိနှိုင်း ဆွေးနွေးခြင်းအကြံပေးမှုများလုပ်ဆောင်ပေးရပါသည်။
- **ငွေထိန်း**- ငွေရရှိသောငွေကို မပျောက်မပျက်အောင်ထိန်းသိမ်းရမယ်၊ ငွေကိုအတိအကျစစ်ယူရမယ်၊ ဝင်ငွေ-ထွက်ငွေကိုလည်စစ်ဆေးရမယ်။ စာရင်းရှင်း တမ်းလပ်ပေးရမယ်။

နောက်ဆက်တွဲ (၄): အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရန်ဖုန်းနံပါတ်များ

၀၉ ၇၉၁၇၅၂၄၅၀ (အပြောင်းအလဲရှိနိုင်သည်)

ပုံစံ ၁၅။ ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို စစ်ဆေးခြင်း

ရည်ရွယ်ချက်

စီမံကိန်းဝင်ရွာများအနေဖြင့်မိမိတို့၏ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ သဘာဝအရင်းအမြစ်များကို ထုတ်ယူအသုံးပြုရာတွင် ထိန်းသိမ်းမှုဆိုင်ရာနည်းဥပဒေသ ဆောင်ရွက်/ရှောင်ရန်များကို သိရှိနားလည်စေရန်နှင့် လိုက်နာဆောင်ရွက်စေရန်ဖြစ်ပါသည်။

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းမှုမရှိပါက သစ်တောဖြုန်းတီးခြင်း၊ လောင်စာဆီများအလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်းကြောင့် လေထုညစ်ညမ်းခြင်း၊ ရာသီဥတုဖောက်ပြန်ခြင်း စသည့်ဘေးထွက်ဆိုးကျိုးများကို ဖြစ်ပေါ်နိုင်ကြောင်းကို ကောင်းစွာသိရှိနားလည်စေရန်ဖြစ်ပါသည်။ နမူနာဇယားတွင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းခြင်းဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်/ရှောင်ရန်အချက်အလက်များ ပါဝင်ပါသည်။

နမူနာဇယားပုံစံ

ကြာချိန် (၃၀) နာရီအတွင်း ။

အသုံးပြုမည့်ပစ္စည်းများ ။
အသင့်ပြင်ဆင်ထားသည့်ပေးခွန်း၊ ဘောပင်၊ ခဲတံ။

အသုံးပြုသည့် နည်းလမ်း ။
ပုံစိုးသူမှ ဦးဆောင်၍ အပြန်အလှန်ဆွေးနွေး ခြင်း။

ပါဝင်မည့်လူဦးရေ ။
ပုံစိုးသူ(က-၊ ဗ-) ၊ ရွာမှပါဝင်သူ (က-၊ ဗ-)

ပြုလုပ်ပုံအဆင့်ဆင့် ။
ပေးခွန်းနမူနာနှင့်ပြုလုပ်ပုံအဆင့်ဆင့်ကို အောက်တွင်ဖော်ပြ ထားပါသည်။ ပူးတွဲပါ စာရွက်တွင် နမူနာဇယားပုံစံကို ဖော်ပြထားပါသည်။

စီမံကိန်းအမည်/ နေရာ	အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းများကို	
စီမံကိန်းအကြောင်းအကျဉ်း		
ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာဖြစ်ပေါ်ပွားသောပတ်ဝန်းကျင်	ရှိ	မရှိ
စီမံကိန်းသည် တရားဥပဒေအရ အကာကွယ်ပေးထားသောဧရိယာအတွင်း (သို့) အနီးအနား (သို့) ယင်းသို့ သတ်မှတ်သင့်သည့် နေရာများတွင် ဆောင်ရွက်နေရပါသလား။		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် အပင်၊ သက်ရှိမျိုးစိတ်တွေကိုအကျိုးသက်ရောက်မှုရှိသလား။		
စီမံကိန်းသည် မူလသစ်တော၊ လူလုပ်သောသစ်တော၊ မြေမြေ၊ စိုစွတ်သောမြေ၊ ဒီရေတောမြေ အနီးအနားမှာရှိနေလား။		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှုကိုဖြစ်စေသော သစ်တောဖြုန်းတီးမှုနှင့် သဘာဝအလေ့အထကို ခေါင်းပုံဖြတ်နေသလား။		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် သစ်တောကနေ သစ်တောပဲ့လုပ်ဆောင်မှုအားဖြင့် သစ်တောဆုံးရှုံးအောင် လုပ်နေသလား။		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် တိကျသောပထဝီအနေအထား ပြောင်းလဲမှုလုပ်နေသလား။		

၅၆

စီမံကိန်းအစီအစဉ်များ တိုးတက်မှုအတွက် ဟင်းသီးဟင်းရွက်ပင်နှင့် သစ်သီးဝလံပင်များကို ရှင်းလင်းသလှိုဖြစ်နေသလား။		
စီမံကိန်း၏လုပ်ဆောင်မှုသည် အပင်များမီးရှို့ခြင်းနှင့် စိုက်ပျိုးနယ်မြေသစ်များ အတွက်တိုးတက်မှုကို လျော့ကျစေသလား။		
စီမံကိန်းသည် အခြားမှလာသော မျိုးစိတ်များနှင့် အဆင်ပြေနေသော သဘာဝသက်ရှိစနစ်ကို ဖျက်စီးနေသလား။		
ပင်လယ်နှင့် ရေနေ ဇီဝသက်ရှိများပေါ်တွင် သက်ရောက်မှု ရှိပါသလား။		
ရှေးဟောင်းအမွေအနှစ်များ		
စီမံကိန်းသည် သမိုင်းနှင့်ဆိုင်သော ရှေးဟောင်းသုတေသန နယ်မြေဥပဒေအရ တားမြစ်နယ်မြေအနားမှာရှိနေသလား။		
စီမံကိန်းသည် ရှေးဟောင်းမြို့များအဖြစ်ဖော်ပြသော ကမ္ဘာ့အမွေအနှစ် အဖြစ်ရှိနေသလား။		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ဘာသာရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်း၊ ဘုန်းတော်ကြီးနယ်မြေ၊ ဘုရားကျောင်းတွေကို ဖျက်စီးစေသလား။		
လူတွေ့ရှိသည့်အရာတွေကို အနောက်အယုတ်ပေးနေသလား။		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ထင်ရှားသောနေရာ၊ အဆောက်အဦး၊ သတ်မှတ်ထားသော အမျိုးသားအမွေအနှစ်တွေကို အကျိုးသက်ရောက်စေသလား။		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ယဉ်ကျေးမှု၊ အသက်ရှင်မှုပုံစံ၊ လူနည်းစု တိုင်းရင်းသားတွေရဲ့ပုံစံကို ပြောင်းလဲစေသလား။		
ညစ်ညမ်းမှုများမှ ကာကွယ်ခြင်း		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုများသည် မြစ်ကမ်း၊ စမ်းချောင်းဘေးတွင် လုပ်ဆောင်နေသလား။		
စီမံကိန်းသည် ဝိုးသတ်ဆေး၊ ဓာတ်မြေဩဇာ၊ ဓာတုပစ္စည်းသုံးပြီး စီမံကိန်း ဖွံ့ဖြိုးဖို့အတွက်လုပ်ပြီး ရေထုနှင့်မြေထုကို ထိခိုက်စေသလား။		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် အဆောက်အဦးဆောက်ခြင်းမှ ဆူညံသံ၊ အသေးစား ရေကာတာ၊ နံရံလုပ်ဖို့ အသုံးပြုသောပစ္စည်းများသုံးခြင်း။		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုများသည် မြေအောက်ရေ အရင်းအမြစ်များကို သုံးပြီး ရေကိုလျော့နည်းစေခြင်း။		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်ချက်သည် ဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကိုလုပ်ရင်း ဖုန်မှုန့်များကို ထုတ်လွှင့်နေသလား။		
စီမံကိန်းသည် ဒီဇယ်အင်ဂျင်များကို သုံးနေသလား။		

စီမံကိန်း၏ လုပ်ဆောင်မှုများသည် ပတ်ဝန်းကျင်တွင်၊ ညစ်ညမ်းမှုများကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသလား။		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုနှင့် ပတ်သက်နေသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းအညစ်အကြေးများသည် ပတ်ဝန်းကျင်ရှိလူများ၏ ကျန်းမာရေးကို ထိခိုက်စေပါသလား။		
လူမှုပတ်ဝန်းကျင်		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့်၊ လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်း၏ အစီအစဉ်များ၊ နည်းဗျူဟာများ၊ ထိခိုက်မှု ဖြစ်စေပါသလား။		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်း၏ လူနေမှုပုံစံ၊ လုံခြုံမှု၊ စုစည်းမှုတို့ကို ထိခိုက်မှုဖြစ်စေပါသလား။		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်းရှိ ထိခိုက်လွယ်သော အုပ်စုများကိုထိခိုက်မှု များဖြစ်စေပါသလား။		
ပုံမှန်လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်း		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်ရှိ သဘာဝအရင်းအမြစ်များကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေပါသလား။		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် ရေဆိုးမြောင်းစနစ်များ၊ ပြည်သူပိုင်ပစ္စည်းများကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေပါသလား။		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် အများပြည်သူနှင့်လုပ်ဆောင်သည့် ဝန်ထမ်းများအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်ပါသလား။		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့်၊ ရိုရင်းခွဲ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ရင်းမြစ်များအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်လာမည်ဟု ထင်ပါသလား။		
သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆန်းစစ်မှုရလဒ်များကို ပြန်လည်သုံးသပ်စစ်ဆေးပြီး ၊ ဆောင်ရန်/ ရှောင်ရန် နည်းဥပဒေဖြင့် ပြန်လည်၍ တိုင်းတာပါ။		

၅၀

ပုံစံ ၁၆။ ပဋိပက္ခကို စစ်ဆေးခြင်း

Do No Harm မှု

Do No Harm မှုကို BRACED Beda Alliance မိတ်ဖက်အဖွဲ့ အစည်းများမှ ပြုစုခဲ့သည်။ ၎င်းကို စီမံခန့်ခွဲမှုများ ပြုစုခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နေစဉ် ကာလအတွင်းတွင် အရေးကြီးသော ပဋိပက္ခဖြစ်နိုင်သည့် အခန်းကဏ္ဍကိုထည့်သွင်း စဉ်းစားစေနိုင်ရန်အတွက် ပုံမှန်ပေးမည့် နည်းကိရိယာဖြစ်သည်။ စီစစ်ရန် စာရင်းသည် ပြည့်စုံမှု မရှိ၊ ပဋိပက္ခစစ်တမ်းကောက် ယူမှု(သို့) ဌာနတွင်းသုံးမှုများ မပါဝင်သော်လည်း ၎င်းတို့၏ လိုအပ်ချက်ကို အထူးပြုဖော်ပြထားသည်။ ထို့အပြင် ပဋိပက္ခ ဆိုင်ရာအသိရှိခြင်းသည် မှန်သည်။ မှားသည်မေးခွန်းများထက် ပိုမိုသည်။ ပဋိပက္ခ နှင့် တင်းမာမှုများသည် အများအားဖြင့် အဖွဲ့တို့၏ အင်းအားစုပေါ်တွင် မူတည်သည်။ ၎င်းတွင် စီစစ်ရန် စာရင်းကို အသုံးပြုသူတို့မှ အယူအဆကို (သင်တန်းများမှ တဆင့်) နားလည်ရန်၊ အရေးကြီးပြီးစီစစ်ရန်၊ စာရင်းကိုထပ်မံ ဆွေးနွေးရန်တို့အတွက် အသုံးပြုနိုင်သည်။

၁။ ပဋိပက္ခ အခြေအနေကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ခြင်း။
 စွဲခြားသူများနှင့် ပေါင်းစည်းသူများစိစစ်ချက်၊ ထို့အပြင်ဆောင်ရွက်သူ စီစစ်လေ့လာချက်များသည်လည်း အဓိကအပိုင်းများတွင် ပါဝင်ပြီး အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် အကြောင်းအရာကို နားလည်ရန် ပထမအဆင့်များဖြစ်သည်။
 ၂။ အကြောင်းအရာနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု ကြားဆောင်ရွက်မှု ဤအပိုင်းသည် အကြောင်းအရာနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အကြား ဘယ်လိုဆက်စပ်မှုရှိသည်ကို ကြည့်ရှုလေ့လာသည်။ ဆိုးရွား သည့်အခြေအနေတွင် ရှားပါးသည့်အရင်းအမြစ်များဖြင့် သတ်မှတ်ပြီး မည်သည့်စီမံကိန်းမဆို ရပ်ရွာလူထု၊ အုပ်စုများ (သို့) တစ်ဦးတစ် ယောက်အကြားတွင် တင်းမာမှုကိုဖြစ်စေနိုင်သကဲ့သို့ ရပ်ရွာအတွင်းတွင် အပြုသဘောဆောင်သည့် ကဏ္ဍများလည်း တိုးတက်လာနိုင်သည်။ ၎င်းအချိန်တွင် အဖွဲ့အစည်း/ဆောင်ရွက်မှုတစ်ခုစီသည် ၎င်းသည် အကြောင်းအရာနှင့် မည်သို့ချိတ်ဆက်ပုံကို နားလည်ထားရန်လိုအပ်သည်။

ရပ်ရွာအခြေပြု ကြိုတင်သတိပေးစနစ် စစ်ဆေးမှု ပုံစံ

ဒေသခံအစိုးရဌာနအမည် _____
တည်နေရာ _____
လူဦးရေ _____

ရပ်ရွာလူထုအပေါ်ကျရောက်နေသော/ကျရောက်နိုင်သော သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ။

- မြေငလျင်
- ဆူနာမီ
- မြေပြိုခြင်း
- ဆိုင်ကလုံး
- ဖိတ်သည်းထန်ခြင်း
- ရေကြီးခြင်း
- လေထန်ခြင်း
- မုန်တိုင်းဒီဇေ
- အခြား (ဖော်ပြပါ) _____

အုပ်ချုပ်မှုဖွဲ့စည်းပုံ ။

၁။ ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ချေ ဝဟုသုတ

သမိုင်းဝင်ဘေးအန္တရာယ်များ။ လွန်ကဲသော ဖြစ်စဉ်များနှင့် ၎င်းတို့၏ သက်ရောက်မှုများကို မှတ်တမ်းပြုစုပြီး
သက်ဆိုင်ရာများနှင့် ဆွေးနွေးမှုရှိပါသလား (အနည်းဆုံး တစ်နှစ်တစ်ကြိမ်) ရှိပါသည် မရှိပါ
မရှိလျှင် ဘာကြောင့်လဲ _____

အန္တရာယ်သတ်မှတ်အဆင့်များရှိပါသလား ရှိပါသည် မရှိပါ
ရှိလျှင် ဖော်ပြပါ။ (အန္တရာယ်အသေးစိတ်၊ စာရွက်ပိုလိုအပ်လျှင်အသုံးပြုပါ)

အန္တရာယ် ပမာဏများပေါ်တွင် ထိခိုက်လွယ်သော လူဦးရေ/အုပ်စုများ ရပ်ရွာအတွင်းတွင် ရှိပါသလား။
 ရှိပါသည် မရှိပါ

ရှိလျှင် ၎င်းတို့ ဖွဲ့စည်းပုံ၊ မည်သည့်အချက်တွေကြောင့် သူတို့ ထိခိုက်လွယ်မှုရှိနေသလဲ။
(အန္တရာယ်များအလိုက် ဖော်ပြပါ။ စာရွက်ပိုလိုအပ်လျှင်အသုံးပြုပါ)

အန္တရာယ်တိုင်းအတွက် အန္တရာယ်မြေပုံများရှိပါသလား။ ရှိပါသည် မရှိပါ

အန္တရာယ်တိုင်းအတွက် ဘေးဖြစ်နိုင်ချေ မြေပုံရှိပါသလား။ ရှိပါသည်။ မရှိပါ။

၎င်းတို့ကို အခြေပြင်ဆင် ရေးဆွဲပါသလား။ ရှိပါသည်။ မရှိပါ။

ရှိလျှင် အကြိမ်ရေကို မည်ကဲ့သို့ ပြုလုပ်ပါသလဲ _____

စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်သားရန် မှတ်စု

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

file line.

၂၆

၂။ ဒေသတွင်း အန္တရာယ်များကိုစောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း	
<p>ရပ်ရွာလူထုမှ အန္တရာယ်များကိုဘယ်လို စောင့်ကြည့်လေ့လာပါသလဲ</p> <p>ဆူနာမီ</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ သဘာဝ အမှတ်အသား လက္ခဏာများကို စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း ☐ အခြား (ဖော်ပြရန်) <p>မိုးများသောခြေပြိုမှု</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ မိုးရေချိန် ☐ အခြား (ဖော်ပြရန်) 	<p>ရပ်ရွာလူထုမှ အန္တရာယ်များကိုဘယ်လို စောင့်ကြည့်လေ့လာပါသလဲ</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ မိုးလေဝသနှင့်ဆိုင်သော အန္တရာယ်များ ☐ မိုးရေချိန် ☐ မိုးရေချိန် ကြည့်ခြင်း (နေရာကိုဖော်ပြပါ) ☐ အခြား (ဖော်ပြပါ၊ လိုအပ်လျှင် စာရွက်ပိုသုံးပါ)
<p>ရပ်ရွာလူထုမှ အသုံးပြုသော အန္တရာယ်ကြိုတင် ခန့်မှန်းသည့် လေ့ကျင့်မှုများရှိပါသလား။</p> <p>☒ ရှိပါသည် ☐ မရှိပါ</p> <p>ရှိလျှင်ဖော်ပြပါ။</p>	<p>ရပ်ရွာလူထုမှ စောင့်ကြည့်လေ့လာသည့် ကိရိယာ/နည်းကိရိယာများရှိပါသလား။</p> <p>ရှိပါသည် မရှိပါ။</p> <p>သတ်မှတ်ထားသော လေ့လာသူများ လေ့ကျင့်ပေးထားမှုရှိပါသလား</p> <p>☐ ရှိပါသည် ☐ မရှိပါ။</p>
<p>စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်သားရန် မှတ်စု</p> <p>အားသာချက်များ</p> <p>အားနည်းချက်များ</p> <p>အကြံပြုချက်များ</p>	
၃။ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးနည်းလမ်းများ	
<p>ကြိုတင်အသိပေးရေးတာဝန်ခံ (အမှတ်ခြပ်ပါ)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး ☐ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး ☐ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စု/ကျေးရွာဘေးအန္တရာယ် ☐ အခြား 	<p>ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရေး တာဝန်ခံ (သင့်လျော်သည့်အကွက်ကို ခြပ်ပါ)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စု၊ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး ☐ ရုံး ☐ ရပ်ရွာလူထုတွေ့ဆုံ (သတင်းပြန်ကြား)သည့် နေရာရပ်ရွာဌာနများ ☐ အခြား <p>စာရွက်အပိုသုံးပါ။</p>

<p>ဒုတိယအဆင့် / အဓိက တာဝန်ရှိသူများ ☐ ရှိ ☐ မရှိ</p> <p>တာဝန်ရှိသူများရှိပါက၊ အောက်တွင်ဖော်ပြပါ။</p> <p>၁ _____</p> <p>၂ _____</p> <p>၃ _____</p> <p>၄ _____</p> <p>၅ _____</p> <p>၆ _____</p> <p>၇ _____</p> <p>၈ _____</p> <p>၉ _____</p>	<p>သတင်းလက်ခံသူ၊ နောက်ဆုံးသတင်းမှတ်တမ်း တင်ထားသူ အမြဲတမ်းအဆင်သင့် ရှိပါသလား။</p> <p>ရှိ ☐ မရှိ ☐</p> <p>အကြိမ်မည်မျှ မှတ်တမ်းတင်ထားသနည်း။</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>(၁) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းပြန်ကြားရေး စင်တာတွင် ဆက်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်ယေးကို ကပ်ထားပါသလား။</p> <p>ရှိ ☐ မရှိ ☐</p> <p>မရှိပါက အဘယ်ကြောင့်နည်း။ _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>
---	---

ဆက်သွယ်ခြင်းနှင့် အတူတကွလုပ်ဆောင်ခြင်းအဆင့်များ ရှိ မရှိ

ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု အဆင့်ဆင့် ဖွဲ့စည်းပုံရှိပါသလား။
(ကြိုတင်သတိပေးချက် ပေးပို့သူမှ နောက်ဆုံးလက်ခံရရှိသူအထိ)

ဆက်သွယ်ခြင်းနှင့် အတူတကွလုပ်ဆောင်ခြင်း အဆင့်များအား
စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

၄။ ကြိုတင်သတိပေးချက်များကိုလက်ခံခြင်း။

ရုပ်ရွာလူထုမှ ကြိုတင်သတိပေးချက်များကိုမည်သည့်နည်းလမ်းဖြင့် လက်ခံရရှိသနည်း။
အောက်ဖော်ပြပါ အကွက်များမှ သင့်တော်ရာကိုအနည်းဆုံး သုံးမျိုးဖြစ်ပေးပါရန်။

☐ တယ်လီဖုန်း / ဖက်စ်	☐ အရေးပေါ်ကြိုတင်သတိပေးသည့် နေရာ
☐ လက်ကိုင်ဖုန်း	☐ နယ်မြေရဲစခန်းနှင့် ဆက်သွယ်ခြင်း
☐ AM / FM ရေဒီယိုများ	☐ စစ်ဘက်မှတာဝန်ရှိသူများနှင့် ဆက်သွယ်ခြင်း
☐ VHS / HF ရေဒီယိုများ	☐ အင်တာနက်ဖြင့် ဆက်သွယ်ခြင်း
☐ ရုပ်မြင်သံကြား	☐ အခြား (လိုအပ်ပါကစာရွက်ပိုဖြင့် ဖော်ပြပေးရန်)

ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို လက်ခံခြင်း စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

(၅) ဒေသတွင်းဘေးအန္တရာယ်များ ကြိုတင်သတိပေးမှုများအား စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း။

အန္တရာယ်ပြမြေပုံ/ အန္တရာယ်ဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များအား ဒေသတွင်းကြိုတင်သတိပေးမှု နည်းလမ်းများတွင် အသုံးပြုခြင်းရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

ကြိုတင်သတိပေးချက်များတွင်ပေါင်းစပ်အသုံးပြုနိုင်မည့်လက်ရှိလေ့လာတွေ့ရှိချက်များရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို ပေါင်းစပ်ရာတွင် ပြောင်းလဲနေသောအချိန်၊ မသေချာသော လိုက်လျောညီထွေမှုများရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

အမျိုးမျိုးသောကဏ္ဍတွေအတွက် မိုးလေဝသ ခန့်မှန်းချက်များနှင့် သတိပေးချက်များအား အန္တရာယ်သတင်းအချက် အလက်အဖြစ် ပြောင်းလဲ/ အသုံးပြုနိုင်သော စွမ်းဆောင်ရည် ရပ်ရွာလူထုတွင် ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

မရှိလျှင်ကြိုတင်သတိပေးချက်များအားလက်ခံမည့်ပုံစံတစ်ခုအဖြစ်ဆက်သွယ်ထားပါသလား။ ရှိ မရှိ

ဒေသတွင်း ဘေးအန္တရာယ်များ ကြိုတင်သတိပေးမှုများအား စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

(၆) ကြိုတင်သတိပေးချက်များထုတ်ပြန်ပေးပို့ခြင်း။

သတင်းထုတ်ပြန်ပေးသည့် ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို ရပ်ရွာအတွင်းတွင်မည်ကဲ့သို့ ပြန်လည်ဖြန့်ဝေသနည်း အောက်ဖော်ပြပါအကွက်များမှသင့်တော်ရာကိုအနည်းဆုံး (၃) မျိုးဖြစ်ပေးပါရန်။

- တယ်လီဖုန်း
- လက်ကိုင်ဖုန်း (ဖုန်းခေါ်ဆိုခြင်းနှင့် စာတိုပို့ခြင်း)
- ရေဒီယို (VHF/HF)
- သတိပေးချက်အလံများ လှည့်တင်ခြင်း
- လူအချင်းချင်းသတင်းပေးခြင်း
- အချက်ပြ ဥက္ကဋ္ဌ ဆွဲခြင်း
- ခေါင်းလောင်း
- အော်လံများအသုံးပြု၍ သတိပေးခြင်း
- ရှေးရိုးနည်းလမ်းများ အသုံးပြုခြင်း (သုံးစွဲပါက ချရေးပါ)
- အခြားနည်းလမ်းများရှိပါက အသေးစိတ်ဖော်ပြပါ။

ရပ်ရွာလူထု အသုံးပြုရန် ကိရိယာများ တပ်ဆင်ထားခြင်းရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
မရှိလျှင်၊ ဘာကြောင့်၊ ဘယ်လို ကိရိယာများတပ်ဆင်ရန် လှုံ့ဆော်ရမည်နည်း။ _____

ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို လက်ခံခြင်း စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

(၇) ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း

ဆောင်ရွက်ရန် လုပ်ငန်းစဉ်များ

- ရပ်ကွက်/ ကျေးရွာအုပ်စု သဘာဝ ဘေးကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေး ကော်မတီ
- သဘာဝဘေး ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေး အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေးလုပ်ငန်း အစီအစဉ်များအား ကြိုတင်လေ့ကျင့်ထားရန်
- ကြိုတင်သတိပေးလုပ်ငန်းများအား အစီအစဉ်တကျ ရေးဆွဲထားရန်
- (ကြိုပြားနေသော ဘေးအန္တရာယ်အဆင့်အလိုက် လိုအပ်သောကြိုတင်သတိပေးချက်များ ပြုလုပ်သတ်မှတ်ထားရန်)
- ရပ်ရွာအခြေပြု အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေးအဖွဲ့များအား လေ့ကျင့်ထားရန်
- အဆင့်တိုင်းတွင် ကြိုတင်သတိပေးရေး တာဝန်ရှိသူအား လမ်းညွှန်သတ်မှတ်ထားရန်
- ဘေးအန္တရာယ်ပြ မြေပုံများအား ပုံမှန် ရေးဆွဲရန်
- အရင်းအမြစ်ပြ မြေပုံများအား ပုံမှန် ရေးဆွဲရန်
- အန္တရာယ်ပြ မြေပုံများအား ပုံမှန် ရေးဆွဲရန်
- တစ်ဦးချင်း/ မိသားစုများ ဘေးကင်းခိုလှုံရာနေရာအတွက် ပစ္စည်း၊ အစားအစာစာရင်းအား သေချာစွာ ပြုစုရန်
- ခိုလှုံရာအဆောက်အအုံသည် ဘေးလွတ်ကင်းရာ နေရာတွင်တည်ရှိရန်
- ထူးခြားသောဘေးများအတွက် ဘေးလွတ်ကင်းရာနေရာတွင် ခိုလှုံရန်အဆောက်အအုံများ လုံလောက်သော အရေအတွက်ရှိစေရန်
- ထိခိုက်လွယ်သောလူဦးရေ
- ခိုလှုံရာအဆောက်အအုံအစဉ်အစဉ် ပစ္စည်းများ
 - ဓန
 - စွမ်းအင်
 - မီးခိုးချောင်သုံး ပစ္စည်းများ
 - အမျိုးသမီး၊ သက်ကြီးရွယ်အိုနှင့် ကလေးသူငယ်များအတွက် သတ်မှတ်ထားသော နေရာများ
 - အထူးလိုအပ်ချက်များရှိသော သူများကို ပြုစုရန် ကော်မတီ
 - အခြား
- ဘေးကင်းသောရွှေ့ပြောင်းရာ လမ်းကြောင်းများ၊ ဘေးအမျိုးအစားအလိုက် သတ်မှတ်ထားရန်
- ရပ်ရွာအတွင်း သိသာသောဧရိယာများတွင် လမ်းကြောင်းများသတ်မှတ်ရာတွင် အမှတ်အသား လမ်းညွှန်များ ပြုလုပ်ထားရန်
- အရေးပေါ်ကာလအတွင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလမ်းကြောင်းများ အသုံးပြုနိုင်စေရန်
- အရေးပေါ်ကိစ္စရပ်များအတွက် အစားအစာ၊ ရေ ရရှိစေရန်နည်းလမ်းများ ရှာဖွေထားရန်
- ရှေးဦးပြုစုရေးနှင့် ဆေးဝါးများ လုံလောက်မှု ရှိစေရန်
- အခြေခံ အသိပညာ မြှင့်တင်ရေးလုပ်ငန်းများ အနည်းဆုံး တစ်နှစ် တစ်ကြိမ်ပြုလုပ်ရန်
- ပညာပေး လုပ်ငန်းများ၊ သတင်းအချက်အလက်၊ ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာနှင့် ကြိုတင်သတိပေးရေးဆိုင်ရာ ဗိုလ်တားများ၊ ဆိုင်းဘုတ်များကို ရပ်ရွာများတွင် ချိတ်ဆွဲထားရန်
- ကြိုတင်သတိပေးနှင့် သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှု သင်တန်းများ ပြုလုပ်ရန်
- ဘေးအန္တရာယ်အလိုက် ဇာတ်တိုက်လေ့ကျင့်ခန်းများ ပြုလုပ်ရန် (တစ်နှစ်လျှင် အနည်းဆုံး တစ်ကြိမ်)
- နှစ်စဉ် ခရိုင်အဆင့် သဘာဝဘေး ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေးကော်မတီနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေး အကြံဉာဏ်များ တောင်းခံရန်
- အခြား (ရိုပါက သီးခြားစာရွက်ဖြင့်ဖော်ပြရန်)

၃၀

ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

၇) ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း

အန္တရာယ်ပြမြေပုံကို အသုံးပြုခြင်းဖြင့် အရေးပေါ်တုံ့ပြန်မှုများ ပြုလုပ်ပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင် ဘယ်လိုလဲ။ _____

ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း၊ အစီအစဉ်များရေးဆွဲခြင်းတို့ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အမျိုးမျိုးသော အချိန်ကာလ သတ်မှတ်ချက် တို့တွင် သတင်းအချက်အလက်များအား ချောမွေ့စွာ ပေါင်းစပ်အသုံးပြုပါသလား။ (ဥပမာ- သတင်း ရယူခြင်း၊ နေ့စဉ်၊ ၁၀ ရက် တစ်ကြိမ်၊ လစဉ်၊ ရာသီအလိုက်ခန့်မှန်းချက်များနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု ဖြစ်စဉ်တို့ စသည်ဖြင့်) ရှိ မရှိ
ရှိလျှင် ဘယ်လိုလဲ။ _____

ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သူများ၊ ထိခိုက်လွယ်သူများနှင့် ကဏ္ဍများသည် ဘေးအန္တရာယ်အလိုက် အဆင့်တိုင်းအတွက် ကြိုတင်သတိပေးလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရာတွင် လိုအပ်သော သတ်မှတ်ချက်များ ပြုလုပ်ပါသလား။ ရှိ မရှိ
ပြုလုပ်ပါလျှင်၊ ဘာတွေလုပ်ဆောင်ပါသလဲ။ _____

အမျိုးမျိုးသော ဘေးအန္တရာယ်ပြင်အားနှင့် သက်ရောက်မှု အမျိုးမျိုးဘို့ (အလယ်အလတ်၊ ပြင်းထန်သော၊ အဆိုးဝါးဆုံး) ဘေးအန္တရာယ်တစ်ခုအတွက် သတ်မှတ်၍ လိုအပ်သော လုပ်ဆောင်ချက်များပြုလုပ်ပါသလား။
အမျိုးမျိုးသော ထိခိုက်လွယ်မှုများအတွက် ချက်ချင်းလုပ်ဆောင်ချက်များ ပြုလုပ်ပါသလား။ ရှိ မရှိ
ပြုလုပ်ပါလျှင်၊ ဘာတွေလုပ်ဆောင်ပါသလဲ။ _____

ကြိုတင်သတိပေးအချက်အလက်များရရှိနိုင်စေရန် လိုအပ်သော အရင်းအမြစ်များအား ချက်ချင်း အသုံးပြုနိုင်ရန် နည်းလမ်းများ ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ အဲဒါတွေက ဘာတွေလဲ _____

ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သူများ၊ ထိခိုက်လွယ်သူများအနေဖြင့် သက်ရောက်မှုမြင့်မားသော လုပ်ဆောင်ချက်များ၊ သက်ရောက်မှု နိမ့်ပါးသော ဘေးအန္တရာယ်များ၊ အမြစ်အပျက်များ သတ်မှတ်ထားမှုများ ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ အဲဒါတွေက ဘာတွေလဲ _____

ရပ်ရွာလူထုအတွင်း ဘေးအန္တရာယ်အပေါ် ထင်မြင်ယူဆချက်နှင့် ထိခိုက်လွယ်သူများအကြား အဆင်သင့်ဖြစ်စေသည့် လုပ်ဆောင်ချက်များရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ အဲဒါတွေက ဘာတွေလဲ _____

ဘေးဖြစ်ပွားသောနေရာတွင် နိမ့်ပါးသော သက်ရောက်မှုနှင့် သက်ရောက်မှု မြင့်မားမှုတို့အတွက် ရပ်ရွာလူထု နီးကြား တက်ကြွလာစေရန် လှုံ့ဆော်မှုများ လုပ်ဆောင်ရန် အရင်းအမြစ်များ အသုံးပြု၍ ချက်ချင်း လုပ်ဆောင်နိုင်သော နည်းလမ်းများရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ အဲဒါတွေက ဘာတွေလဲ _____

အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေးဆောင်ရွက်ချက်များ စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

(၉) သုံးသပ်ချက်များ

မြို့နယ်သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီ၊ မြို့နယ်မှီးလေဝသနှင့် လေပေဒဏ်းစီးဌာန၊ ကယ်ဆယ်ရေးဦးစီးဌာန တို့ကို လေ့လာသုံးသပ်မှုများပြုလုပ်ရန် နည်းလမ်းများရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိပါက၊ နည်းလမ်းများအားဖော်ပြပါ။ _____

လေ့လာသုံးသပ်ချက်များ ပုံမှန်လက်ခံနိုင်ရန် မြို့နယ်သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီ၊ မြို့နယ်မှီးလေဝသနှင့် လေပေဒဏ်းစီးဌာန၊ ကယ်ဆယ်ရေးဦးစီးဌာန တို့တွင် တာဝန်ပေးထားသူများ ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ တာဝန်ပေးထားသူများအားဖော်ပြပါ။ _____

မည်ကဲ့သို့ မကြာခင်ဆက်သွယ်သုံးသပ်ပါသလဲ။ _____

မြို့နယ်သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှု ကော်မတီ၊ မြို့နယ်မှီးလေဝသနှင့် လေပေဒဏ်းစီးဌာန၊ ကယ်ဆယ်ရေးဦးစီးဌာန တို့မှ တုန့်ပြန်မှုများရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊အသေးစိတ် ရေးသား ဖော်ပြပါ။ _____

သုံးသပ်ချက်များ ဆော့လျင်စွာ ပြုလုပ်ခြင်းအပေါ်တွင် ကြိုတင် သတိပေးချက်/ ဘေးအန္တရာယ် သတင်းအချက်အလက် လက်ခံရရှိမှုတွင် တိုးတက်မှုများ ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊အသေးစိတ်ရေးသားဖော်ပြပါ _____

သုံးသပ်ချက်များ ပြုလုပ်ရာတွင် စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

အနှစ်ချုပ်လမ်းညွှန်ချက်များ
၁။ ဘေးဖြစ်နိုင်ချေ ဗဟုသုတ
၂။ ဒေသတွင်းအန္တရာယ်များကို စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း
၃။ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး နည်းလမ်းများ
၄။ သတင်းများကိုထုတ်ပြန် ကြိုတင်သတိပေးခြင်း
၅။ ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို လက်ခံခြင်း
၅။ ဒေသတွင်းဘေးအန္တရာယ်များ ကြိုတင်သတိပေးမှုများအား စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း
၆။ ကြိုတင်သတိပေးချက်များ ထုတ်ပြန်ပေးပို့ခြင်း
၇။ ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း
၈။ အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေး ဆောင်ရွက်ချက်များ
၉။ သုံးသပ်ချက်များ
အဓိက ထင်မြင်သုံးသပ်ချက်များ
လေ့လာသုံးသပ်သူများ၏ လက်မှတ်များ
လေ့လာသုံးသပ်သည့် ရက်စွဲ